

**РЕГУЛАТОРНА КОМИСИЈА ЗА
ЕЛЕКТРИЧНУ ЕНЕРГИЈУ У
ФЕДЕРАЦИЈИ БиХ - ФЕРК**

На основу чланова 14. и 52. Закона о електричној енергији ("Службене новине Федерације БиХ", број 41/02, 24/05 и 38/05), и члана 5. Статута Регулаторне комисије за електричну енергију Федерације Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", број 13/04), Регулаторна комисија за електричну енергију у Федерацији БиХ - ФЕРК, на IX. редовној сједници одржаној 23. маја 2008. године, донијела је

ОПШТЕ УСЛОВЕ

ЗА ИСПОРУКУ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ

ДИО - ПРВИ

ПОГЛАВЉЕ I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ И ЦИЉЕВИ

**Члан 1.
(Примјена)**

Општи услови за испоруку електричне енергије (у даљем тексту: Општи услови) прописују опште енергетске и техничке услове, те економске односе између произвођача, дистрибутера, снабђивача, корисника мреже и крајњег купца електричне енергије укључивши и подносиоца захтјева за добијање електроенергетске сагласности.

Члан 2.

(Предмет Општих услова за испоруку електричне енергије)

Општи услови за испоруку електричне енергије садрже:

- критерије квалитета електричне енергије на мјесту преузимања/предаје,
- начин и услове издавања електроенергетске сагласности,
- услове, рокове и начин закључења уговора о прикључењу/повећању прикључне снаге, уговора о снабдијевању електричном енергијом и уговора о кориштењу дистрибутивне мреже,
- јасно и прецизно дефинисан појам прикључка,
- критерије о начину прикључења новог купца/произвођача и мјесто прикључења на мрежу дистрибуције,
- услове кад се купцу може обуставити испорука или ограничити потрошња електричне енергије,

- начин обрачуна и наплате електричне енергије,
- право на накнаду штете настале због прекида у снабдијевању електричном енергијом, испоруке некавалитетне или ограничене испоруке електричне енергије,
- одредбе које дефинишу односе са купцима којима се не смије обуставити испорука електричне енергије, укључујући и случајеве неплаћања потрошене електричне енергије, те начин регулисања међусобних обавеза у оваквим случајевима,
- друге односе између електропривредних друштава и купаца електричне енергије.

Члан 3.

(Циљ Општих услова)

Циљ доношења Општих услова је успостављање транспарентних процедура у односима између произвођача, дистрибутера, снабђивача, корисника мреже и/или крајњих купаца.

Члан 4.

(Дефиниције)

Појмови и дефиниције које се користе у одредбама ових Општих услова, уз оне из Закона о електричној енергији, Пословника о раду ФЕРК-а ("Службене новине Федерације БиХ" број 59/04), Правилника за издавање дозвола-лиценци ("Службене новине Федерације БиХ" број 29/05) и Правилника за тарифну методологију и тарифне поступке ("Службене новине Федерације БиХ", број 45/05) су сљедеће:

Активна енергија означава мјеру производње или потрошње активне снаге у одређеном временском периоду. Изражена је у киловатсатима (kWh), мегаватсатима (MWh) или гигаватсатима (GWh).

Активна снага означава реалну компоненту привидне снаге, обично изражену у киловатима (kW) или мегаватима (MW).

BAS стандард је Државни стандард Босне и Херцеговине.

Бројило електричне енергије (у даљем тексту: **бројило**) означава уређај који мјери и региструје потрошњу електричне енергије на обрачунском мјерном мјесту, према важећим прописима у подручју мјеритељства.

Дистрибутер означава електропривредно друштво које посједује ФЕРК-ову дозволу за рад-лиценцу за обављање дјелатности дистрибуције електричне енергије.

Дистрибутивна мрежа (у даљем тексту: **мрежа**) означава инфраструктуру потребну за дистрибуцију електричне енергије.

Електроенергетске сагласности су документи којима дистрибутер даје исправу о могућностима прикључења са техничким рјешењем будућег прикључка или сагласност за прикључење на мрежу са техничким и финансијским условима за прикључење.

Електропривредно друштво означава пословни субјекат који се бави једном или више дјелатности из области производње, дистрибуције и снабдијевања електричном енергијом.

Фактор снаге ($\cos \varphi$) је однос активне снаге према привидној снази.

ФЕРК је Регулаторна комисија за електричну енергију у Федерацији Босне и Херцеговине основана Законом о електричној енергији Федерације Босне и Херцеговине (Службене новине Федерације БиХ, број 41/02, 24/05 и 38/05).

Фреквенција је број циклуса наизмјеничне струје у секунди изражене у херцима (Hz).

ИЕС стандард је стандард одобрен од стране Међународне електротехничке комисије.

Корисник мреже означава свако физичко и правно лице које снабдијева или бива снабђевано путем дистрибутивне мреже.

Крајњи купац је купац који електричну енергију купује за властите потребе.

Купац значи физичко или правно лице које купује електричну енергију.

Квалитет напона означава стабилност физикалних величина напона у односу на номиналне вриједности (ефективну вриједност, фреквенцију, таласни облик, симетричност фазних вриједности напона и др.).

Мјерни слог је скуп мјерних и помоћних уређаја на мјерном мјесту.

Мјерно мјесто означава мјесто у дистрибутивној мрежи на којем се мјери електрична енергија и/или снага коју купац преузима из дистрибутивне мреже, односно коју произвођач даје у дистрибутивну мрежу.

Нерегистрована потрошња је неизмјерена количина електричне енергије до које је дошло услед квара мјерних уређаја.

Обрачунски период означава временски период, између два читања мјерног уређаја ради обрачуна утрошка електричне енергије и снаге за који се издаје рачун крајњем купцу.

Оператор дистрибуције означава посебно организован дио електропривредног друштва који управља дистрибутивном мрежом.

Посебна зона означава простор унутар просторног плана у којем се граде објекти за чије прикључење је потребна изградња или реконструкција трафо-станица и/или припадајућих прикључних водова средњег напона до укључиво 35 kV напонског нивоа (на примјер: фабрика, рудник, произвођач, стамбено-пословни објекат намијењен тржишту, туристички, спортски објекат и слично).

Прикључак значи склоп електричних водова и уређаја, средњег и ниског напона, укључујући и обрачунско мјерно мјесто, којима се објекат купца/произвођача повезује са дистрибутивном мрежом.

Произвођач означава физичко или правно лице, које производи електричну енергију и посједује ФЕРК-ову дозволу за рад-лиценцу за обављање дјелатности производње електричне енергије.

Реактивна енергија означава мјеру произведене или потрошене реактивне снаге у одређеном временском периоду. Изражена је у киловарсатима (kVarh), мегаварсатима (MVarh).

Реактивна снага је имагинарна компонента привидне снаге. Обично се изражава у киловарима (kVar) или мегаварима (MVar).

Снабдијевач означава електропривредно друштво које посједује ФЕРК-ову дозволу за рад-лиценцу за обављање дјелатности снабдијевања електричном енергијом.

Вршно оптерећење је највеће просјечно 15-минутно оптерећење у обрачунском периоду.

Заједничка потрошња у стамбеним и/или пословним објектима је потрошња електричне енергије, коју остварује више купаца у стамбеним и/или пословним објектима, а региструје се на посебним бројилима.

Закон означава Закон о електричној енергији Федерације БиХ.

ПОГЛАВЉЕ II. ПРАВА И ОБАВЕЗЕ ДИСТРИБУТЕРА, СНАБДЈЕВАЧА, КРАЈЊЕГ КУПЦА И ПРОИЗВОЂАЧА

Члан 5.

(Обавезе и права дистрибутера)

- (1) Дистрибутер је обавезан:
 - a) поштовати одредбе ових Општих услова, других техничких правилника у примјени, важећих законских и подзаконских аката, као и правила и прописа ФЕРК-а,
 - b) управљати дистрибутивним системом, одржавати и развијати дистрибутивни систем,
 - c) ускладити план развоја дистрибутивне мреже са просторним, урбанистичким и регулационим плановима на свом дистрибутивном подручју ради омогућавања приступа мрежи у складу са Законом,
 - d) обезбиједити корисницима система и крајњим купцима електричну енергију и услуге у складу са овим Општим условима, техничким критеријима, нормативима и стандардима на снази као и у складу са правилима, прописима, и дозволом ФЕРК-а,
 - e) омогућити објективан, транспарентан и недискриминирајући приступ дистрибутивној мрежи свим корисницима дистрибутивне мреже,
 - f) омогућити недискриминирајући приступ и прикључење на дистрибутивну мрежу свим новим крајњим купцима/произвођачима, као и повећање вршне снаге постојећим крајњим купцима, ако за то постоје технички и енергетски услови,
 - g) уколико дистрибутер не омогући прикључење или повећање вршне снаге обавезан је крајњем купцу дати одговарајуће образложење,
 - h) издавати електроенергетске сагласности и утврђивати техничке услове и висину надокнаде за прикључење крајњих купаца на дистрибутивну мрежу,
 - i) бити инвеститор прикључака за крајње купце на ниском напону који су испунили услове из електроенергетске сагласности, изградити и обезбиједити документацију, остварити техничке услове у мрежи, изградити прикључак, опремити мјерно мјесто крајњег купца, провести потребна испитивања, извршити прикључење, одржавати прикључак о свом трошку, по потреби замијенити мјерни уређај и прикључак о свом трошку, осим у случају кад замјену захтијева или узрокује купац или произвођач,
 - j) закључивати уговоре о прикључењу/повећању прикључне снаге и уговоре о кориштењу дистрибутивне мреже, достављати сва адекватна обавјештења намијењена купцима,
 - k) прикључити објекте крајњег купца/произвођача на мрежу у складу са уговором о прикључењу,
 - l) читавати мјерне уређаје на мјестима преузимања и испоруке електричне енергије,
 - m) обавјештавати купце и кориснике мреже о планираним искључењима,
 - n) провести одговарајуће поступке по приговору, односно жалби крајњих купаца у складу са важећим законима, својим правилима и одредбама ових Општих услова,
 - o) надокнадити купцима штете настале због прекида у испоруци и испоруке некавалитетне електричне енергије, која се може приписати у кривицу дистрибутера у складу са уговором, законом, овим Општим условима,

- уговорима о прикључењу/повећању прикључне снаге и уговорима о кориштењу дистрибутивне мреже,
- р) архивирати и ажурирати податке везане за читање, обрачун и наплату рачуна за кориштење дистрибутивне мреже, као и друге потребне податке ако је то прописано,
 - q) водити уредну евиденцију о ограничењима и прекидима напајања купаца електричном енергијом из које се могу утврдити разлози и трајање ограничења или прекида.
- (2) Дистрибутер има права на:
- а) несметани приступ прикључку крајњег купца/произвођача у циљу контроле, израде и одржавања прикључка и дистрибутивне мреже, читања и контроле мјерног мјеста,
 - б) одржавање мјерног мјеста, читавање мјерења електричне енергије испоручене купцима и преузете од произвођача или из преносне мреже, што укључује приступ прикључку укључиво и мјерном мјесту,
 - с) утврђивање чињеница о неовлаштеној и нерегистрованој потрошњи електричне енергије и предузимање мјера у циљу њеног отклањања и наплате,
 - д) провођење ограничења у испоруци електричне енергије у складу са Законом и овим Општим условима,
 - е) искључење купаца са мреже у случајевима прописаним Законом и овим Општим условима.

Члан 6.

(Обавезе и права снабдјевача)

- (1) Снабдјевачи имају обавезу:
- а) поштовати одредбе ових Општих услова, других техничких правилника у примјени и важећих подзаконских и законских аката, као и правила и прописа ФЕРК-а,
 - б) закључивати уговоре о снабдјевању купаца,
 - с) обезбиједити купцима електричну енергију и услуге у складу са закљученим уговорима,
 - д) обрачунавати, фактурисати и наплаћивати електричну енергију испоручену купцима,
 - е) обавјештавати купце о измјенама цијена електричне енергије, о начину обрачуна и друга обавјештења везана за наплату електричне енергије,
 - ф) поступати по приговору својих купаца у складу са важећим законима, својим правилима и одредбама ових Општих услова,
 - г) надокнадити купцима штете настале због обуставе испоруке електричне енергије, која се може приписати у кривицу снабдјевача, у складу са законом, овим Општим условима и уговором о снабдјевању електричном енергијом.
- (2) Снабдјевачи имају права на:
- а) приступ дистрибутивним мрежама и снабдјевање купаца електричном енергијом,
 - б) обрачун и фактурисање електричне енергије испоручене купцу,
 - с) наплату електричне енергије испоручене купцу,
 - д) обрачун и наплату камата у складу са законом,
 - е) давање налога дистрибутеру за искључење са мреже купаца који не извршавају обавезе по уговору о снабдјевању.

Члан 7.

(Права и обавезе крајњих купаца)

- (1) У складу са одредбама ових Општих услова крајњих купаца имају право:
- а) на објективан, транспарентан и недискриминирајући приступ мрежи,
 - б) поднијети захтјев за издавање електроенергетске сагласности и прикључење својих објеката и опреме на мрежу, када је тај прикључак технички изведив, у складу са одредбама Мрежних правила дистрибуције, ових Општих услова и других техничких правила и прописа,
 - с) избора снабдјевача електричном енергијом у складу са отварањем тржишта електричном енергијом,

- д) на снабдјевање електричном енергијом путем мреже у складу са директивама ЕУ, Законом и овим Општим условима,
- е) закључивати уговоре са електропривредним друштвима под истим условима за све купце из исте категорије потрошње,
- ф) на приговоре, односно жалбе у складу са одредбама уговора са дистрибутером, односно снабдјевачем, одредбама правила електропривредних друштава, одредбама ових Општих услова и у складу са важећим законским прописима,
- г) на надокнаду штета насталих због прекида у испоруци електричне енергије, или због испоруке електричне енергије неодговарајућег квалитета, која се може приписати у кривицу дистрибутера и/или снабдјевача у складу са уговором, Законом и Општим условима.

(2) Крајњи купци имају обавезе да:

- а) поднесу захтјев за издавање електроенергетске сагласности у складу са овим Општим условима и поступе по условима исте прије прикључења нових објеката или промјене намјене или снаге постојећих трошила,
- б) да закључе уговор о прикључењу/повећању прикључне снаге, уговор о снабдјевању електричном енергијом и уговор о кориштењу дистрибутивне мреже прије почетка њеног кориштења,
- с) омогуће овлашћеним радницима електропривредних друштава несметан приступ, због извођења прикључака, реконструкције и одржавања дистрибутивне мреже, читања, одржавања и контроле исправности мјерних уређаја,
- д) плаћају рачун за испоручену електричну енергију у року означеном на рачуну,
- е) користе електричну енергију само за властите потребе, преко мјерних уређаја, без могућности препродаје исте или омогућавања другом крајњем купцу без одобрења дистрибутера напајање преко својих инсталација,
- ф) користе електричну енергију и снагу у складу са уговорима о прикључењу/повећању прикључне снаге, уговорима о кориштењу дистрибутивне мреже и уговорима о снабдјевању електричном енергијом,
- г) обавијесте дистрибутера електричне енергије о евентуалним кваровима на прикључку и мјерним уређајима,
- х) надокнаде штету електропривредном друштву или другим купцима проузроковану недозвољеним радњама или неисправностима на опреми, уређајима и инсталацијама, као и неповољним повратним дејством купчевих уређаја на мрежу,
- и) поштују и остале обавезе проистекле из закључених уговора.

Члан 8.

(Права и обавезе произвођача)

- (1) У складу са одредбама ових Општих услова произвођачи имају право:
- а) на недискриминирајући приступ дистрибутивној мрежи према начелима приступа треће стране,
 - б) на прикључење својих објеката и опреме на мрежу, када је тај прикључак технички и енергетски изведив, у складу са одредбама Општих услова, Мрежних правила дистрибуције и свих важећих техничких правила и прописа,
 - с) на изградњу директног вода до квалификованог купца, уз претходну сагласност ФЕРК-а, уколико му је одбијен приступ на мрежу,
 - д) закључивати уговоре са електропривредним друштвима под истим условима за све произвођаче из исте категорије.
- (2) Произвођачи електричне енергије прикључени на дистрибутивну мрежу имају обавезе да:

- a) у поступку прибављања урбанистичке сагласности за изградњу производних објеката, прибаве претходну електроенергетску сагласност,
- b) испуне захтјеве из електроенергетске сагласности,
- c) прије прикључења нових производних објеката или промјене снаге постојећих агрегата поднесу захтјев за издавање електроенергетске сагласности,
- d) проводе налоге надлежног дистрибутера,
- e) омогуће овлашћеним радницима електропривредних друштава приступ и читање мјерних уређаја,
- f) у договору са надлежним дистрибутором разраде погонско упутство о управљању сваке појединачне електране,
- g) обавијесте дистрибутера о евентуалним кваровима на мјерном мјесту и/или застојима, ремонтима и кваровима на производним јединицама,
- h) поштују и остале обавезе проистекле из закључених уговора о прикључењу/повећању прикључне снаге, уговора о кориштењу дистрибутивне мреже и уговора о снабдијевању електричном енергијом.

ПОГЛАВЉЕ III. КРИТЕРИЈИ ЗА ИСПОРУКУ И СНАБДИЈЕВАЊЕ ЕЛЕКТРИЧНОМ ЕНЕРГИЈОМ

Члан 9.

(Безбједност испоруке и снабдијевања)

- (1) Дистрибуцију електричне енергије купцима на одређеном дистрибутивном подручју у оквиру система обавезе јавне услуге обезбјеђује дистрибутер коме је издата дозвола за рад-лиценца за обављање дјелатности дистрибуције електричне енергије.
- (2) Изузев у условима дефинисаним члановима 73. и 74. ових Опшних услова произвођач, дистрибутер и снабдијевач, свако у оквиру својих надлежности, су обавезни да обезбједе континуално, поуздано и квалитетно снабдијевање купаца електричном енергијом.
- (3) У случају неопходних радова и/или потребе прикључења нових купаца, дистрибутер може уз благовремену претходну најаву снабдијевачу и купцима привремено прекинути испоруку електричне енергије, али ти прекиди не смију трајати дуже него што је наведено у најави.

Члан 10.

(Услови квалитета)

- (1) Произвођач и дистрибутер су дужни да своја постројења одржавају у стању које омогућава поуздано и сигурно снабдијевање електричном енергијом и колико год је то изведено у складу са техничким могућностима да омогуће континуалну услугу крајњим корисницима својих услуга.
- (2) Електрична енергија која се испоручује купцу треба да задовољава услове квалитета у погледу висине напона, таласног облика синусоиде напона, фреквенције, броја и трајања прекида у напајању електричном енергијом.

Члан 11.

(Дозвољена одступања напона)

- (1) Одступање од називног напона електричне енергије на мјесту испоруке електричне енергије, купцу прикљученом на мрежу средњег напона (35, 20 и 10 kV), може да буде у правилу до 10%.
- (2) Одступање од називног напона електричне мреже на мјесту испоруке електричне енергије, на мрежи ниског напона, може да буде у границама од +5% до -10%.
- (3) Изузетно, ако услед квара на електроенергетским објектима произвођача, дистрибутера или преносне компаније проузрокованог вишом силом, није могуће успоставити нормално уклопно стање и напонске прилике електричне мреже дате у ставовима (1) и (2) овог члана, дозвољена су и већа одступања од називног напона.
- (4) Одступања из става (3) овог члана дозвољена су само за вријеме трајања посљедица више силе, о чему ће дистрибутер на адекватан начин обавијестити купце електричне енергије.

- (5) Дистрибутер и купац, уговором о кориштењу дистрибутивне мреже, изузетно могу предвидјети и друге границе одступања од називног напона електричне мреже, од одступања утврђених овим Општим условима.

Члан 12.

(Стандарди фреквенције)

- (1) Називна фреквенција мреже је 50 херца (Hz).
- (2) Дозвољено одступање код нормалних електроенергетских и техничких услова је 0,1 Hz, ако се фреквенција регулише аутоматски, односно 0,2 Hz ако се фреквенција регулише ручно.
- (3) Изузетно, услед више силе, називна фреквенција се смије смањити најниже до износа који Мрежним кодексом утврди Независни оператор система Босне и Херцеговине (у даљем тексту: НОС БиХ), а то може трајати само до престанка посљедица више силе.

Члан 13.

(Могући разлози за одступање од стандарда)

- (1) На подручјима гдје је ради неизграђености мреже или њене дотрајалости, смањена поузданост континуалне испоруке електричне енергије, или су одступања од називног напона изван прописаних граница, квалитет може и знатније одступити од величина утврђених овим Општим условима. Дистрибутер је дужан код склапања уговора о кориштењу дистрибутивне мреже да информира купаца о овим чињеницама и под условом да је претходно ФЕРК-у поднио план изградње и реконструкције мреже за отклањање разлога таквог одступања да утврди рок за довођење квалитета у прописане границе.
- (2) Уговором о прикључењу на дистрибутивну мрежу и уговором о кориштењу дистрибутивне мреже дистрибутер и купац се могу договорити о року у којем је дистрибутер дужан довести квалитет електричне енергије у прописане границе.

Члан 14.

(Прекормјерно преузета реактивна енергија/снага и виши хармоници)

- (1) Купац чија трошила и уређаји узимају из мреже већу реактивну енергију него што то одговара просјечном фактору снаге ($\cos \phi = 0,95$) дужан је извршити одговарајућу компензацију реактивне снаге у циљу смањења прекормјерног преузимања реактивне енергије из мреже. Уколико купац преузима већу реактивну енергију него што то одговара просјечном фактору снаге ($\cos \phi = 0,95$) исту плаћа по важећим тарифним ставовима.
- (2) Произвођач електричне енергије, прикључен на дистрибутивну мрежу, дужан је на минимум свести преузимање реактивне енергије из дистрибутивне мреже, према условима из електроенергетске сагласности. Уколико ипак у појединим режимима рада електране, преузима реактивну енергију из дистрибутивне мреже већу него што му је одобрено електроенергетском сагласношћу, исту плаћа по важећим тарифним ставовима.
- (3) Ако купац не изврши одговарајућу компензацију реактивне снаге, дистрибутер га је дужан упозорити да изврши компензацију и сведе хармоничке дисторзије у прописане границе. Рок за одговарајуће оспособљавање и уградњу компензације ће се утврдити споразумно.

Члан 15.

(Приговор корисника мреже на квалитет испоручене електричне енергије)

- (1) Ако корисник мреже поднесе дистрибутеру писани приговор на ниво квалитета напона, дистрибутер треба провести мјерења у року од 20 дана од дана подношења приговора, а писани извјештај о резултатима мјерења квалитета напона на обрачунском мјерном мјесту доставити кориснику мреже у даљем року од 10 дана.

- (2) Ако се утврди да је приговор неоснован, трошкове мјерења сноси корисник мреже, а ако је приговор основан трошкове мјерења сноси надлежни дистрибутер.
- (3) Ако корисник мреже достави извјештај овлашћеног лица о резултатима мјерења квалитета напона, дистрибутер може прихватити резултате или поступити на начин описан у ставовима (1) и (2) овог члана.
- (4) Ако се утврди да је приговор био основан, дистрибутер је дужан у складу са одобреним планом развоја и градње тог дијела дистрибутивне мреже за идуће три године осигурати стандардни квалитет напона на том обрачунском мјерном мјесту.
- (5) У појединачним случајевима постојећих корисника мреже у удаљеним подручјима са дугачким водовима, одступања индикатора квалитета напона могу бити већа од прописаних, а довођење индикатора квалитета напона на прописани ниво рјешава се у складу са роковима које одобри ФЕРК, уколико дистрибутер није у могућности ријешити тај проблем у трогодишњем плану развоја и изградње.

Члан 16.

(Стандарди и рокови за успостављање квалитета)

- (1) Дистрибутери електричне енергије дужни су до краја 2015. године кроз адекватна улагања у изградњу и развој дистрибутивних мрежа да доведу квалитет испоручене електричне енергије у склад са европским стандардима "EN 50160 за јавне дистрибутивне системе", односно у склад са босанскохерцеговачким стандардима (BAS) и међународним стандардима ИЕС који третирају ову област.
- (2) До почетка примјене стандарда EN 50160, односно одговарајућег босанскохерцеговачког стандарда (BAS), примјењиваће се одредбе о квалитету дате у члановима 10. до 14. ових Општих услова.
- (3) Од 01.01.2016. године квалитет испоручене електричне енергије треба бити у складу са европским стандардима EN 50160.
- (4) Квалитет електричне енергије се мјери на мјестима преузимања и предаје (испоруке), у складу са стандардом ИЕС 61000-4, односно одговарајућим босанскохерцеговачким стандардом (BAS), а за квалитет је одговоран онај ко предаје (испоручује) електричну енергију.
- (5) Дистрибутер је дужан да на писани захтјев достави купцу, односно по тражењу и снабдјевачу доказ о квалитету испоручене електричне енергије, при чему мјерење треба бити у складу са стандардом ИЕС 61000-4, односно одговарајућим босанскохерцеговачким стандардом (BAS).

ДИО - ДРУГИ

ПОГЛАВЉЕ I. ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКЕ САГЛАСНОСТИ

Члан 17.

(Електроенергетске сагласности)

- (1) Крајњи купац/произвођач је обавезан прибавити електроенергетску сагласност од дистрибутера прије него што приступи:
 - a) изградњи новог објекта или реконструкцији постојећих електроенергетских постројења прикључених на дистрибутивну мрежу,
 - b) прикључењу додатних уређаја,
 - c) замјени, премјештању или реконструкцији прикључка или мјерног мјеста,
 - d) измјени техничких карактеристика уређаја крајњег купца, односно произвођача,
 - e) повећање вршне снаге,
 - f) обједињавању више мјерних мјеста у једно мјерно мјесто,
 - g) дијелењу једног мјерног мјеста на већи број мјерних мјеста на истој локацији,
 - h) промјени намјене објекта и категорије потрошње електричне енергије.
- (2) У случају да ће нови објекат имати више обрачунских мјерних мјеста, захтјев за претходну и за електроенергетску сагласност и захтјев за прикључак објекта подноси надлежни

орган, односно носилац инвестиције изградње објекта, са појединачно наведеним обрачунским мјерним мјестима. Инвеститор овакве врсте објекта плаћа и једнократне надокнаде за прикључење за сва обрачунска мјерна мјеста у објекту, под условом да се не ради о посебној зони.

- (3) На једном обрачунском мјерном мјесту може бити прикључен само један крајњи купац, осим у случајевима заједничке потрошње у стамбеним и /или пословним објектима.
- (4) По завршетку изградње објекта, за свако мјерно мјесто унутар објекта, крајњи купац дужан је склопити уговор о прикључењу и уговор о кориштењу дистрибутивне мреже са дистрибутером и уговор о снабдијевању електричном енергијом са снабдијевачем.
- (5) Електроенергетску сагласност за прикључење на дистрибутивну мрежу напонских нивоа до укључиво 35 kV, издаје дистрибутер и сви крајњи купци/произвођачи који се желе прикључити на мрежу на тим напонским нивоима захтјев подносе дистрибутеру.
- (6) У случају промјене власништва над објектом за који је издата електроенергетска сагласност, иста се преноси на новог власника.
- (7) У случају закупа објекта за који је издата електроенергетска сагласност, закупопримцу се не издаје нова електроенергетска сагласност.

Члан 18.

(Врсте сагласности)

- (1) У зависности од тога у коју сврху се издаје, електроенергетска сагласност може бити:
 - a) претходна електроенергетска сагласност,
 - b) електроенергетска сагласност.
- (2) Претходна електроенергетска сагласност се издаје у поступку прибављања урбанистичке сагласности на захтјев крајњег купца/произвођача или надлежног органа. Иста је потврда да се планирани објекат може прикључити на дистрибутивну електроенергетску мрежу у складу са електроенергетским приликама и плановима развоја предвиђеним за то подручје.
- (3) Електроенергетска сагласност се издаје крајњим купцима/произвођачима прије прикључења на дистрибутивну мрежу.
- (4) За прикључке/објекте привременог карактера издаје се електроенергетска сагласност са ограниченим роком трајања (сајамске манифестације, сезонски киоск, циркус и сл.).
- (5) За прикључење градилишта такође се издаје електроенергетска сагласност са ограниченим роком трајања, али дистрибутер треба настојати да се енергетско рјешење за напајање градилишта уклапа у начин напајања изграђеног објекта.

Члан 19.

(Захтјев за претходну електроенергетску сагласност)

- (1) Носилац инвестиције изградње објекта, надлежни орган, односно крајњи купац или произвођач који се жели прикључити на дистрибутивну мрежу подноси захтјев дистрибутеру за претходну електроенергетску сагласност у писаној форми, на типском обрасцу који је прописао дистрибутер.
- (2) Захтјев за претходну електроенергетску сагласност укључује све информације потребне дистрибутеру да адекватно процјени могућности прикључења, те утврди економске и техничке услове прикључења, укључујући али не ограничавајући се на усклађености са развојним плановима и условима који се односе на електроенергетске објекте, процјену повратног утицаја подносиоца захтјева на дистрибутивну мрежу.
- (3) Захтјев за претходну електроенергетску сагласност, поред осталог, треба да садржи и следеће:
 - a) податке о инвеститору/подносиоцу захтјева,

- b) назив, врсту објекта и адресу/локацију објекта, те копију плана катастарске честице на којој се гради објекат,
 - c) намјену објекта,
 - d) вршну снагу и годишњу потрошњу електричне енергије/ снагу и очекивану годишњу производњу електричне енергије уколико се ради о производном објекту,
 - e) рок прикључења,
 - f) режим рада,
 - g) појединачан списак великих трошила, односно техничке карактеристике производних јединица.
- (4) Уз захтјев за претходну електроенергетску сагласност треба приложити доказ о уплати трошкова за обраду захтјева.

Члан 20.

(Захтјев за електроенергетску сагласност)

- (1) Крајњи купац, произвођач, односно носилац инвестиције посебне зоне који се жели прикључити на дистрибутивну мрежу или у случајевима из члана 17. став 1. тачке b) до h) ових Општих услова подноси захтјев за електроенергетску сагласност, односно подноси захтјев за измјену електроенергетске сагласности дистрибутеру у писаној форми на типском образцу.
- (2) Захтјев за електроенергетску сагласност укључује све информације потребне дистрибутеру да адекватно процјени економске и техничке услове прикључења, осим података који су достављени уз захтјев за претходну електроенергетску сагласност.
- (3) Уз захтјев за електроенергетску сагласност треба приложити:
 - a) број и датум издавања претходне електроенергетске сагласности,
 - b) грађевинску дозволу,
 - c) пројектну документацију-дио главног или изведбеног пројекта који се односи на електроенергетске објекте и инсталације крајњег купца или произвођача,
 - d) доказ о уплати трошкова за обраду захтјева.
- (4) Крајњи купци који су добили електроенергетску сагласност за прикључење на преносну мрежу, дужни су о условима исте обавијестити снабдјевача.

Члан 21.

(Захтјев за електроенергетску сагласност за објекте привременог карактера и градилишта)

Захтјев за електроенергетску сагласност за објекте привременог карактера и градилишта поред осталог треба да садржи и сљедеће:

- a) податке о подносиоцу захтјева,
- b) назив, врсту објекта и адресу објекта,
- c) намјену објекта,
- d) потребну инсталисану и вршну снагу објекта за који се подноси захтјев,
- e) уговор о закупу, односно, одобрење надлежног органа,
- f) рок прикључења,
- g) вријеме трајања прикључка,
- h) мјесто прикључења,
- i) доказ о уплати трошкова за обраду захтјева.

Члан 22.

(Рокови за одлучивање по захтјеву)

- (1) Уколико захтјев за издавање претходне електроенергетске сагласности, захтјев за издавање електроенергетске сагласности и захтјев за издавање сагласности за објекте привременог карактера и градилишта не садрже податке из чланова 19, 20. и 21 ових Општих услова, дистрибутер је дужан писаним путем у року од 8 дана од дана примања захтјева затражити од подносиоца захтјева допуну података.
- (2) По захтјевима из става (1) овог члана дистрибутер је дужан одлучити што прије али не дуже од 30 дана рачунајући од дана уредно поднесеног захтјева.

- (3) Дистрибутер ће издати одговарајућу електроенергетску сагласност у складу са техничким и погонским могућностима мреже, те плановима и програмима развоја, поштујући принципе транспарентности рада и равноправности свих крајњих купаца/произвођача.
- (4) Уколико енергетске карактеристике крајњег купца/ произвођача, као и стање мреже на терену условљавају прикључење на средњем напону, дистрибутер је дужан одлучити по захтјеву у року не дуже од 60 дана рачунајући од дана уредно поднесеног захтјева.
- (5) О својој одлуци по захтјеву за издавање претходне, односно електроенергетске сагласности, дистрибутер је дужан писаним путем, без одлагања обавијестити подносиоца захтјева, образложити разлоге доношења исте, уз обавезно навођење упутства о праву на жалбу/приговор, о чему је потребно да обезбиједи доказ о уредној достави.

Члан 23.

(Право на жалбу/приговор)

- (1) ФЕРК ће у складу са одредбама Правилника о јавним расправама и рјешавању захтјева и жалби ФЕРК-а ("Службене новине Федерације БиХ" број 37/05), Дио четврти, Поглавље I и II Жалбе /Приговори, рјешавати у другом степену по жалби/приговору подносиоца захтјева за издавање претходне, односно електроенергетске сагласности, коме је одбијен приступ мрежи или је незадовољан условима за приступ мрежи.
- (2) Жалба/приговор из става (1) овог члана непосредно се предаје или шаље поштом надлежном дистрибутеру у року од 15 дана од дана пријема одлуке дистрибутера из члана 22. став (5) ових Општих услова.

Члан 24.

(Садржај електроенергетских сагласности за крајњег купца)

- (1) Претходна електроенергетска сагласност за крајњег купца електричне енергије садржи енергетске, техничке и друге опште услове за прикључење, а посебно:
 - a) опште податке о подносиоцу захтјева и објекту који се прикључује, укључујући назив, врсту, адресу/локацију и намјену објекта,
 - b) копију катастарског плана честице на којој се налази објекат,
 - c) очекивану вршну снагу објекта,
 - d) категорију потрошње,
 - e) напонски ниво и мјесто прикључка,
 - f) начин прикључења објекта крајњег купца, врста мјерних, заштитних и управљачких инсталација за кориштење усвојених система даљинског управљања,
 - g) техничке податке обрачунског мјерног мјеста,
 - h) обавезу крајњег купца да за режим преузимања електричне енергије са фактором снаге ($\cos \varphi$) нижим од 0.95 угради у свом постројењу уређај за компензацију прекомјерно преузете реактивне електричне енергије,
 - i) потребу пројектовања прикључка,
 - j) рок важења издате сагласности,
 - k) систем техничке заштите у мрежи и у објекту крајњег купца,
 - l) као и друге техничке и опште услове уколико је потребно.
- (2) Електроенергетска сагласност за крајњег купца електричне енергије садржи енергетске, техничке и друге опште услове за прикључење, а посебно:
 - a) опште податке о подносиоцу захтјева и објекту који се прикључује, укључујући назив, врсту, адресу/локацију и намјену објекта,
 - b) копију катастарског плана честице на којој се налази објекат,
 - c) број грађевинске дозволе и датум издавања,
 - d) број и датум претходне електроенергетске сагласности,
 - e) инсталисану и вршну снагу,
 - f) категорију потрошње,
 - g) напонски ниво и мјесто прикључка,

- h) начин прикључења објекта крајњег купца, врста мјерних, заштитних и управљачких инсталација за кориштење усвојених система даљинског управљања,
- i) техничке податке обрачунског мјерног мјеста,
- j) обавезе крајњег купца да за режим преузимања електричне енергије са фактором снаге ($\cos \varphi$) нижим од 0,95 угради у свом постројењу уређај за компензацију прекомјерно преузете реактивне електричне енергије,
- k) систем техничке заштите у мрежи и у објекту крајњег купца,
- l) износ једнократне надокнаде за прикључење на дистрибутивну мрежу,
- m) рок за закључење уговора о прикључењу/повећању прикључне снаге, уговора о кориштењу дистрибутивне мреже и уговора о снабдијевању електричном енергијом,
- n) рок важења издате сагласности,
- o) као и друге техничке и опште услове уколико је потребно.

Члан 25.

(Садржај електроенергетских сагласности за произвођача)

- (1) Претходна електроенергетска сагласност за произвођача електричне енергије садржи енергетске, техничке и друге опште услове за прикључење, а посебно:
 - a) опште податке о подносиоцу захтјева и објекту који се прикључује,
 - b) копију катастарског плана честице на којој се налази објекат,
 - c) инсталисану снагу електране,
 - d) врсту примарне енергије и начин конверзије,
 - e) напонски ниво и мјесто прикључка,
 - f) обавезе произвођача о режиму рада електране и дозвољеном фактору снаге,
 - g) обавезу закључења уговора о уређењу међусобних односа, као и уговора о финансирању из члана 26. става (4) и (6) ових Општинских услова, уколико се ради о посебној зони,
 - h) начин прикључења електране, врста мјерних, заштитних и управљачких уређаја,
 - i) техничке податке обрачунског мјерног мјеста,
 - j) потребу пројектовања прикључка електране,
 - k) рок важења издате сагласности,
 - l) као и друге техничке и опште услове уколико је потребно.
- (2) Електроенергетска сагласност за произвођача електричне енергије садржи енергетске, техничке и друге опште услове за прикључење, а посебно:
 - a) опште податке о подносиоцу захтјева и објекту који се прикључује,
 - b) копију катастарског плана честице на којој се налази објекат
 - c) број грађевинске дозволе и датум издавања,
 - d) број и датум уговора о концесији, ако се производња електричне енергије обавља на основу уговора о концесији,
 - e) номиналну снагу по агрегату и укупне номиналне снаге електране,
 - f) техничке карактеристике генератора,
 - g) напонски ниво и мјесто прикључка,
 - h) обавезе произвођача у вези дозвољеног режима рада електране и фактора снаге електране,
 - i) једнополну шему електране,
 - j) начин прикључења електране, врста мјерних, заштитних и управљачких уређаја,
 - k) обавезу извршења уговора о финансирању из члана 26. став (6) ових Општинских услова, уколико се ради о посебној зони,
 - l) техничке податке обрачунског мјерног мјеста,
 - m) рок за закључење уговора о прикључењу/повећању прикључне снаге и уговора о кориштењу дистрибутивне мреже,
 - n) рок важења издате сагласности,
 - o) као и друге техничке и опште услове уколико је потребно.

Члан 26.

(Посебна зона)

- (1) За прикључење објеката на дистрибутивну мрежу који се граде у посебној зони, носилац инвестиције у посебној зони дужан је дистрибутеру поднијети захтјев за сагледавање техничких услова прикључења посебне зоне на мрежу и уређења међусобних односа. Овај захтјев се уједно сматра и захтјевом за издавање претходне електроенергетске сагласности.
- (2) Уз захтјев из става (1) овог члана прилаже се:
 - a) документ којим се доказује статус носиоца инвестиције посебне зоне,
 - b) извод из катастра са учртаном границом посебне зоне,
 - c) доказ о власништву или неком другом стварном праву на земљишту у посебној зони,
 - d) важећи документ просторног уређења из којег је видљива намјена и обликованост грађевинског земљишта посебне зоне и дијелова у посебној зони при чему је најнижи ниво докумената просторни план општине или града усклађен са планом кантона,
 - e) идејно рјешење посебне зоне са техничко-технолошким карактеристикама,
 - f) оквирни подаци о потребама за електричном енергијом и снагом.
- (3) Ради сагледавања техничких услова прикључења на мрежу, потребе пројектовања мреже и прикључака у посебној зони, дистрибутер израђује идејно рјешење напајања посебне зоне електричном енергијом. На основу усаглашеног идејног рјешења напајања електричном енергијом посебне зоне, дистрибутер издаје носиоцу инвестиције посебне зоне претходну електроенергетску сагласност.
- (4) На основу издате претходне електроенергетске сагласности дистрибутер и носилац инвестиција у посебној зони закључују уговор о уређењу међусобних односа, којим се утврђују:
 - a) услови и динамика финансирања припреме изградње електроенергетских објеката за стварање техничких услова у мрежи дистрибутера, мреже у посебној зони и прикључака крајњих купаца/произвођача, укључујући и грађевинску дозволу,
 - b) услови, динамика и обим финансирања изградње електроенергетских објеката за стварање техничких услова у мрежи дистрибутера, мреже у посебној зони и прикључака крајњих купаца/произвођача,
 - c) правила у случају промјене прикључне снаге будућих крајњих купаца/произвођача у посебној зони,
 - d) пренос права и обавеза на крајње купце,
 - e) остали међусобни односи.
- (5) У претходној електроенергетској сагласности посебно се наводи:
 - a) укупна снага потребна за прикључење крајњих купаца у посебној зони као збир свих појединачних прикључних снага,
 - b) списак свих појединачних прикључака и обрачунских мјерних мјеста будућих крајњих купаца у посебној зони с прикључном снагом,
 - c) уколико се ради о производном објекту број и снагу агрегата.
- (6) На основу уговора о уређењу међусобних односа, претходне електроенергетске сагласности, и грађевинске дозволе за електроенергетске објекте из уговореног обима изградње електроенергетских објеката и стварање техничких услова у мрежи дистрибутера, укључујући мрежу у посебној зони и прикључака крајњих купаца/произвођача, дистрибутер и носилац инвестиције у посебној зони закључују уговор о финансирању изградње тих објеката.
- (7) На основу уговора о уређењу међусобних односа, уговора о финансирању и претходне електроенергетске сагласности дистрибутер издаје сваком појединачном крајњем купцу/произвођачу у посебној зони електроенергетску сагласност.

- (8) На основу електроенергетске сагласности дистрибутер са сваким појединачним крајњим купцем/произвођачем у посебној зони закључује уговор о прикључењу.

Члан 27.

(Обавезност примјене услова из сагласности)

- (1) Услови које дистрибутер пропише у електроенергетској сагласности су обавезни за крајњег купца/произвођача који се прикључује на дистрибутивну мрежу, али исти се не смију мијењати без промјене у електроенергетској сагласности.
- (2) Дистрибутер је дужан прикључити на мрежу објекте сваког крајњег купца/произвођача, који је добио електроенергетску сагласност и испунио услове из електроенергетске сагласности и закључио уговор о прикључењу.
- (3) Издата електроенергетска сагласност важи само за прикључак, мјерно мјесто и локацију дефинисану у истој, те није преносива на другу локацију.

Члан 28.

(Рок важења електроенергетске сагласности)

- (1) Претходна електроенергетска сагласност издаје се на период од једне године. У случају да градња објекта траје дуже, претходна електроенергетска сагласност се може продужити за још једну годину.
- (2) Издата претходна електроенергетска сагласност престаје важити уколико подносилац захтјева у року од једне године од њеног издавања није затражио њено продужење или није затражио електроенергетску сагласност.
- (3) Издата електроенергетска сагласност престаје важити уколико подносилац захтјева не затражи и не уговори прикључење свог објекта на електроенергетску мрежу у року од једне године од дана издавања сагласности.
- (4) Рок важења издате електроенергетске сагласности по којој је извршено прикључење није ограничен, осим у случају да је прикључак крајњег купца или произвођача искључен са мреже дуже од три године.
- (5) Електроенергетска сагласност престаје важити датумом престанка уговора о кориштењу дистрибутивне мреже.
- (6) Изузетно од става (5) овог члана, у случају промјене власништва на новог власника се преноси електроенергетска сагласност са неизмијењеним техничким условима. Нови власник не плаћа трошкове прикључка нити једнократне накнаде за прикључење, осим трошкова обраде захтјева.

Члан 29.

(Типски образци)

- (1) Дистрибутер је дужан израдити типске образце захтјева за издавање претходне електроенергетске сагласности и електроенергетске сагласности.
- (2) Образци из става (1) овог члана морају бити доступни јавности на интернет страници дистрибутера и канцеларијама дистрибутера за односе са корисницима.
- (3) Дистрибутер је дужан израдити типске образце претходне електроенергетске сагласности и електроенергетске сагласности.

ПОГЛАВЉЕ II. УГОВОРИ

Члан 30.

(Врсте уговора)

Односи између дистрибутера, снабдјевача, крајњих купаца и произвођача електричне енергије уређују се следећим уговорима:

- a) уговор о прикључењу/повећању прикључне снаге,
- b) уговор о кориштењу дистрибутивне мреже,
- c) уговор о снабдијевању електричном енергијом.

Члан 31.

(Уговор о прикључењу/повећању прикључне снаге)

- (1) Уговор о прикључењу/повећању прикључне снаге закључују:
 - a) дистрибутер са крајњим купцем,

- b) произвођач (у зависности од снаге и напонског нивоа прикључка) са дистрибутером.
- (2) Уговор о прикључењу дистрибутер склапа с крајњим купцем/произвођачем који поседује електроенергетску сагласност.
- (3) Уговор о повећању прикључне снаге склапа дистрибутер са постојећим крајњим купцем који поседује електроенергетску сагласност за повећање прикључне снаге.
- (4) Уговор о прикључењу/повећању прикључне снаге поред осталог садржи:
 - a) податке о уговорним странама,
 - b) предмет уговора,
 - c) број електроенергетске сагласности и датум издавања,
 - d) снагу прикључења и напонски ниво прикључка,
 - e) обавезу крајњег купца да у случају повећања прикључне снаге изнад уговорене затражи измјену електроенергетске сагласности и уговора о прикључењу,
 - f) број грађевинске дозволе за објекат за који се тражи прикључење,
 - g) износ једнократне накнаде за прикључење на мрежу са роком и динамиком уплате,
 - h) рок извођења радова који су предмет уговора,
 - i) начин и носиоци рјешавања имовинско-правних односа,
 - j) могућност уговарања веће сигурности у напајању од стандардне сигурности,
 - k) одговорност за штету и за случај неизвршења или неуредног извршења уговора,
 - l) рок важења уговора,
 - m) обавеза уговорних страна да примјењују закон, ове Опште услове, и друга правила и прописе ФЕРК-а,
 - n) податке о трајању и разлозима раскида уговора те дужини отказног рока,
 - o) могућност уговарања арбитраже пред ФЕРК-ом,
 - p) начин рјешавања спорова,
 - q) остале одредбе.

Члан 32.

(Уговори о кориштењу дистрибутивне мреже)

- (1) Уговор о кориштењу дистрибутивне мреже закључују:
 - a) снабдјевач са дистрибутером,
 - b) крајњи купац са дистрибутером,
 - c) произвођач са дистрибутером.
- (2) Уговор из става (1) овог члана поред осталог садржи:
 - a) податке о уговорним странама,
 - b) предмет уговора,
 - c) адресу и начин доставе рачуна,
 - d) број електроенергетске сагласности, уговора о прикључењу/повећању прикључне снаге, уговора о снабдијевању електричном енергијом и датуме издавања,
 - e) податке о инсталисаној/вршној снази и осталим енергетским величинама,
 - f) одредбе квалитета електричне енергије,
 - g) случајеве у којима се може промијенити уговорени ниво квалитета испоруке електричне енергије,
 - h) ниво допуштеног повратног утицаја на мрежу,
 - i) услове и начин управљања електроенергетским постројењима корисника мреже од стране оператора дистрибуције,
 - j) услове приступа обрачунском мјерном мјесту и прикључку, те начин контроле и мјерења, и услове и начин читања мјерних уређаја,
 - k) одредбу да се накнада за кориштење дистрибутивне мреже плаћа у складу са важећим тарифним ставовима за кориснике дистрибутивног система,
 - l) услове обавезе штетње или ограничења испоруке уговорене електричне енергије и снаге,
 - m) начин извјештавања и размјене података,
 - n) одредбе о накнади штете у случају неизвршења или неуредног извршења уговора,
 - o) остале међусобне обавезе,

- p) обавеза уговорних страна да примјењују, закон, ове Опште услове, и друга правила и прописе ФЕРК-а,
 - q) податке о трајању и разлозима раскида уговора те дужини отказног рока,
 - r) могућност уговарања арбитраже пред ФЕРК-ом,
 - s) начин разрјешавања спорова,
 - t) остале одредбе.
- (3) Неквалификовани (тарифни) купац из категорије домаћинства може регулисати кориштење дистрибутивне мреже на основу уговора о снабдијевању, у ком случају је снабдјевач дужан уговором са дистрибутером регулисати кориштење дистрибутивне мреже за домаћинства са којима је закључио уговор о снабдијевању.

Члан 33.

(Уговор о снабдијевању електричном енергијом)

- (1) Уговор о снабдијевању електричном енергијом закључују:
- a) снабдјевач првог реда са неквалификованим (тарифним) купцем,
 - b) снабдјевач другог реда са квалификованим купцем.
- (2) Уговор о снабдијевању електричном енергијом поред осталог садржи:
- a) податке о уговорним странама,
 - b) предмет уговора,
 - c) снагу и количину електричне енергије,
 - d) број и датум закључених уговора о прикључењу/повећању вршне снаге и уговора о кориштењу дистрибутивне мреже,
 - e) мјесто испоруке, мјесто и начин мјерења,
 - f) елементе и услове за снабдијевање,
 - g) напонски ниво и врсту прикључка,
 - h) категорију и групу потрошње,
 - i) начин обрачуна и доставе рачуна, адресу доставе рачуна, те одредбе о плаћању рачуна и каматама,
 - j) права и обавезе уговорних страна, нарочито у вези са промјеном адресе, односно пријавом и одјавом мјерног мјеста, разлогом и роком обуставе испоруке електричне енергије, приговором на рачун за електричну енергију и корекцијом обрачуна,
 - k) обавеза уговорних страна да примјењују закон, ове Опште услове и друга правила и прописе ФЕРК-а,
 - l) податке о трајању и разлозима раскида уговора те дужини отказног рока,
 - m) случајеве и услове којима се може ограничити испорука уговорене снаге и енергије,
 - n) могућност уговарања арбитраже пред ФЕРК-ом,
 - o) одговорности за учињену штету и друге одговорности за неиспуњавање уговора, као и висина накнаде штете, односно пенала,
 - p) случајеве у којима се пенали не плаћају, односно штета не надокнађује,
 - q) начин разрјешавања спорова,
 - r) остале одредбе.
- (3) Ако објекат крајњег купца има више прикључака изведених из већег броја електроенергетских објеката, сваки се сматра посебним мјестом испоруке и за сваки такав прикључак може се потписати посебан уговор о снабдијевању или једним уговором објединити сва мјеста испоруке.
- (4) Када неквалификовани (тарифни) купац има са снабдјевачем неквалификованих (тарифних) купаца закључено више уговора о снабдијевању, право на закључење новог уговора за снабдијевање остварује тек након подмирења укупних доспјелих новчаних обавеза за испоручену електричну енергију на свим другим обрачунским мјерним мјестима, по основу раније закључених уговора.

Члан 34.

(Рок за закључење уговора о снабдијевању електричном енергијом)

- (1) Уговори о снабдијевању електричном енергијом за крајње купце из категорије домаћинства и остала потрошња на

ниском напону, као и јавна расвјета, код којих се не врши годишње уговарање количине електричне енергије закључују се након закључења уговора о прикључењу/повећању прикључне снаге и уговора о кориштењу дистрибутивне мреже, на неодређено вријеме.

- (2) Остали неквалификовани (тарифни) купци су уговор из члана 33. ових Општих услова, дужни закључити најкасније до 30. новембра текуће године за идући уговорени период, односно мјесец дана прије истека важности претходног уговора о снабдијевању електричном енергијом.

Члан 35.

(Типски образци)

- (1) Дистрибутер је дужан израдити типски уговор о прикључењу/повећању вршне снаге и уговор о кориштењу дистрибутивне мреже.
- (2) Снабдјевач је дужан израдити типске уговоре о снабдијевању електричном енергијом.
- (3) Типски образци из ставова (1) и (2) овог члана дистрибутер и снабдјевач су дужни доставити ФЕРК-у.
- (4) Образци из ставова (1) и (2) овог члана морају бити доступни јавности на интернет страници и овлашћеним уредима за односе са корисницима/купцима дистрибутера и снабдјевача.

Члан 36.

(Прикључење крајњег купца)

- (1) По завршетку радова унутар свог објекта и обезбјеђења атеста о исправности властитих електро инсталација, крајњи купац који је закључио уговоре о прикључењу/повећању прикључне снаге, снабдијевању електричном енергијом и кориштењу дистрибутивне мреже подноси надлежном дистрибутеру захтјев за прикључење објекта на дистрибутивну мрежу.
- (2) Уз захтјев за прикључење на дистрибутивну мрежу крајњи купац доставља:
- a) податке о објекту: локација, врста и намјена,
 - b) број и датум закључења уговора о прикључењу на мрежу,
 - c) потврду о квалитету изведености електричних инсталација којом се потврђује да су инсталације крајњег купца изведене у складу са пројектном документацијом, као и техничким прописима и нормама, са изричитом изјавом извођача да се исти могу прикључити на мрежу, као и прописане атесте, односно одобрење за употребу за објекте за које је законом прописано издавање одобрења за употребу,
 - d) потврда о испуњењу финансијских обавеза из уговора о прикључењу,
 - e) остале техничке податке и параметре уколико су потребни на захтјев дистрибутера,
 - f) захтијевано вријеме прикључења,
 - g) број и датум закључења уговора о кориштењу дистрибутивне мреже и уговора о снабдијевању електричном енергијом, који су услов за прикључење на мрежу и почетак испоруке електричне енергије крајњем купцу.
- (3) Дистрибутер је дужан да изврши прикључење крајњег купца који је измирио своје обавезе из уговора о прикључењу и који је поднио све потребне податке уз захтјев за прикључење, у року од 10 дана од дана завршетка изградње прикључка.
- (4) Захтјев за прикључење дистрибутеру подноси и крајњи купац који је на основу куповине или замјене некретности стекао право власништва.
- (5) Захтјев за прикључење дистрибутеру подноси крајњи купац који је на основу електроенергетске сагласности остварио право на привремени прикључак.
- (6) Прикључење крајњег купца путем изграђеног прикључка и обрачунског мјерног мјеста на дистрибутивну мрежу могу извршити само овлашћени радници дистрибуције.

- (7) Прикључење се врши у складу са Правилником о мјерном мјесту из члана 45. ових Општих услова, о чему се сачињава записник који потписују дистрибутер и крајњи купац.

Члан 37.

(Престанак уговора)

Уговори из чланова 31., 32., и 33. ових Општих услова могу престати из следећих разлога:

- на писани захтјев за раскид уговора од стране снабђивача, крајњег купца, односно произвођача под условом да измире све неизмирене обавезе према дистрибутеру, односно снабђивачу до раскида уговора,
- на писани захтјев за раскид уговора од стране дистрибутера, односно снабђивача у случају ако крајњи купац не отклони разлоге због којих му је обустављена или наложена обустава снабдијевања електричном енергијом у року од 90 дана од дана обуставе, или дана када је покушано извршење обуставе,
- смрти крајњег купца, престанка правног лица у својству купца и наступа других околности за престанак уговора према одредбама закона и ових Општих услова.

Члан 38.

(Посебни уговори о међусобним односима електропривредних субјеката)

- Односи између дистрибутера, произвођача, снабђивача, и других субјеката (Електропреноса Босне и Херцеговине а.д. Бања Лука, оператора тржишта, НОС-а БиХ и других) на тржишту електричне енергије уређују се посебним уговорима о међусобним односима.
- Уговори из става (1) овог члана поред осталог садрже:
 - предмет уговора,
 - начин међусобног информисања,
 - начин информатичког повезивања и размјене података,
 - права и обавезе уговорних страна,
 - поступке на мјерном мјесту,
 - економске односе између уговорних страна,
 - могућност уговарања арбитраже ФЕРК-а,
 - остале међусобне односе.

Члан 39.

(Заједничка потрошња)

- Више крајњих купца који остварују заједничку потрошњу закључују уговор о снабдијевању електричном енергијом и уговор о кориштењу дистрибутивне мреже путем својих представника, а на основу одлуке крајњих купца.
- Износ за утрошену електричну енергију заједничке потрошње обрачунава се и исказује као засебна ставка на рачуну за електричну енергију обрачуноског мјерног мјеста појединог крајњег купца који користи електричну енергију заједничке потрошње, а за исти обрачуноски период.
- Својим уговором о снабдијевању крајњи купац преузимају и обавезу плаћања припадајућег дијела трошкова заједничке потрошње. Потраживања за заједничку потрошњу имају исти статус и третман као и потраживања за електричну енергију преузету на мјерном мјесту крајњег купца, који је и крајњи корисник заједничке потрошње, па се плаћање не може раздвајати.

Члан 40.

(Раскид уговора)

- Уколико купац има намјеру да престане користити електричну енергију на постојећој адреси, дужан је покренути поступак раскида закључених уговора, те измирити све дотадашње обавезе по закљученим уговорима.
- У члану 37. ових Општих услова описане су процедуре које проводе купац, дистрибутер и снабђивач у случају раскида уговора.
- Купац има право да привремено одјави потрошњу електричне енергије. Привремена одјава купца не може трајати дуже од 36 мјесеци.

Члан 41.

(Промјена власништва објекта и насљеђивање)

- Код промјене власништва објекта купца, ранији власник-купац је дужан у року од 30 дана од промјене власништва поднијети захтјев за раскид уговора о кориштењу дистрибутивне мреже, као и уговора о снабдијевању електричном енергијом, уз презентовање одговарајуће исправе о промјени власништва, а нови власник тог објекта је дужан у истом року поднијети захтјев за закључење нових уговора, уз презентовање одговарајуће исправе о промјени власништва.
- На основу заprimљеног захтјева купца из става (1) овог члана, дистрибутер је дужан у даљњем року од 5 дана од дана пријема захтјева прегледати мјерно мјесто, очитати стање бројила и утврђено доставити снабђивачу.
- На основу очитања бројила из става (2) овог члана, снабђивач и дистрибутер дужни су извршити обрачун потрошње електричне енергије и кориштења мреже, када обрачун представља основ разграничења уговорних односа између ранијег власника и новог власника објекта, те њихових односа са снабђивачем и дистрибутером.
- Дистрибутер након очитања одјављује регистрацију купца који је био ранији власник-купац и од тог дана му се не могу обрачунавати обавезе на том мјерном мјесту.
- Уколико се с новим власником објекта из става (1) овог члана не закључи уговор о снабдијевању електричном енергијом и уговор о кориштењу дистрибутивне мреже, с даном очитања стања бројила из става (3) овог члана, дистрибутер ће обуставити испоруку електричне енергије на том обрачуноском мјерном мјесту.
- Уколико ранији власник-купац из става (1) овог члана није у року од 30 дана од дана промјене власништва поднио захтјев за раскид уговора, за разграничење обавеза за преузету електричну енергију могу се користити одредбе уговора о купопродаји објекта у случају да је ово разграничење садржано у истом. У случају да уговор о купопродаји објекта не садржи одредбе о разграничењу снабђивач и дистрибутер ће, на захтјев новог власника објекта, уз презентовање одговарајуће исправе о промјени власништва, закључити уговор о снабдијевању електричном енергијом и уговор о кориштењу дистрибутивне мреже, односно уговор о снабдијевању електричном енергијом и кориштењу дистрибутивне мреже, с даном пријаве новог власника, када је пријава новог власника, основ разграничења уговорних односа између ранијег власника и новог власника објекта, те њихових односа са снабђивачем и дистрибутером.
- Насљедник, односно правни слѣдбеник је дужан закључити нови уговор са снабђивачем и дистрибутером и регулисати обавезе настале прије насљеђивања, а најкасније 30 дана од дана утврђивања насљедника односно правног слѣдбеника.
- Када се не закључи уговор у року наведеном у ставу (7) овог члана, или ако насљедник/правни слѣдбеник не прихвати обавезе претходника, снабђивач може да захтијева од дистрибутера искључење насљедника/правног слѣдбеника са дистрибутивне мреже и покрене поступак за наплату потраживања по основу испоручене електричне енергије претходнику.

Члан 42.

(Уступање уговора)

- Крајњи купац може затражити да се његов уговор о снабдијевању електричном енергијом и уговор о кориштењу дистрибутивне мреже на одређено вријеме уступи другом крајњем купцу, а дистрибутер/снабђивач може на такав уговор дати пристапак и провести га под условима:
 - подмирења свих новчаних обавеза насталих до дана привременог уступања уговора,
 - давању овјерене изјаве уступач уговора и примаоца уговора о солидарном подмирењу будућих новчаних обавеза.
- Било која промјена уговора о снабдијевању електричном енергијом и уговора о кориштењу дистрибутивне мреже из

става (1) овог члана могућа је искључиво уз изричиту дозволу уступаоца уговора и дистрибутера и снабдјевача крајњег купца.

- (3) Уступач уговора и прималац уговора могу у свако вријеме писаним путем раскинути уступање уговора, о чему су дужни у року 3 дана од дана раскида уговора и подмирења свих новчаних обавеза обавијестити дистрибутера и снабдјевача крајњих купаца у писаном облику.

ПОГЛАВЉЕ III. ПРИКЉУЧАК КРАЈЊЕГ КУПЦА/ПРОИЗВОЂАЧА

Члан 43.

(Прикључак)

- (1) Прикључак почиње у прикључној тачки на дистрибутивној мрежи, коју једнозначно одређује дистрибутер у условима електроенергетске сагласности. Уколико то енергетске прилике условљавају почетна тачка прикључка може бити и средњенапонска хелија у ТС 110/х kV (након усаглашавања дистрибутера и Електропреноса Босне и Херцеговине а.д. Бања Лука).
- (2) Прикључак се завршава мјерним мјестом код крајњег купца/произвођача, укључујући и мјерни слог.
- (3) Као елемент прикључка код крајњих купаца код којих се не мјери и не обрачунава снага, уграђује се ограничавач (лимитатор) снаге која је крајњем купцу одобрена електроенергетском сагласношћу.

Члан 44.

(Правилник о прикључцима)

- (1) Прикључење објеката нових крајњих купаца/произвођача, као и реконструкција постојећих прикључака, врши се према условима и техничким рјешењима дефинисаним у Правилнику о прикључцима, којег је дистрибутер дужан издати у року од четири мјесеца од ступања на снагу ових Општих услова, и доставити ФЕРК-у на одобрење.
- (2) Правилник о прикључцима садржи Методологију за утврђивање надокнада за прикључење објекта крајњих купаца/произвођача на дистрибутивну мрежу.
- (3) Методологија из става (2) овог члана базира се на основним принципима који су дати у Прилогу 1 ових Општих услова.
- (4) Правилник о прикључцима, поред осталог, садржи опште смјернице за пројектовање, изградњу и надгледање извођења прикључка у зависности од:
- а) напонског нивоа прикључка,
 - б) категорије потрошње, захтијевањег нивоа сигурности напајања,
 - в) намјене и захтијеване вршне снаге,
 - д) типских пресека водича и материјала за извођење прикључака,
 - е) врсте, мјеста постављања и називне струје осигурача и/или лимитатора,
 - ф) усвојених врсте и типова заштита,
 - г) врсте прикључка према извођењу (монофазни, трофазни, надземни неизолирани водичи, надземни са СКС каблом, подземни кабловски и сл.),
 - х) врсте прикључака према карактеру прикључених објеката (индивидуално стамбено домаћинство, стамбена зграда са више станова, стамбено-пословни објекат, објекат мале привреде, индустријски објекти, електране прикључене на дистрибутивну мрежу),
 - и) начина мјерења електричне енергије како је дефинисано у Правилнику о мјерном мјесту крајњег купца.
- (5) Правилник о прикључцима треба поред осталог да садржи општу спецификацију радова и материјала за израду прикључка, из које ће се сачињавати појединачне спецификације за сваки конкретан прикључак.
- (6) Правилник о прикључцима и Методологија за утврђивање надокнада за прикључење објеката на дистрибутивну мрежу требају бити доступни на интернет страници дистрибутера,

као и у свим овлашћеним канцеларијама дистрибутера за односе са корисницима.

Члан 45.

(Правилник о мјерном мјесту крајњег купца)

- (1) У року од четири мјесеца од ступања на снагу ових Општих услова дистрибутери су дужни да израде Правилник о мјерном мјесту крајњег купца.
- (2) Правилником о мјерном мјесту дистрибутер електричне енергије, поред осталог, утврђује:
- а) мјесто постављања прикључно-мјерног ормарића код крајњег купца,
 - б) димензије, материјал и степен заштите,
 - в) припадајућу опрему у ормарићу,
 - д) усвојене типове и класе тачности мјерних уређаја, у зависности од напонског нивоа, вршне снаге, категорије и групе потрошње,
 - е) усвојене типове уређаја за управљање тарифама,
 - ф) комуникацијске уређаје.
- (3) Правилник о мјерном мјесту крајњег купца треба бити доступан на интернет страници дистрибутера, као и у свим овлашћеним канцеларијама дистрибутера за односе са корисницима.

Члан 46.

(Цјеновници)

- (1) Дистрибутер у складу са методологијом дефинисаном у члану 44. став (2) и став (3) ових Општих услова утврђује Цјеновник са јединичним износима надокнада за прикључење крајњих купаца/произвођача на дистрибутивну мрежу, који треба бити доступан крајњим купцима/ произвођачима на интернет страници дистрибутера, као и свим овлашћеним канцеларијама дистрибутера за односе са корисницима.
- (2) Дистрибутер утврђује Цјеновник услуга (издавање електроенергетских сагласности, искључење и поновно укључење на захтјев крајњег купца, преглед исправности прикључка и мјерног мјеста на захтјев крајњег купца, мјерење и извјештавање о квалитету напона на захтјев корисника мреже, утврђивање и обрачунавање неовлаштене потрошње електричне енергије и сл.) и објављује на својој интернет страници. Цјеновник треба бити доступан свим крајњим купцима/произвођачима у свим овлашћеним канцеларијама за односе са корисницима и достављен ФЕРК-у на увид.

Члан 47.

(Услови и начин прикључења)

- (1) Надлежни дистрибутер је инвеститор и власник свих нових прикључака на ниском напону у подручјима за која постоје просторни, урбанистички и регулациони планови и дужан је да изгради прикључак потребан за прикључење крајњег купца, уколико је исти испунио услове из електроенергетске сагласности и уговора о прикључењу и уплатио износ једнократне накнаде за прикључење.
- (2) Носилац инвестиције посебне зоне дужан је закључити уговоре са дистрибутером у складу са чланом 26. ових Општих услова.

Члан 48.

(Трошкови изградње прикључка)

Трошковима изградње прикључка сматрају се:

- а) трошкови пројектовања,
- б) трошкови набавке опреме прописане Правилником о прикључцима и другим техничким правилима (спецификација опреме) за одговарајући напонски ниво, тип прикључка, инсталисану снагу и врсту мјерних уређаја,
- в) трошкови материјала,
- д) трошкови транспорта,
- е) трошкови извођења прикључка,
- ф) трошкови надгледања извођења,
- г) трошкови техничког пријема прикључка,

- h) контрола и пломбирање мјерног мјеста и стављање под напон.

Члан 49.

(Изградња прикључка крајњег купца)

- (1) Дистрибутер је дужан извести прикључак и прикључити објекат крајњег купца у року не дужем од 30 дана од дана испуњења обавеза из уговора о прикључењу уколико се ради о прикључку на ниском напону.
- (2) Ако прикључење објекта крајњег купца захтијева изградњу сложенијих дистрибутивних мрежа или мрежа напонског нивоа 10 kV, 20 kV и 35 kV, рок за завршетак прикључка се утврђује уговором.
- (3) Приликом пројектовања и изградње прикључка дистрибутер је дужан да води рачуна о локацији мјерног мјеста на начин да му буде обезбијеђен несметан приступ истом.

Члан 50.

(Трошкови настали промјенама на постојећем прикључку)

- (1) Крајњи купац/произвођач који захтијева промјене на прикључку и обрачунском мјерном мјесту и при томе не повећава прикључну снагу, сноси трошкове извођења промјена:
 - a) раздвајања инсталација, с успоставом већег броја обрачунских мјерних мјеста,
 - b) спајања инсталација, с успоставом мањег броја обрачунских мјерних мјеста,
 - c) било којег другог захтјева (премјештај, преправљање са надземног на подземни прикључак и слично).
- (2) Ако је промјена на прикључку потребна због радова на реконструкцији мреже, трошкове промјена на прикључку сноси власник мреже.

Члан 51.

(Привремени прикључак)

- (1) Прикључак на ниском напону намијењен привременом или повременом кориштењу (сајам, луна парк, циркус, манифестација, сезонски киоск и слично) изводи се у правилу као трајни прикључак, а трошкове изградње прикључка дужан је платити подносилац захтјева (општина, град, спортско друштво, друга правна или физичка лица и др.).
- (2) Уколико привремени прикључак није изведен као трајни прикључак, трошкове изградње прикључка плаћа подносилац захтјева (сајам, луна парк, циркус, манифестација, сезонски киоск и слично). Такав прикључак може се користити најдуже шест мјесеци од дана прикључења.

Члан 52.

(Прикључак градилишта)

- (1) За прикључак градилишта на ниском напону који се, у правилу, изводи као дио сталног прикључка, крајњи купац поред једнократне накнаде за прикључење плаћа и све друге трошкове који се односе на прикључак градилишта.
- (2) Уколико се прикључак градилишта не изводи као дио сталног прикључка, подносилац захтјева за прикључење градилишта, који је уједно и власник градилишног прикључка, плаћа стварне трошкове за обезбјеђење прикључења.
- (3) Власник градилишног прикључка из става (2) овога члана дужан је уклонити градилишни прикључак о своме трошку најкасније у року од седам дана након дана одјаве градилишног прикључка.
- (4) Прикључак градилишта је привремен.

Члан 53.

(Привремено прикључење за потребе испитивања или пробног рада)

- (1) Дистрибутер је дужан омогућити привремено прикључење објекта на мрежу за потребе испитивања или пробног рада, а на основу захтјева и писане изјаве извођача радова о преузимању одговорности током привременог прикључења.

- (2) Привремено прикључење из става (1) овога члана не може трајати дуже од 15 дана, а проводи се на основу закљученог уговора о снабдијевању којим се уређује снабдијевање електричном енергијом за вријеме привременог прикључења.

Члан 54.

(Одржавање прикључка)

- (1) Одржавање прикључка и мјерних уређаја врши дистрибутер. Трошкове одржавања сноси власник прикључка, односно власник мјерних уређаја.
- (2) Уколико постојећи крајњи купац задржи прикључак и/или мјерне уређаје у свом власништву, дужан је сносити трошкове одржавања у складу са чланом 95. став (4) ових Општих услова.

ДИО - ТРЕЋИ

ПОГЛАВЉЕ I. НАЧИН МЈЕРЕЊА, ОЧИТАВАЊА, ОБРАЧУНА И НАПЛАТЕ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ

Члан 55.

(Мјерење електричне енергије)

- (1) Испоручена и преузета електрична енергија и снага, мјере се одговарајућим мјерним сложем који могу чинити:
 - a) струјни и напонски мјерни трансформатори,
 - b) бројила активне и реактивне енергије, збирно бројило, временски регистратор снаге,
 - c) уклопни сат или неки други уређај за управљање тарифом,
 - d) уређаји за даљинско читавање,
 - e) ограничавач оптерећења (лимитатор),
 - f) осигурачи,
 - g) спојни водови.
- (2) Мјерни уређаји из става (1) овог члана, тачке b), c), d) и e) морају бити прописно баждарени и жигосани.
- (3) Мјерни уређаји из става (1) овог члана, тачке a), b), c) и d), као и склопови за искључење и укључење мјерних ћелија морају бити пломбирани.
- (4) Састав мјерног слога за крајње купце зависи од напонског нивоа прикључења, снаге, категорије и групе потрошње.
- (5) Састав мјерног слога за произвођаче зависи од снаге и напонског нивоа прикључења.

Члан 56.

(Уградња мјерних уређаја)

- (1) Крајњи купац је обавезан дозволити уградњу мјерних уређаја на његовом објекту или посједу, по могућности уз границу са јавном површином.
- (2) Уградњу мјерних уређаја код новоизграђених објеката врши дистрибутер.

Члан 57.

(Технички услови за обрачунско мјерно мјесто)

- (1) Независно од категорије и групе потрошње, крајњим купцима којима се издаје електроенергетска сагласност на вршну снагу већу од 23 kW, дистрибутер уграђује мјерне уређаје који мјере потрошњу електричне енергије и снаге.
- (2) Ако се код постојећих крајњих купца утврди вршно оптерећење веће од 23 kW, дистрибутер му издаје нову електроенергетску сагласност и дистрибутер се обавезује да угради мјерне уређаје према ставу (1) овог члана у року од шест мјесеци од дана утврђивања чињеница.
- (3) Дистрибутер је обавезан у прописаном временским периодима баждарити мјерне уређаје, у зависности од класе тачности и карактеристика и обима потрошње електричне енергије.

Члан 58.

(Испитивање мјерних уређаја)

- (1) Дистрибутер је дужан да редовно врши испитивање тачности мјерних уређаја и дужан је обезбиједити да сви уређаји буду баждарени прије истека рока баждарења. Дистрибутер доставља ФЕРК-у свој план баждарења бројила у

роковима прописаним условима дозволе за обављање дјелатности дистрибуције. План бажарења обезбјеђује довољно информација као гаранцију да мјерни уређаји за мјерење електричне енергије задовољавају минимум стандарда тачности.

- (2) Трошкове бажарења мјерних уређаја сноси власник истих.
- (3) Уколико крајњи купац/произвођач и снабдјевач затражи ванредно или додатно испитивање, дистрибутер ће исто урадити не касније од тридесет дана након захтјева и извршити потребна испитивања како би утврдио тачност мјерних уређаја. Уколико се ванредним или додатним испитивањем утврди да су мјерни уређаји исправни и у прописаној класи тачности трошкове испитивања плаћа крајњи купац/произвођач. Крајњи купац/произвођач има право да присуствује прегледу мјерног слога.

Члан 59.

(Контрола мјерних уређаја)

- (1) Одржавање, контролу, замјену и премјештање мјерних уређаја може вршити само дистрибутер. Трошкове одржавања, поправке и замјене мјерних уређаја сноси власници мјерних уређаја.
- (2) Крајњи купац, произвођач или снабдјевач може затражити контролни преглед мјерне опреме уколико постоји сумња да електричну енергију, односно снагу, не региструју правилно.
- (3) Ако се контролним прегледом утврди да је мјерни уређај имао већа одступања него што је то према важећим прописима дозвољено, дистрибутер електричне енергије сноси трошкове прегледа или замјене, у супротном трошкове контролног прегледа сноси подносилац захтјева.
- (4) Када дистрибутер електричне енергије сам или по пријави крајњег купца, произвођача или снабдјевача, изузетно у случају неовлаштене потрошње, утврди да уређај за управљање тарифама неправилно ради или да неко вријеме није обављао своју функцију, укупно регистрована електрична енергија за то обрачунаски период распоредит ће се у истом односу остварених вриједности, за период до када је утврђена неисправност, као у истом обрачунаском периоду претходне године у којем је регистрација била исправна, а ако то није могуће тада према следећем обрачунаском периоду, али најдуже у законском року застарје.
- (5) У случају из става (3) овог члана извршит ће се исправка обрачунаских величина од називног износа разреда тачности до установљеног одступања, а исправка обрачуна извршит ће се за период од посљедње контроле мјерних уређаја али најдуже у законском року застарје.
- (6) Крајњи купац/произвођач је одговоран за нестанак и оштећење мјерних уређаја постављених у његовим објектима, као и за настале посљедице. Крајњи купац/произвођач је дужан обавијестити дистрибутера о нестанку или оштећењу било којег дијела мјерног слога, оштећењу пломби, као и евентуалном оштећењу мјерног ормара, одмах након откривања таквих околности.

Члан 60.

(Неисправност мјерне опреме)

- (1) Крајњи купац/произвођач дужан је, по сазнању, без одлагања о неисправности мјерних уређаја обавијестити дистрибутера електричне енергије.
- (2) Дистрибутер електричне енергије дужан је извршити провјеру исправности у року од 72 сата од запримљеног обавјештења, а исте отклонити у најкраћем могућем року.
- (3) Дистрибутер електричне енергије дужан је у року од 48 сати по извештају, писаним путем обавијестити снабдјевача о свим измјенама мјерне опреме које утичу на обрачун потрошене електричне енергије.
- (4) Дистрибутер електричне енергије дужан је о свим уоченим неправилностима на мјерном мјесту, које утичу на обрачун потрошене електричне енергије крајњег купца, писаним путем обавијестити снабдјевача у року од 48 сати. Снабдјевач је дужан извршити исправку обрачуна

потрошене електричне енергије и о истој обавијестити крајњег купца.

- (5) Дистрибутер електричне енергије дужан је писаним путем обавијестити снабдјевача о свим промјенама на мјерној опреми узрокованих догађајима из члана 59. става (6) ових Општих услова у року од 48 часова од успостављања исправног стања.
- (6) Када се утврди да је регистравање електричне енергије било неправилно, процјена неререгистроване електричне енергије и снаге ће се извршити у складу са чланом 71. ових Општих услова.

Члан 61.

(Пристап прикључку)

- (1) Крајњи купац/произвођач је дужан омогућити овлашћеним лицима дистрибутера несметан пристап прикључку, мјерним уређајима и електричним инсталацијама у свом власништву као и мјерним уређајима, објектима и опреми у власништву дистрибутера који се налазе на његовом посједу у сврху читања, тестирања, контроле, отклањања кварова, измјештања и замјене, одржавања и оправке мјерних уређаја, прикључака и припадајуће опреме, као и ради обуставе испоруке електричне енергије.
- (2) Уколико крајњи купац/произвођач у два наврата не дозволи пристап или омета читање мјерног уређаја, односно контролу прикључка, дистрибутер подноси захтјев за покретање прекршајног поступка у складу са законом, и може обуставити испоруку/преузимање електричне енергије и захтијевати измјештање мјерног уређаја на мјесто на којем би пристап истом био могућ или уградити претплатничко бројило. Трошкове измјештања, односно уградње претплатничког бројила у овом случају сноси крајњи купац.
- (3) Након уградње мјерног уређаја на мјесто на којем је пристап омогућен, крајњи купац стиче право на поновно прикључење, након измирења новчаних обавеза за раније испоручену електричну енергију и трошкова измјештања мјерног уређаја.

Члан 62.

(Очитање мјерних уређаја)

- (1) Очитање мјерних уређаја купца/произвођача организује и врши дистрибутер електричне енергије.
- (2) Дистрибутер је дужан извршити исправно и редовно очитање мјерних уређаја.
- (3) Мјерни уређаји крајњих купца/произвођача електричне енергије очитавају се у правилу мјесечно, а у складу са временским периодом дефинисаним у уговору о снабдјевању електричном енергијом и кориштењу дистрибутивне мреже.
- (4) Мјерни уређаји се могу очитати и у краћем временском року у случају привремене одјаве или промјене снабдјевача.
- (5) Приликом промјене цијене електричне енергије дистрибутер, обавезно врши очитање мјерних уређаја крајњих купца/произвођача.
- (6) Дистрибутер је дужан прилагодити рокове читања мјерних уређаја на начин да се купцима обезбиједи испорука електричне енергије по важећим тарифним ставовима.
- (7) Мјерне уређаје очитава овлашћено лице дистрибутера уз презентовање службеног документа, које је дужно покзати на захтјев крајњег купца/произвођача омогућити провјеру идентитета.
- (8) Ако читању не присуствује представник једне стране, за обрачун се прихватају подаци о читању које достави страна која је извршила очитање.
- (9) Очитавање мјерних уређаја може се вршити:
 - а) директно са мјерних уређаја,
 - б) индиректно посредством уређаја за даљинско очитавање.
- (10) Мјерни уређаји електрана, које испоручују електричну енергију у дистрибутивни систем, морају се очитавати сваког мјесеца.

- (11) На захтјев крајњег купца дистрибутер је дужан да истом пружи било коју информацију везану за резултате читања бројила електричне енергије у року од 8 дана.
- (12) Уговором о снабдијевању електричном енергијом може се прихватити читање извршено од стране крајњег купца.

Члан 63.**(Обрачун електричне енергије и достава рачуна)**

- (1) Снабдјевач је дужан осигурати да је крајњем купцу обрачун за утрошену електричну енергију и остварено вршно оптерећење извршен у складу са важећим тарифним ставовима и на основу читаних мјерних података прикупљених од стране дистрибутера, за сваки обрачунски период, у складу са уговором о снабдијевању.
- (2) Код крајњих купаца чији објекти представљају једну технолошку цјелину, и у случају да се нападају из више електроенергетских објеката, могуће је вршити обрачун једновремено вршног оптерећења, уколико је обједињено мјерење електричне енергије и вршног оптерећења и уколико је нападање тих објеката обједињено једним уговором о снабдијевању.
- (3) У случају нетачних података мјерења снабдјевач ће захтијевати од дистрибутера да изврши поновно читање мјерних уређаја.
- (4) Рачуни се достављају крајњем купцу на начин и адресу наведену у уговору за снабдијевање, односно у складу са пословном политиком обрачуна и наплате из члана 64. став (1) ових Општих услова.

Члан 64.**(Пословна политика обрачуна и наплате)**

- (1) Сваки снабдјевач обавјештава крајње купце о својој пословној политици наплате и обрачуна за вријеме потписивања уговора о снабдијевању и исте ће објавити на својој интернет страници и овлашћеним канцеларијама снабдјевача за односе са купцима. Пословна политика обрачуна и наплате мора бити праведна и недискриминаторна и укључиваће одредбе које се односе али се не ограничавају на:
 - a) Обавезе крајњег купца да дистрибутера и снабдјевача обавијести о одређеним информацијама, као што је име, адреса, и сличне измјене у свом статусу,
 - b) камате за касно плаћање рачуна, које неће прелазити законом одобрен проценат,
 - c) план уплата или могућност плаћања у ратама,
 - d) начине и рокове доставе рачуна и опомена за неплаћене рачуне,
 - e) начин и рокове доставе приговора на рачуне,
 - f) прихватљиве методе и рокове плаћања рачуна, укључујући и могућност директног плаћања у овлашћеним канцеларијама снабдјевача за односе са купцима,
 - g) могућност уговарања обрачуна за континуалну потрошњу, када се због недоступности читања мјерних уређаја не организује читање у мјесечним периодима.
- (2) У случајевима када је крајњи купац искључен преко мјесец дана, не наплаћује се накнада за мјерно мјесто и за снагу.
- (3) Пословну политику обрачуна и наплате, из става (1) овог члана снабдјевач доставља и ФЕРК-у.

Члан 65.**(Плаћање рачуна)**

- (1) Крајњи купац је дужан платити рачун за утрошену електричну енергију.
- (2) Крајњи купац може дјелимично или у потпуности писаним путем оспорити рачун за обрачунски период за потрошену електричну енергију у складу са чланом 64. став (1) тачка е) ових Општих услова.
- (3) Неоспорени дио дужан је платити у року утврђеном у члану 64. став (1) тачка ф) ових Општих услова.
- (4) Снабдјевач је дужан одговорити крајњем купцу на приговор у року од осам дана од дана пријема приговора.

- (5) Ако је приговор из става (2) овог члана оправдан, крајњем купцу се издаје нови рачун.
- (6) Крајњи купац који након провјере исправности обрачуна оспорава обрачунати износ у вези тарифа по којима се врши снабдијевање, може поднијети захтјев за рјешење спора ФЕРК-у у року од 15 дана од дана запримања одговора о снабдјевача по приговору.
- (7) Ако крајњи купац не заприми рачун у уговореном року, односно у складу са пословном политиком обрачуна и наплате, дужан је о томе обавијестити снабдјевача који ће му издати копију рачуна, без посебне надокнаде.

Члан 66.**(Поступци за случај неплаћања или кашњења у плаћању рачуна)**

- (1) Крајњем купцу који не плати новчану обавезу обрачунског периода у року доспијећа, снабдјевач има право обрачунати законску затезну камату која се исказује по извршеној уплати на првом следећем рачуну за електричну енергију.
- (2) Крајњем купцу који не плати доспјелу новчану обавезу у року доспијећа, снабдјевач ће испоставити опомену у писаном облику.
- (3) Дистрибутер електричне енергије може по налогу снабдјевача крајњем купцу обуставити испоруку електричне енергије на обрачунском мјерном мјесту због неплаћене доспјеле новчане обавезе, ако купац ни након истека рока из опомене није платио доспјелу новчану обавезу.

Члан 67.**(Претплатничко бројило)**

- (1) Уколико крајњи купац не плати три доспјела рачуна у протеклих шест мјесеци, снабдјевач може даље снабдијевање крајњег купца електричном енергијом условити уградњом претплатничког бројила.
- (2) У случају да крајњи купац не плати доспјеле рачуне и не прихвати даље снабдијевање електричном енергијом према условима из става (1) овог члана, снабдјевач може обуставити даљу испоруку електричне енергије.
- (3) Дистрибутер може на захтјев крајњег купца омогућити замјену претплатничког бројила.
- (4) Трошкове замјене претплатничког бројила сноси крајњи купац, а уградњу на обрачунско мјерно мјесто изводи искључиво дистрибутер.
- (5) Претплатничко бројило се може уградити и приликом прикључења купца, ако је то дефинисано уговором о прикључењу.

ПОГЛАВЉЕ II. НЕОВЛАШТЕНА ПОТРОШЊА, НЕРЕГИСТРОВАНА ПОТРОШЊА, НАЧИН ОБРАЧУНА И ПОСТУПЦИ КОЈИ СЕ ПРИМЈЕЉУЈУ У СЛУЧАЈУ ДА ЈЕ УТВРЂЕНА НЕОВЛАШТЕНА И НЕРЕГИСТРОВАНА ПОТРОШЊА**Члан 68.****(Неовлаштена потрошња)**

- (1) Под неовлашћеном потрошњом електричне енергије подразумијева се:
 - a) прикључивање објекта на дистрибутивну мрежу без електроенергетске сагласности и/или уговора о прикључењу, уговора о кориштењу дистрибутивне мреже и уговора о снабдијевању електричном енергијом,
 - b) трошење електричне енергије без мјерних уређаја или мимо њих,
 - c) утицање на рад мјерних уређаја, уклањање мјерних уређаја, скидање или оштећење пломби,
 - d) самовољно прикључење након искључења,
 - e) премоштавање бројила или самовољно премјештање прикључка са мјерним уређајима,
 - f) дјеловање крајњег купца на уређај за управљање тарифом у циљу кориштења мање тарифе,
 - g) трошење електричне енергије за категорију потрошње за које није добивена електроенергетска сагласност.

- (2) Ко неовлаштено преузима електричну енергију, као и врши преправке електричних инсталација или мјерних уређаја крајњих купаца којима се онемогућава правилно регистровање потрошње електричне енергије у циљу неовлаштеност кориштења електричне енергије, чини кривично дјело крађе кажњиво по кривичном закону.
- (3) Ко неовлаштено преправља електричне уређаје, мјерне уређаје и инсталације које нису у надлежности корисника, без одобрења електропривредног друштва, чини прекршај кажњив по закону.
- (4) У случају неовлаштене потрошње дистрибутер је у складу са законом обавезан да покрене поступак пред надлежним судом.

Члан 69.

(Утврђивање неовлаштене и нерегистроване потрошње)

- (1) Утврђивање неовлаштене и нерегистроване потрошње врши се приликом редовних и ванредних контрола мјерног мјеста.
- (2) Утврђивање неовлаштене и нерегистроване потрошње врше најмање два квалификована лица које овласти дистрибутер.
- (3) За утврђивање неовлаштене и нерегистроване потрошње дистрибутер је дужан разрадити процедуру до почетка примјене ових Општих услова, а коју ће доставити ФЕРК-у одмах по усвајању.

Члан 70.

(Поступци који се примјењују у случају неовлаштене потрошње и начин обрачуна)

- (1) У случају неовлаштене потрошње електричне енергије, дистрибутер ће користити следећу методологију за утврђивање количине неовлаштено потрошене електричне енергије.
- (2) За крајње купце који се напајају преко властитих трансформаторских станица:
 - а) ако није регистровано укупно вршно оптерећење (обрачунска снага), обрачунава се инсталисана снага трансформатора, при чему се изједначавају киловолт-ампери (kVA) са киловатима (kW),
 - б) ако бројила нису регистровала сву утрошену електричну енергију, обрачун се врши тако да се инсталисана снага трансформатора множи са мјесечним радним сатима и то:
 - 1) за једносмјенски рад 250 h,
 - 2) за двосмјенски рад 400 h и
 - 3) за тросмјенски рад 500 h.

На тако израчунату активну енергију у kWh примјењују се већи дневни тарифни ставови (BT) одговарајуће сезоне.

- (3) За крајње купце који су прикључени на нисконапонску мрежу:
 - а) ако бројила нису регистровала сву утрошену електричну енергију, обрачун се врши тако да се обрачунска снага добије као производ номиналне струје осигурача или лимитатора и називног напона,
 - б) за случајеве прикључења објеката на дистрибутивну мрежу како је описано у члану 68. став (1) тачке а), б), с), д) и е) ових Општих услова, те ако је енергија узимана испред главног осигурача, обрачун се врши тако да се обрачунска снага добије множењем називне струје која одговара врсти и пресеку проводника најмањег пресека прикључка, са називним напонам.
 - с) Обрачунска снага из тачака а) и б) овог става множи се мјесечним радним сатима и то:
 - 1) за мјесеце више сезоне одобрених тарифних ставова:
 - а) за купце који користе електричну енергију за гријање 360 h,
 - б) за остале купце 200 h, и
 - 2) за остале мјесеце 130 h.

На тако израчунату активну енергију у kWh примјењују се већи дневни тарифни ставови (BT) одговарајуће сезоне.

- (4) Ако није радио уређај за управљање тарифом, члан 68 став (1) тачка f) ових Општих услова, због неовлаштеног

дјеловања крајњег купца, сва потрошња се обрачунава по већим дневним тарифним ставовима (BT).

- (5) Уколико крајњи купац троши електричну енергију за намјене за које није добивена електроенергетска сагласност, члан 68. став (1) тачка g) ових Општих услова комплетно измјерена потрошња електричне енергије обрачунават ће се у категорији потрошње која је неповољнија за крајњег купца.
- (6) Ако се не може тачно утврдити почетак неовлаштене потрошње, узмеће се да је неовлаштена потрошња електричне енергије трајала од дана посљедњег прегледа оног дијела прикључка односно мјерног мјеста, на којем је извршена радња којом се омогућава недозвољено кориштење електричне енергије.
- (7) Период за обрачун неовлаштене потрошње не може бити дужи од годину дана.
- (8) Под прегледом инсталације из става (6) овог члана не подразумијева се читање бројила.
- (9) Обрачун, фактурисање и наплату неовлаштене потрошње врши дистрибутер, о чему обавјештава и снабдјевача крајњег купца.

Члан 71.

(Поступци који се примјењују у случају нерегистроване потрошње и начин обрачуна)

- (1) У случајевима када се утврди нерегистрована потрошња електричне енергије, као основа за обрачун може послужити:
 - а) претходни обрачунски период или исти период претходне године, када је регистровање било правилно,
 - б) ако напријед наведено није могуће тада се процјена врши према следећем обрачунском периоду, када регистрација буде исправна и то за период када је утврђена неисправност, а најдуже у законском року застаре.
- (2) Обрачун, фактурисање и наплату нерегистроване потрошње врши дистрибутер, о чему обавјештава и снабдјевача крајњег купца.

ДИО - ЧЕТВРТИ

ПОГЛАВЉЕ I. УСЛОВИ КАД СЕ МОЖЕ ОБУСТАВИТИ ИСПОРУКА ИЛИ ОГРАНИЧИТИ ПОТРОШЊА ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ, КАО И ОБЈЕКТИ КОЈИМА СЕ НЕ МОЖЕ ОБУСТАВИТИ ИСПОРУКА/ПРЕУЗИМАЊЕ

Члан 72.

(Изузеци од обавеза испоруке)

- (1) Стандардна сигурност испоруке електричне енергије купцима искључује обавезу испоруке електричне енергије у случају кvara у систему, више силе, рада на мрежи, или прикључења нових купаца. Дистрибутер треба обавијестити снабдјевача, односно крајње купце о разлогу и дужини трајања прекида у снабдијевању, укључујући слање обавјештења унапријед уколико је исто могуће.
- (2) Уколико, због кvara у електроенергетском систему насталог због више силе није могуће постићи стандардни напон електроенергетске мреже ни након примјене свих неопходних мјера, дистрибутер треба што је могуће прије обавијестити купце о истом како би се спрјечиле или умањиле могуће штете.
- (3) У случајевима када због дотрајалних или старих мрежних објеката дође до учесталих прекида и пада квалитета и неиспуњења услова из чланова 10. и 11. ових Општих услова, дистрибутер може добити одобрење од ФЕРК-а за такво смањење заједно са знатнијим одступањима од вриједности напона и фреквенције који су прописани овим Општим условима. У таквим случајевима дистрибутер мора поднијети ФЕРК-у план обнове и реконструкције мреже и распоред за отклањање разлога одступања од ових Општих услова.

Члан 73.

(Ограничење испоруке електричне енергије)

- (1) Ако је због непредвиђених околности, производња или набавка електричне енергије смањена у толикој мјери да то угрози нормално снабдијевање купаца у Федерацији БиХ (општа несташица електричне енергије, коју проглашава надлежни орган), испорука електричне енергије се може ограничити на цијелом подручју Федерације БиХ или у појединим дијеловима.
- (2) Лиценциране компаније једном годишње подносе на увид ФЕРК-у своје планове за провођења ограничења, укључујући и листу приоритета који не подлијежу овим ограничењима.
- (3) У случају из става (1) овог члана крајњи купац је дужан придржавати се заданих ограничења и у том случају нема право на надокнаду штете.

Члан 74.

(Обустава испоруке/преузимања електричне енергије)

- (1) Дистрибутер може да обустави испоруку електричне енергије крајњем купцу уколико дође до:
 - а) непосредне угрожености живота и здравља људи или опасности од оштећења имовине,
 - б) кварова на електроенергетским постројењима,
 - в) прекида или ограничења због планираних искључења, односно ограничења ради одржавања, ремонта, разних контролних мјерења и испитивања на електроенергетским постројењима и прикључења нових купаца, као и других инвестиционих радова,
 - г) испуњење неког од услова наведених у члану 76 ових Општих услова.
- (2) Дистрибутер може да обустави преузимање електричне енергије од произвођача, уколико дође до догађаја дефинисаних у ставу (1) овог члана.
- (3) Прекиде у испоруци електричне енергије због околности из става (2) овог члана, потребно је ограничити на најмању оправдану мјеру и снабдијевање успоставити одмах након престанка разлога за обустављање испоруке.
- (4) Ако дође до прекида или ограничења испоруке електричне енергије због планираних радова на објектима, дистрибутер је дужан о томе обавијестити снабдјевача у року утврђеном посебним уговором. Снабдјевач је дужан обавијестити крајње купце најмање 48 сати унапријед, путем дневне штампе, радија или других средстава јавног информисања.
- (5) Уколико дође до искључења и поновног укључења купаца из разлога који се може приписати купцу, купац је дужан сносити те трошкове. Трошкови искључења и поновног укључења утврђује се Цјеновником из члана 46. ових Општих услова.

Члан 75.

(Упознавање крајњих купаца са планом ограничења и обуставе испоруке)

Дистрибутер и снабдјевач обавјештавају крајње купце о плану ограничења и обуставе испоруке електричне енергије на својој интернет страници и у својим овлашћеним канцеларијама за односе са корисницима крајњим купцима.

Члан 76.

(Услови који оправдавају обуставу испоруке/преузимања - искључења крајњих купаца/произвођача)

- (1) Дистрибутер може извршити обуставу испоруке/преузимања електричне енергије крајњем купцу/произвођачу ако су испуњени следећи услови:
 - а) ако крајњи купац/произвођач користи електричну енергију без сагласности или мимо мјерних уређаја или ако је самостално прикључио своје уређаје и/или електричне инсталације на мрежу,
 - б) ако крајњи купац/произвођач онемогућава правилно мјерење количине утрошене/предате електричне енергије,

- в) ако објекат крајњег купца/произвођача не испуњава прописане техничке услове и угрожава животе људи и имовину,
- г) ако то у складу са уговором захтијева крајњи купац/произвођач,
- д) ако објекти крајњег купца/произвођача ометају нормалну испоруку електричне енергије другим купцима,
- е) ако крајњи купац без одобрења електропривредног друштва преко своје инсталације, омогући другом крајњем купцу потрошњу електричне енергије,
- ж) ако крајњи купац не извршава обавезе плаћања за испоручену електричну енергију у прописаном односно уговореном року,
- з) ако крајњи купац/произвођач ускрати овлашћеним лицима приступ до мјерних уређаја,
- и) ако крајњи купац не поштује и не проводи прописане мјере штедње и рационалне потрошње електричне енергије,
- й) ако крајњи купац без сагласности промијени намјену кориштења електричне енергије,
- к) ако крајњи купац/произвођач скида и оштећује пломбе,
- л) ако крајњи купац не дозвољава дистрибутеру улазак у посјед ради обављања радова одржавања и отклањања кварова на електроенергетским објектима.
- (2) Дистрибутер у случајевима из става (1) овог члана, тачке од е) до л), претходно у писаној форми упозорава крајњег купца на недостатке односно неправилности због којих му се може обуставити испорука електричне енергије и постави рокове за отклањање тих неправилности и недостатака.
- (3) Дистрибутер приликом слања упозорења или обавјештења о искључењу о истом обавијештава и снабдјевача крајњег купца.
- (4) Дистрибутер не одговара за могућу штету која би крајњем купцу/произвођачу настала због обуставе испоруке електричне енергије према ставу (1) овог члана.

Члан 77.

(Обавјештење о обустави испоруке/преузимања - искључењу)

- (1) Обавјештење о искључењу крајњег купца/произвођача је докуменат у писаном облику и укључује нарочито следеће:
 - а) име и презиме, односно назив крајњег купца/произвођача и адресу мјерног мјеста,
 - б) основ за обуставу испоруке/преузимање електричне енергије (искључење),
 - в) рок за отклањање недостатака односно неправилности због којих крајњем купцу може бити обустављена испорука електричне енергије, односно због којих може бити обустављено преузимање електричне енергије и објашњење радњи које крајњи купац треба предузети како би избјегао искључење,
 - г) адреса и контакт информације овлаштене канцеларије гдје крајњи купац/произвођач може добити више информација,
 - д) датум закажаног искључења,
 - е) услове и поступке које је крајњи купац/произвођач дужан да испуни да би могао захтијевати поновно укључење, укључујући и рокове у вези са тим,
 - ж) износ накнаде за поновно прикључење,
 - з) могућност подношења приговора дистрибутеру или снабдјевачу на разлоге искључења, те рок и поступак по приговору.
- (2) Обавјештење о искључењу доставља се крајњем купцу/произвођачу било поштом или лично на адресу крајњег купца/произвођача која се налази у архиви дистрибутера/снабдјевача, а у хитним случајевима телефоном, факсом или електронском поштом што не искључује обавезу достављања писаног обавјештења.

Члан 78.

(Ограничења искључења)

- (1) Обустава испоруке електричне енергије - искључења због неизвршавања обавезе плаћања испоручене електричне енергије у прописаном односно уговореном року неплаћања могу се извршити само између 8:00 и 15:00 часова на датум наведен у обавјештењу.
- (2) Рок за искључење наведено у обавјештењу не може бити краћи од осам дана од дана доставе обавјештења. Датум искључења наведен у обавјештењу не смије бити петак, викенд, државни или вјерски празник, дан прије празника или у друге дане када овлаштене канцеларије дистрибутера/снабдјевача нису отворене за рад са крајњим купцима/корисницима.
- (3) Дистрибутер не може искључити објекат становања ако крајњи купац користи електромедицинску опрему неопходну за одржавање здравља, а за чији рад је неопходно напајање из дистрибутивне мреже што се дефинише уговором о кориштењу дистрибутивне мреже и уговором о снабдјевању електричном енергијом. Постојећи крајњи купци на које се односи овај став дужни су доставити дистрибутеру одговарајуће доказе.

Члан 79.

(Трошкови поновног прикључења)

- (1) Када се отклони узрок за искључење, а након што крајњи купац плати све трошкове проузроковане обуставом испоруке електричне енергије, укључујући и трошкове искључења и поновног укључења, дистрибутер електричне енергије дужан је крајњем купцу по пријему захтјева, у року од 24 сата током свог редовног радног времена наставити испоруку електричне енергије.
- (2) Уколико крајњи купац захтијева наставак испоруке електричне енергије изван редовног радног времена дистрибутера или у року краћем од наведеног у ставу (1) овог члана (укључујући викенд и/или празник), дистрибутер има право наплатити успоставу поновне испоруке по посебно утврђеним цијенама.
- (3) Трошкове искључења и поновног прикључења у случају неосноване обуставе испоруке електричне енергије крајњем купцу сноси дистрибутер.
- (4) Крајњи купац чији је објекат искључен са мреже у периоду дужем од три године, приликом подношења захтјева за поновно прикључење третира се као нови купац, који треба да поднесе захтјев за електроенергетску сагласност.

Члан 80.

(Ванредне околности)

- (1) Ванредне околности су ситуације када је прекинута испорука електричном енергијом или је угрожено здравље и сигурност становништва као резултат:
 - а) тешких временских услова,
 - б) кварова на опреми,
 - с) пожара, поплава, потреса и других незгода.
- (2) Свако електропривредно друштво дужно је обезбиједити телефонски број и кадар 24 часа сваки дан за примање хитних телефонских позива корисника. Телефонски бројеви ће бити објављени у дневној штампи, телефонским именицима, интернет страници електропривредног друштва предузећа, рачуну за електричну енергију, као и објављени на огласним плочама у овлашћеним канцеларијама електропривредног друштва за односе са купцима/корисницима.
- (3) Свако електропривредно друштво ће имати план за одговор на хитне случајеве који ће бити достављен ФЕРК-у. План ће дефинисати активности за хитне случајеве који су настали као резултат елементарних непогода, кварова на опреми и незгода.
- (4) На ванредне околности наведене у ставу (1) овог члана, електропривредно друштво ће одговорити предузимањем

активности са одговарајућим кадром и опремом у року од два сата од момента сазнања о ванредној околности.

Члан 81.

(Објекти којима се не може обуставити испорука електричне енергије у случају опште несташице или неплаћања)

- (1) Испорука електричне енергије, у случају опште несташице, не може се обуставити објектима, постројењима, уређајима чији би прекид рада довео у непосредну опасност животе и здравље људи и/или изазвао ненадокнадиве материјалне штете.
- (2) Сљедећим објектима се не може обуставити испорука електричне енергије у случају из става (1) овог члана:
 - а) болнице, клинике, специјалне здравствене установе (станице хитне помоћи, заводи за трансфузију крви, центри за дијализу, домови здравља)
 - б) рудници са јамском експлоатацијом,
 - с) водоцрпишта јавних водовода,
 - д) објекти средстава јавног саобраћаја (аеродроми, аутопутеви, железнице, станице сигнализације за јавни саобраћај)
 - е) вртиће, школе, универзитете и остале образовне установе,
 - ф) студентски домови, ђачки домови, интернати, домови за стара и изнемогла лица и домови за незбринуту дјецу и дјецу са посебним потребама,
 - г) хидрометеоролошким и сеизмолошким мјерним станицама,
 - х) градске котловнице централног гријања.
- (3) Испорука електричне енергије се може ограничити по снази и количини на ниво који не угрожава функционисање купаца из става (2) овог члана.
- (4) Купци из става (2) овог члана и снабдјевач су дужни приликом закључивања уговора, податке из става (3) овог члана унијети у уговор о снабдјевању електричном енергијом као минимални ниво испоруке електричне енергије који не угрожава безбједност рада.
- (5) Уговором о снабдјевању са купцима чији су објекти наведени у ставу (2) овог члана утврђују се инструменти осигурања плаћања за преузету електричну енергију (мјенице, банковне гаранције и други облици гаранција прихватљиви за снабдјевача).
- (6) Објектима крајњег купца наведеним у ставу (2) овог члана може се обуставити испорука електричне енергије због неплаћања, уколико купац не осигура одговарајуће гаранције према условима из става (5) овог члана.

ПОГЛАВЉЕ II: ШТЕТЕ

Члан 82.

(Надокнада штете)

- (1) Дистрибутер није одговоран за штету насталу прекидом испоруке електричне енергије чији је узрок виша сила, кварови на преносној мрежи, дјеловање исправних и прописно подешених уређаја за заштиту електроенергетских постројења, дјеловање трећих лица, поремећени и ванредни режим рада и тражење дионице у квару, под условима утврђеним одредбама Закона и Општих услова.
- (2) Дистрибутер није одговоран за штету која је настала прекидом испоруке електричне енергије најављеним искључењем електроенергетских објеката због редовног и ванредног одржавања, прегледа и ремонта, прикључења нових купаца, испитивања и контроле мјерења и проширења мреже под условима утврђеним одредбама Закона и Општим условима.
- (3) На подручју гдје електроенергетска мрежа и постројења омогућавају квалитетну и континуалну испоруку електричне енергије, ако крајњи купац претрпи штету због неоправданог прекида испоруке, или испоруке некавалитетне електричне енергије, до које је дошло кривцом дистрибутера, као и због неиспуњавања одредби Општих

услова за испоруку електричне енергије и издате електроенергетске сагласности, и обавеза преузетих уговором о прикључењу, дистрибутер је обавезан надокнадити насталу штету крајњем купцу.

- (4) Крајњи купац има право на надокнаду штете од дистрибутера, односно снабдјевача, ако му је без оправданог разлога обустављена испорука електричне енергије.
- (5) Крајњи купац је дужан о штети из ставова (3) и (4) овог члана, која је настала на његовим објектима и инсталацијама, или о штети због обуставе испоруке, односно испоруке некавалитетне енергије, без одлагања обавијестити дистрибутера и/или снабдјевача.
- (6) Дистрибутер/снабдјевач је дужан евидентирати, обрадити и архивирати податке који се односе на ставове (3) и (4) овог члана.
- (7) У случају оштећења електроенергетских објеката и инсталација крајњег купца узрокованих намјером или грубом непажњом дистрибутера електричне енергије, дистрибутер електричне енергије дужан је надокнадити штету крајњем купцу.
- (8) Крајњи купац има право на надокнаду штете од дистрибутера електричне енергије и у случају када претрпи штету на својим електроенергетским објектима и инсталацијама узроковану недопуштеним утицајима произвођача и/или другог крајњег купца и/или трећег лица,
- (9) Дистрибутер има право на надокнаду штете од произвођача и/или крајњег купца и/или трећег лица које је узроковало штету.
- (10) Починилац је обавезан надокнадити штету дистрибутеру у складу са законом, а коју учини сљедећим недозвољеним радњама и то:
 - а) неовлашћеним преузимањем електричне енергије, као и вршењем превлашћивања електричних инсталација или мјерних уређаја крајњих купаца којим се онемогућава правилно регистровање потрошње електричне енергије у циљу неовлашћеног кориштења електричне енергије,
 - б) неовлашћеним преправљањем електричне опреме, мјерних уређаја и инсталација које нису у надлежности корисника.
- (11) Крајњи купац и снабдјевач, односно дистрибутер уговарају принципе обрачуна и висине надокнаде штете у уговору о снабдјевању електричном енергијом, односно у уговору о кориштењу дистрибутивне мреже, у складу са законом.
- (12) Крајњи купци чија је технологија посебно осјетљива на поремећаје у напајању електричном енергијом, могу посебно уговорити услове напајања електричном енергијом, или обезбиједити властито резервно напајање, ако је то неопходно.
- (13) За рјешавање надокнаде штете настале као последица случајева наведених у ставовима од (3) до (10) овог члана надлежан је суд.

ПОГЛАВЉЕ III: ПРИГОВОРИ И ЗАХТЈЕВИ ЗА РЈЕШЕЊЕ СПОРА

Члан 83.

(Процедуре снабдјевача/дистрибутера)

- (1) Снабдјевач/дистрибутер је обавезан успоставити процедуре за рјешавање приговора крајњих купаца и давање информација крајњим купцима, у року од четири мјесеца од дана ступања на снагу ових Општих услова. У оквиру процедура, снабдјевач/дистрибутер прописује да ће лице задужено за рјешавање приговора крајњих купаца бити овлашћено исте рјешавати у име снабдјевача/дистрибутера. Снабдјевач/дистрибутер је одговоран осигурању да је лице које ради на приговорима крајњих купаца одговарајуће квалификовано и упућено како ријешити питања или спорове и захтјеве за услугама или их упутити на друго одговарајуће лице снабдјевача /дистрибутера.
- (2) Крајњи купац има право подношења приговора, снабдјевачу/дистрибутеру због непоштивања одредби ових

Општих услова, у року од 15 дана од дана настанка разлога за подношење приговора, уколико у појединачним случајевима одредбама Општих услова није другачије регулисано.

- (3) Крајњи купац се може обратити снабдјевачу/дистрибутеру и телефоном, без подношења писаног приговора, ако крајњи купац тражи објашњење или допунске информације, које не захтијевају даље активности снабдјевача /дистрибутера.
- (4) Након што заприми приговор крајњег купца, снабдјевач/дистрибутер је дужан:
 - а) испитати наводе из приговора,
 - б) израдити одговор на приговор основан на провјереним подацима у што краћим роковима,
 - с) настојати одржати добру намјеру при рјешавању спора, односно настојати споразумно ријешити настали спор с крајњим купцем.
- (5) Снабдјевач/дистрибутер ће телефонски обавијестити крајњег купца о свом одговору по приговору крајњег купца, али је снабдјевач/дистрибутер дужан и одговорити крајњем купцу у писаном облику, најкасније у року од 15 дана по запримању писаног приговора.
- (6) Процедуре из става (1) овог члана ће се примјењивати и на приговоре других корисника мреже.

Члан 84.

(Рјешавање спорова пред ФЕРК-ом)

- (1) ФЕРК води поступак по захтјеву за рјешење спора у вези са:
 - а) правом на снабдјевање електричном енергијом,
 - б) обавезом снабдјевања електричном енергијом,
 - с) тарифама по којима се врши снабдјевање електричном енергијом,
 - д) кашњењима или одбијањем снабдјевања електричном енергијом,
 - е) квалитетом снабдјевања електричном енергијом и пружањем услуга у вези с тим.
- (2) ФЕРК води поступак по захтјеву из става (1) овог члана на интерном састанку у складу са одредбама Пословника о раду, Правилника о јавним расправама и рјешавању захтјева и жалби ФЕРК-а у којем случају подносилац захтјева подноси ФЕРК-у захтјев за рјешење спора у року од 15 дана од дана пријема одговора снабдјевача/дистрибутера из члана 83. ових Општих услова.
- (3) Захтјев из става (1) овог члана садржи:
 - а) назив и сједиште правног лица, односно име и презиме и адресу подносиоца захтјева
 - б) назив и сједиште, односно име, презиме и адресу надлежног снабдјевача, односно дистрибутера,
 - с) предмет захтјева, односно околности на којима подносилац захтјева заснива свој захтјев, укључујући и уговор којим странке регулишу међусобне односе као и све доказе којим се потврђују наводи из захтјева,
 - д) приједлог рјешења спора,
 - е) потпис подносиоца захтјева.
- (4) ФЕРК на својој интернет страници објављује кратко објављештење за јавност.
- (5) Када се расправа по захтјеву из става (1) овог члана, тада се не расправа о надокнади евентуално проузроковане штете.
- (6) Ако стране у поступку пред ФЕРК-ом не постигну консензус, исте се упућују на остварење својих права пред надлежним судом.
- (7) Ако су се заинтересоване стране посебно договориле ФЕРК ће арбитрирати у споровима из става (1) овог члана у складу са одредбама Правилника за арбитражу ФЕРК-а ("Службене новине Федерације БиХ", број 74/05).

ПОГЛАВЉЕ IV: МОГУЋИ РАЗЛОЗИ ЗА НЕИСПУЊЕЊЕ УГОВОРА О СНАБДИЈЕВАЊУ

Члан 85.

(Ослобађање од преузетих обавеза испоруке/преузимања електричне енергије)

Снабдјевач и крајњи купац ослобађају се преузетих обавеза у погледу испоруке, односно преузимања електричне енергије, за вријеме трајања више силе, као и кварова на уређајима и постројењима до којих није дошло кривицом дистрибутера, односно крајњег купца, те за вријеме ограничења потрошње у случају опште несташнице електричне енергије.

Члан 86.

(Погонски услови као разлог ограничења испоруке електричне енергије)

Дистрибутер изузетно може, без претходне најаве, привремено ограничити испоруку електричне енергије купцима, ако то условљавају погонски услови у мрежи дистрибутера или Електропреноса Босне и Херцеговине а.д. Бања Лука, као што су на примјер: кварови на трансформаторским, разводним и производним постројењима, распад електроенергетског система и/или преоптерећења постројења.

Члан 87.

(Неиспоручена/непреузета електрична енергија у случају више силе)

Неиспоручене, односно непреузете количине електричне енергије услед више силе и околности из члана 80. ових Општих услова не морају се накнадно испоручивати нити преузимати, осим ако уговором о снабдијевању електричне енергије није другачије утврђено.

Члан 88.

(Вођење евиденције о ограничењима испоруке)

Дистрибутер и снабдјевач дужни су водити погонску документацију у смислу постојећих прописа, а на основу које се могу утврдити случајеви и разлози прекида или ограничења испоруке електричне енергије.

ПОГЛАВЉЕ V: ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 89.

(Постојећи крајњи купци)

- (1) Постојећи крајњи купци из свих категорија потрошње закључују уговор о кориштењу мреже са дистрибутером и уговор о снабдијевању електричном енергијом са снабдјевачем у року од годину дана од ступања на снагу ових Општих услова. Поред садржаја у уговору о прикључењу/повећању прикључне снаге из члана 31. ових Општих услова исти треба садржавати и податке о власништву и одржавању прикључка укључујући и мјерно мјесто. Крајњем купцу који на приједлог дистрибутера и снабдјевача одбије потписивање понуђених уговора обуставит ће се испорука електричне енергије.
- (2) У периоду до закључења уговора из става (1) овог члана снабдјевач ће користити тарифне ставове категорије односно групе потрошње по којој је тај крајњи купац снабдијеван до склапања одговарајућег уговора о снабдијевању електричном енергијом.
- (3) Постојећим крајњим купцима, чије је вршно оптерећење веће од 23 kW дистрибутер ће до 31.12.2015. године уградити мјерне уређаје за мјерење снаге и енергије, а осталим ће се до истога рока уградити лимитатори у складу са одобреном вршном снагом из електроенергетске сагласности.
- (4) Сви уговори закључени с крајњим купцима електричне енергије до дана почетка примјене ових Општих услова, а односе се на прикључење, кориштење мреже и снабдијевање електричном енергијом, важе до рока на који су закључени.
- (5) До закључења уговора из става (1) овог члана, на крајње купце којима се електрична енергија, до почетка примјене ових Општих услова, испоручивала на основу уговора по

приступању примјењиват ће се одредбе ових Општих услова и важећих тарифних ставова.

- (6) Постојећи крајњи купци чије се напајање обавља преко постројења и мјерних уређаја других крајњих купаца дужни су затражити нову електроенергетску сагласност и у договору са дистрибутером ријешити своје напајање у складу са Законом и овим Општим условима. Рок за окончање активности према овој тачки је 31.12.2010. године.
- (7) Уколико ни дистрибутер нити постојећи крајњи купац не посједују копију издате електроенергетске сагласности, постојећем крајњем купцу се издаје нова електроенергетска сагласност без надокнаде. Техничко-енергетски параметри постојећег крајњег купца утврђују се или на основу пројектне документације или на основу вршне снаге и остварене потрошње електричне енергије у претходном периоду.

Члан 90.

(Транспарентност услова снабдијевања електричном енергијом)

Дистрибутери и снабдјевачи су дужни након усвајања Општих услова укратко информисати све купце о условима снабдијевања електричном енергијом, правима и обавезама купаца, путем обавјештења уз рачун. У истом обавјештењу ће се навести мјеста и начин на који се купци могу упознати са Општим условима за испоруку електричне енергије.

Члан 91.

(Начин информисања купаца)

Дистрибутери и снабдјевачи ће информисати купце о својим актима, правилницима, одобреним тарифним ставовима за испоруку електричне енергије, методологијама израчуна и одобреним висинама једнократних надокнада за прикључење крајњих купаца/произвођача, цјеновницима, и осталим важним информацијама. Информисање се може извршити на један од следећих начина, или комбинацијом више њих:

- a) објављивањем на својој интернет страници,
- b) путем плаћених огласа у високо тиражној дневној штампи,
- c) путем прикладних брошура, које се без надокнаде могу подићи у овлашћеним канцеларијама дистрибутера и снабдјевача,
- d) путем летка који се уз рачун доставља свим купцима.

Члан 92.

(Функционално раздвајање дјелатности снабдијевања и дистрибуције)

- (1) Док дистрибутивна предузећа не раздвоје функционално своје функције снабдијевања од дистрибуције, лиценцирани дистрибутери функционисат ће као снабдјевачи и склопити ће уговор о снабдијевању са крајњим купцима. Ови уговори закључиват ће се искључиво током процеса раздвајања и односит ће се на снабдјевача
- (2) До функционалног раздвајања дистрибутер и снабдјевач међусобне односе регулишу интерним актима.
- (3) По завршетку функционалног раздвајања дјелатности дистрибуције и снабдијевања дистрибутер је дужан на адекватан начин информисати купце о принципима раздвајања, уз обавезно навођење следећег:
 - a) који је субјекат одговоран за коју функцију,
 - b) уколико постоји више од једног снабдјевача на који је начин могуће извршити промјену снабдјевача.

Члан 93.

(Усклађивање изведбе постојећих кућних прикључака)

Обавезују се дистрибутери да до 31.12.2015. године неопходним захватима у мрежи и на прикључцима, доведу све кућне прикључке индивидуалних стамбених зграда у складу са чланом 43. став (2) ових Општих услова, тј. да положи директан вод до бројила крајњег купца и тиме елиминирају унутрашње прикључке.

Члан 94.

(Усклађивање изведбе мјерних мјеста на постојећим кућним прикључцима)

- (1) Обавезују се сви купци из категорије домаћинстава и остала потрошња на ниском напону, код којих мјерно мјесто није приступачно за читање, да до 31.12.2015. године преуреде кућне инсталације у циљу измјештања мјерног мјеста из унутрашњости објекта на мјесто доступно за читање.
- (2) Трошкове измјештања прикључног вода на нову локацију мјерног мјеста, те уређење мјерног ормара и опремање мјерном опремом сноси дистрибутер.

Члан 95.

(Власништво над прикључком и мјерним мјестом)

- (1) Постојећи купац не може оспорити дистрибутеру прикључење новог купца на дистрибутивну мрежу без обзира да ли су прикључак и мјерно мјесто у власништву дистрибутера или купца.
- (2) Сви постојећи купци могу путем уговора о кориштењу дистрибутивне мреже пренијети власништво над прикључком, укључујући мјерно мјесто, дистрибутеру без накнаде ради даљег управљања и одржавања.
- (3) Дистрибутер је дужан преузети у власништво прикључак укључујући и мјерно мјесто из става (2), када му то постојећи крајњи купац понуди.
- (4) Уколико постојећи купац који је инвестирао за свој прикључак, укључујући и мјерно мјесто, не жели пренијети власништво над прикључком и припадајућим мјерним мјестом дистрибутеру тада је дужан да најкасније до 31.12.2009. године закључи посебан уговор у коме се дефинише да купац:
 - а) сноси трошкове редовног и инвестиционог одржавања властитог прикључка,
 - б) сноси трошкове одржавања и баждарења мјерних уређаја,
 - в) дужан је писаним захтјевом затражити од дистрибутера интервенцију за отклањање било каквог квара на прикључку, те о властитом трошку сноси отклањање кварова.

Члан 96.

(Ступање на снагу)

- (1) Ови Општи услови ступају на снагу осам дана од дана објаве у "Службеним новинама Федерације БиХ", а исти се објављују на огласној табли и интернет страници ФЕРК-а.
- (2) Ови Општи услови почеће се примјењивати 01.01.2009. године.

Члан 97.

(Престанак примјене досадашњих Општих услова за испоруку електричне енергије)

Почетком примјене ових Општих услова престају да се примјењују: Општи услови за испоруку електричне енергије ("Службене новине Федерације БиХ", број 35/99) и Опћи увјети за испоруку електричне енергије ("Службени лист СРБиХ", број 6/92 и "Народни лист ХР Х-Б" број 6/92).

Број 01-07-583-02/08

23. маја 2008. године

Мостар

Предсједник ФЕРК-а

Ристо Мандрапа, с. р.

ПРИЛОГ 1. ОПШТИХ УСЛОВА ЗА ИСПОРУКУ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ**ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ МЕТОДОЛОГИЈЕ ЗА УТВРЂИВАЊЕ НАДОКНАДЕ ЗА ПРИКЉУЧЕЊЕ ОБЈЕКТА НА ДИСТРИБУТИВНУ МРЕЖУ**

Члан 1.

(Предмет и циљ)

- (1) Основни принципи методологије за одређивање надокнаде за прикључење на дистрибутивну мрежу (у даљем тексту: основни принципи) су принципи за израду методологије за

утврђивање накнаде за прикључење објекта крајњег купца/произвођача на дистрибутивну мрежу, које дистрибутер треба разрадити у Правилнику о прикључцима из члана 44. ових Општих услова.

- (2) Циљ основних принципа је успостављање транспарентне, ефикасне и јасне методологије за утврђивање надокнаде за прикључење објекта на дистрибутивну мрежу.

Члан 2.

(Садржај методологије за утврђивање надокнаде за прикључење)

- (1) Методологијом се одређује начин утврђивања јединичне надокнаде (КМ/кВ) за прикључење објекта крајњег купца/произвођача на ниском напону, у зависности од:
 - а) удаљености објекта крајњег купца/произвођача од прикључне тачке на дистрибутивној мрежи,
 - б) врсте, типа и пресека прикључног вода,
 - в) категорије потрошње,
 - г) опремљености мјерног мјеста.
- (2) Такође, методологијом се одређује једнократна надокнада за прикључење као производ јединичне надокнаде и захтијеване вршне снаге крајњег купца, односно прикључне снаге произвођача.
- (3) Методологијом се утврђују надокнаде за прикључење крајњег купца и надокнаде за прикључење произвођача.

Члан 3.

(Посебна зона)

Прикључење објекта крајњих купаца/произвођача у посебној зони, у складу са чланом 26. **(Посебна зона)** ових Општих услова, утврђује се према уговорима између носиоца инвестиције и дистрибутера.

Члан 4.

(Удаљености објекта крајњег купца/произвођача од прикључне тачке)

У зависности од удаљености објекта крајњих купаца/произвођача од прикључне тачке на нисконапонској мрежи у подручјима који су обухваћени просторним, регулационим и урбанистичким планом, методологијом се разрађују различите удаљености и то:

- а) удаљеност објекта мања или једнака 50 метара,
- б) удаљеност објекта веће од 50 метара, а мања или једнака 200 метара,
- в) удаљеност објекта већа од 200 метара, мања или једнака 500 метара,
- г) удаљеност објекта преко 500 метара.

Члан 5.

(Врсте, тип и пресјек прикључка)

Методологијом се разрађују различити приступи утврђивања јединичних надокнада (КМ/кВ) зависно од врсте прикључака на 0,4 kV напонском нивоу, односно у зависности од пресека електричног проводника, врсте вода (надземни, подземни и надземно-подземни), броја фаза (монофазно, трофазно).

Члан 6.

(Категорије потрошње)

Методологијом се разрађују различити приступи утврђивања јединичних надокнада (КМ/кВ) зависно од категорије потрошње (домаћинства, остала потрошња и јавна расвјета).

Члан 7.

(Опремљеност мјерног мјеста)

Методологијом се разрађују различити приступи утврђивања јединичних надокнада (КМ/кВ) у зависности од опремљености мјерног мјеста.

Члан 8.

(Финансирање прикључка на 0,4 kV напонском нивоу)

- (1) Дистрибутер, као инвеститор и власник свих нових прикључака на 0,4 kV напонском нивоу, осигурава

финансијска средства за изградњу истих дијелом од једнократних надокнада за прикључење и дијелом од одобрених инвестиција.

- (2) Укупна средства прикупљена на основу једнократних накнада за прикључење на нисконапонску дистрибутивну мрежу могу износити максимално до 50 процената од укупних трошкова прикључења крајњих купаца/ произвођача на ниском напону. Преостали дио трошкова прикључења ће се финансирати из тарифних ставова за кориснике дистрибутивног система (дистрибутивне мрежарине).

Број 01-07-583-02/08

23. маја 2008. године

Мостар

Предсједник ФЕРК-а

Ристо Мандрапа, с. р.

На основу чланова 14. и 52. Закона о електричној енергији ("Службене новине Федерације БиХ", број 41/02, 24/05 и 38/05), и члана 5. Statuta Regulatorne komisije za električnu energiju Federacije Bosne i Hercegovine ("Службене новине Федерације БиХ", број 13/04), Regulatorna komisija za električnu energiju u Federaciji BiH - FERK, na IX redovnoj sjednici održanoj 23. maja 2008. godine, donijela je

ОПШТЕ УСЛОВЕ

ЗА ISPORUKU ELEKTRIČNE ENERGIJE

DIO - PRVI

POGLAVLJE I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ I ЦИЛJEVI

Члан 1.

(Primjena)

Општи услови за испоруку електричне енергије (у даљњем тексту: Општи услови) propisuju опште енергетске и техничке услове, те економске односе између произвођача, дистрибутера, снабдјевача, корисника мреже и крајњег купца електричне енергије укључивши и подносиоца захтјева за добијање електроенергетске сагласности.

Члан 2.

(Predmet Општих услова за испоруку електричне енергије)

Општи услови за испоруку електричне енергије садрже:

- kriterije kvaliteta električne energije na mjestu preuzimanja/predaje,
- način i uslove izdavanja elektroenergetske saglasnosti,
- uslove, rokove i način zaključenja ugovora o priključenju/povećanju priključne snage, ugovora o snabdijevanju električnom energijom i ugovora o korištenju distributivne mreže,
- jasno i precizno definisan pojam priključka,
- kriterije o načinu priključenja novog kupca/proizvođača i mjesto priključenja na mrežu distribucije,
- uslove kad se kupcu može obustaviti isporuka ili ograničiti potrošnja električne energije,
- način obračuna i naplate električne energije,
- pravo na nadoknadu štete nastale zbog prekida u snabdijevanju električnom energijom, isporuke nekvalitetne ili ograničene isporuke električne energije,
- odredbe koje definišu односе sa kupcima kojima se ne smije obustaviti isporuka električne energije, укључујући и случајеве неплаћања потрошене електричне енергије, те начин регулисања међусобних обавеза u ovakvim случајевима,
- друге односе између електропривредних друштава и купца електричне енергије.

Члан 3.

(Cilj Општих услова)

Циљ доношења Општих услова је успостављање транспарентних процедура у односима између произвођача, дистрибутера, снабдјевача, корисника мреже и крајњих купца.

Члан 4.

(Definicije)

Pojmovi i definicije koje se koriste u odredbama ovih Општих услова, uz one iz Zakona o električnoj energiji, Poslovnika o radu FERK-a ("Службене новине Федерације БиХ", број 59/04), Правилника за издавање дозвола-licenci ("Службене новине Федерације БиХ", број 29/05) i Правилника за тарифну методологију i тарифне postupke ("Службене новине Федерације БиХ", број 45/05) su sljedeće:

Aktivna energija označava mjeru proizvodnje ili potrošnje aktivne snage u određenom vremenskom periodu. Izražena je u kilovatsatima (kWh), megavatsatima (MWh) ili gigavatsatima (GWh).

Aktivna snaga označava realnu komponentu prividne snage, obično izraženu u kilovatima (kW) ili megavatima (MW).

BAS standard je Državni standard Bosne i Hercegovine.

Brojilo električne energije (u даљњем тексту: **brojilo**) označava uređaj koji mjeri i registruje potrošnju električne energije na obračunskom mjernom mjestu, prema важећим propisima u području mjeriteljstva.

Distributer označava електропривредно друштво које поседује FERK-ову дозволу за рад - licencu за обављање дјелатности дистрибуције електричне енергије.

Distributivna mreža (u даљњем тексту: **mreža**) označava infrastrukturu potrebnu za distribuciju električne energije.

Elektroenergetske saglasnosti su dokumenti kojima distributer daje ispravu o mogućnostima priključenja sa tehničkim rješenjem budućeg priključka ili saglasnost za priključenje na mrežu sa tehničkim i finansijskim uslovima za priključenje.

Elektroprivredno društvo označava poslovni subjekat koji se bavi jednom ili više дјелатности из области производње, дистрибуције и снабдјевања електричном енергијом.

Faktor snage ($\cos \varphi$) je однос активне снаге према привидној снази.

FERK je Regulatorna komisija za električnu energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine osnovana Zakonom o električnoj energiji Federacije Bosne i Hercegovine ("Службене новине Федерације БиХ", број 41/02, 24/05 i 38/05).

Frekvencija je broj ciklusa naizmjenične struje u sekundi izražene u hercima (Hz).

IEC standard je standard одобрен од стране Међународне електроtehничке комисије.

Korisnik mreže označava svako fizičko i pravno lice koje snabdijeva ili biva snabdijevano putem distributivne mreže.

Krajnji kupac je kupac koji električnu energiju kupuje za vlastite potrebe.

Kupac znači fizičko ili pravno lice koje kupuje električnu energiju.

Kvalitet napona označava stabilnost fizikalnih veličina napona u odnosu na nominalne vrijednosti (efektivnu vrijednost, frekvenciju, talasni oblik, simetričnost faznih vrijednosti napona i dr.).

Mjerni slog je skup mjernih i pomoćnih uređaja na mjernom mjestu.

Mjerno mjesto označava mjesto u distributivnoj mreži na kojem se mjeri električna energija i/ili snaga koju kupac preuzima iz distributivne mreže, odnosno koju proizvođač daje u distributivnu mrežu.

Neregistrovana potrošnja je neizmjerena količina električne energije do koje je došlo usljed kvara mjernih uređaja.

Obračunski period označava vremenski period, između dva očitavanja mjernog uređaja radi obračuna utroška električne energije i snage za koji se izdaje račun krajnjem kupcu.

Operator distribucije označava posebno organizovan dio електропривредног друштва који управља дистрибутивном мрежом.

Posebna zona označava prostor unutar prostornog plana u kojem se grade objekti za чије прикључење је потребна изградња или реконструкција трафо-станика и/или припадајућих прикључних

vodova srednjeg napona do uključivo 35 kV naponskog nivoa (na primjer: fabrika, rudnik, proizvođač, stambeno-poslovni objekat namijenjen tržištu, turistički, sportski objekat i slično).

Priključak znači sklop električnih vodova i uređaja, srednjeg i niskog napona, uključujući i obračunsko mjerno mjesto, kojima se objekat kupca/proizvođača povezuje sa distributivnom mrežom.

Proizvođač označava fizičko ili pravno lice, koje proizvodi električnu energiju i posjeduje FERK-ovu dozvolu za rad - licencu za obavljanje djelatnosti proizvodnje električne energije.

Reaktivna energija označava mjeru proizvedene ili potrošene reaktivne snage u određenom vremenskom periodu. Izražena je u kilovarsatima (kVarh), megavarsatima (MVarh).

Reaktivna snaga je imaginarna komponenta prividne snage. Obično se izražava u kilovarima (kVar) ili megavarima (MVar).

Snabdjevač označava elektroprivredno društvo koje posjeduje FERK-ovu dozvolu za rad - licencu za obavljanje djelatnosti snabdijevanja električnom energijom.

Vršno opterećenje je najveće prosječno 15-minutno opterećenje u obračunskom periodu.

Zajednička potrošnja u stambenim i/ili poslovnim objektima je potrošnja električne energije, koju ostvaruje više kupaca u stambenim i/ili poslovnim objektima, a registruje se na posebnim brojlilima.

Zakon označava Zakon o električnoj energiji Federacije BiH.

POGLAVLJE II. PRAVA I OBAVEZE DISTRIBUTERA, SNABDJEVAČA, KRAJNJEG KUPCA I PROIZVOĐAČA

Član 5.

(Obaveze i prava distributera)

(1) Distributer je obavezan:

- poštivati odredbe ovih Opštih uslova, drugih tehničkih pravilnika u primjeni, važećih zakonskih i podzakonskih akata, kao i pravila i propisa FERK-a,
- upravljati distributivnim sistemom, održavati i razvijati distributivni sistem,
- uskладити план развоја дистрибутивне мреже са просторним, урбанистичким и регулационим плановима на свом дистрибутивном подручју ради омогућавања приступа мрежи у складу са Законом,
- обезбједити корисницима система и крајњим купцима електричну енергију и услуге у складу са овим Општим условима, техничким критеријима, нормативима и стандардима на снази као и у складу са правилима, прописима, и дозволом FERK-a,
- омогућити објективан, транспарентан и недискриминирајући приступ дистрибутивној мрежи свим корисницима дистрибутивне мреже,
- омогућити недискриминирајући приступ и прикључење на дистрибутивну мрежу свим новим крајњим купцима/произвођачима, као и повећање вршне снаге постојећим крајњим купцима, ако за то постоје технички и енергетски услови,
- уколико дистрибутер не омогући прикључење или повећање вршне снаге обавезан је крајњем купцу дати одговарајуће образложење,
- издавати електроенергетске сагласности и утврђивати техничке услове и висину надокнаде за прикључење крајњих купца на дистрибутивну мрежу,
- бити инвеститор прикључака за крајње купце на ниском напону који су испунили услове из електроенергетске сагласности, изградити документацију, остварити техничке услове у мрежи, изградити прикључак, опремити мјерно мјесто крајњег купца, провести потребна испитивања, извршити прикључење, одржавати прикључак о свом трошку, по потреби замјенити мјерни уређај и прикључак о свом трошку, осим у случају кад замјену захтијева или узрокује купец или произвођач,

- zaključivati ugovore o priključenju/povećanju priključne snage i ugovore o korištenju distributivne mreže, dostavljati sva adekvatna obavještenja namijenjena kupcima,
 - priključiti objekte krajnjeg kupca/proizvođača na mrežu u skladu sa ugovorom o priključenju,
 - očitavati mjerne uređaje na mjestima preuzimanja i isporuke električne energije,
 - obavještavati kupce i korisnike mreže o planiranim isključenjima,
 - provesti odgovarajuće postupke po prigovoru, odnosno žalbi krajnjih kupaca u skladu sa važećim zakonima, svojim pravilima i odredbama ovih Opštih uslova,
 - nadoknaditi kupcima štete nastale zbog prekida u isporuci i isporuke nekvalitetne električne energije, koja se može pripisati u krivicu distributera u skladu sa ugovorom, Zakonom, ovim Opštim uslovima, ugovorima o priključenju/povećanju priključne snage i ugovorima o korištenju distributivne mreže,
 - pohranjivati i ažurirati podatke vezane za očitavanje, obračun i naplatu računa za korištenje distributivne mreže, kao i druge potrebne podatke ako je to propisano,
 - voditi urednu evidenciju o ograničenjima i prekidima napajanja kupaca električnom energijom iz koje se mogu utvrditi razlozi i trajanje ograničenja ili prekida.
- (2) Distributer ima prava na:
- nesmetani pristup priključku krajnjeg kupca/proizvođača u cilju kontrole, izrade i održavanja priključka i distributivne mreže, očitavanja i kontrole mjernog mjesta,
 - održavanje mjernog mjesta, očitavanje mjerenja električne energije isporučene kupcima i preuzete od proizvođača ili iz prenosne mreže, što uključuje pristup priključku uključivo i mjernom mjestu,
 - utvrđivanje činjenica o neovlaštenoj i neregistrovanoj potrošnji električne energije i preduzimanje mjera u cilju njenog otklanjanja i naplate,
 - provođenje ograničenja u isporuci električne energije u skladu sa Zakonom i ovim Opštim uslovima,
 - isključenje kupaca sa mreže u slučajevima propisanim Zakonom i ovim Opštim uslovima.

Član 6.

(Obaveze i prava snabdjevača)

(1) Snabdjevači imaju obavezu:

- poštivati odredbe ovih Opštih uslova, drugih tehničkih pravilnika u primjeni i važećih podzakonskih i zakonskih akata, kao i pravila i propisa FERK-a,
 - zaključivati ugovore o snabdijevanju kupaca,
 - obezbјeditи купцима електричну енергију и услуге у складу са закљученим уговорима,
 - обрачунавати, фактурисати и наплаћивати електричну енергију испоручену купцима,
 - обавјештавати купце о измјенама цијена електричне енергије, о начину обрачуна и друга обавјештења везана за наплату електричне енергије,
 - поступати по приговору својих купца у складу са важећим законима, својим правилима и одредбама ових Опшних услова,
 - надокнадити купцима штете настале због обуставе испоруке електричне енергије, која се може приписати у кривицу снабдјевача, у складу са законом, овим Општим условима и уговором о снабдијевању електричном енергијом.
- (2) Snabdjevači imaju prava na:
- pristup distributivnim mrežama i snabdijevanje kupaca električnom energijom,
 - obračun i fakturisanje električne energije isporučene kupcu,
 - naplatu električne energije isporučene kupcu,
 - obračun i naplatu kamata u skladu sa zakonom,

- e) davanje naloga distributeru za isključenje sa mreže kupaca koji ne izvršavaju obaveze po ugovoru o snabdijevanju.

Član 7.

(Prava i obaveze krajnjih kupaca)

- (1) U skladu sa odredbama ovih Opštih uslova krajnji kupci imaju pravo:
 - a) na objektivni, transparentan i nediskriminirajući pristup mreži,
 - b) podnijeti zahtjev za izdavanje elektroenergetske saglasnosti i priključenje svojih objekata i opreme na mrežu, kada je taj priključak tehnički izvediv, u skladu sa odredbama Mrežnih pravila distribucije, ovih Opštih uslova i drugih tehničkih pravila i propisa,
 - c) izbora snabdjevača električnom energijom u skladu sa otvaranjem tržišta električnom energijom,
 - d) na snabdijevanje električnom energijom putem mreže u skladu sa direktivama EU, Zakonom i ovim Opštim uslovima,
 - e) zaključivati ugovore sa elektroprivrednim društvima pod istim uslovima za sve kupce iz iste kategorije potrošnje,
 - f) na prigovore, odnosno žalbe u skladu sa odredbama ugovora sa distributerom, odnosno snabdjevačem, odredbama pravila elektroprivrednih društava, odredbama ovih Opštih uslova i u skladu sa važećim zakonskim propisima,
 - g) na nadoknadu šteta nastalih zbog prekida u isporuci električne energije, ili zbog isporuke električne energije neodgovarajućeg kvaliteta, koja se može pripisati u krivicu distributera i/ili snabdjevača u skladu sa ugovorom, Zakonom i Opštim uslovima.
- (2) Krajnji kupci imaju obaveze da:
 - a) podnesu zahtjev za izdavanje elektroenergetske saglasnosti u skladu sa ovim Opštim uslovima i postupe po uslovima iste prije priključenja novih objekata ili promjene namjene ili snage postojećih trošila,
 - b) da zaključe ugovor o priključenju/povećanju priključne snage, ugovor o snabdijevanju električnom energijom i ugovor o korištenju distributivne mreže prije početka njenog korištenja,
 - c) omogućiti ovlaštenim radnicima elektroprivrednih društava nesmetan pristup, zbog izvođenja priključaka, rekonstrukcije i održavanja distributivne mreže, očitavanja, održavanja i kontrole ispravnosti mjernih uređaja,
 - d) plaćaju račun za isporučenu električnu energiju u roku naznačenom na računu,
 - e) koriste električnu energiju samo za vlastite potrebe, preko mjernih uređaja, bez mogućnosti preprodaje iste ili omogućavanja drugom krajnjem kupcu bez odobrenja distributera napajanje preko svojih instalacija,
 - f) koriste električnu energiju i snagu u skladu sa ugovorima o priključenju/povećanju priključne snage, ugovorima o korištenju distributivne mreže i ugovorima o snabdijevanju električnom energijom,
 - g) obavijeste distributera električne energije o eventualnim kvarovima na priključku i mjernim uređajima,
 - h) nadoknade štetu elektroprivrednom društvu ili drugim kupcima prouzrokovanu nedozvoljenim radnjama ili neispravnostima na opremi, uređajima i instalacijama, kao i nepovoljnim povratnim djelovanjem kupčevih uređaja na mrežu,
 - i) poštuju i ostale obaveze proistekle iz zaključenih ugovora.

Član 8.

(Prava i obaveze proizvođača)

- (1) U skladu sa odredbama ovih Opštih uslova proizvođači imaju pravo:
 - a) na nediskriminirajući pristup distributivnoj mreži prema načelima pristupa treće strane,

- b) na priključenje svojih objekata i opreme na mrežu, kada je taj priključak tehnički i energetski izvediv, u skladu sa odredbama Opštih uslova, Mrežnih pravila distribucije i svih važećih tehničkih pravila i propisa,
 - c) na izgradnju direktnog voda do kvalifikovanog kupca, uz prethodnu saglasnost FERK-a, ukoliko mu je odbijen pristup na mrežu,
 - d) zaključivati ugovore sa elektroprivrednim društvima pod istim uslovima za sve proizvođače iz iste kategorije.
- (2) Proizvođači električne energije priključeni na distributivnu mrežu imaju obaveze da:
 - a) u postupku pribavljanja urbanističke saglasnosti za izgradnju proizvodnih objekata, pribave prethodnu elektroenergetsku saglasnost,
 - b) ispune zahtjeve iz elektroenergetske saglasnosti,
 - c) prije priključenja novih proizvodnih objekata ili promjene snage postojećih agregata podnesu zahtjev za izdavanje elektroenergetske saglasnosti,
 - d) provode naloge nadležnog distributera,
 - e) omogućiti ovlaštenim radnicima elektroprivrednih društava pristup i očitavanje mjernih uređaja,
 - f) u dogovoru sa nadležnim distributerom razrade pogonsko uputstvo o upravljanju svake pojedinačne elektrane,
 - g) obavijeste distributera o eventualnim kvarovima na mjernom mjestu i/ili zastojima, remontima i kvarovima na proizvodnim jedinicama,
 - h) poštuju i ostale obaveze proistekle iz zaključenih ugovora o priključenju/povećanju priključne snage, ugovora o korištenju distributivne mreže i ugovora o snabdijevanju električnom energijom.

POGLAVLJE III. KRITERIJI ZA ISPORUKU I SNABDIJEVANJE ELEKTRIČNOM ENERGIJOM

Član 9.

(Sigurnost isporuke i snabdijevanja)

- (1) Distribuciju električne energije kupcima na određenom distributivnom području u okviru sistema obaveze javne usluge obezbjeđuje distributer kome je izdata dozvola za rad-licenca za obavljanje djelatnosti distribucije električne energije.
- (2) Osim u uslovima definisanim članovima 73. i 74. ovih Opštih uslova proizvođač, distributer i snabdjevač, svako u okviru svojih nadležnosti, su obavezni da obezbijede kontinuirano, pouzdano i kvalitetno snabdijevanje kupaca električnom energijom.
- (3) U slučaju neophodnih radova i/ili potrebe priključenja novih kupaca, distributer može uz blagovremenu prethodnu najavu snabdjevaču i kupcima privremeno prekinuti isporuku električne energije, ali ti prekidi ne smiju trajati duže nego što je navedeno u najavi.

Član 10.

(Uslovi kvaliteta)

- (1) Proizvođač i distributer su dužni da svoja postrojenja održavaju u stanju koje omogućava pouzdano i sigurno snabdijevanje električnom energijom i koliko god je to izvedivo u skladu sa tehničkim mogućnostima da omogućiti kontinuiranu uslugu krajnjim korisnicima svojih usluga.
- (2) Električna energija koja se isporučuje kupcu treba da zadovoljava uslove kvaliteta u pogledu visine napona, talasnog oblika sinusoide napona, frekvencije, broja i trajanja prekida u napajanju električnom energijom.

Član 11.

(Dozvoljena odstupanja napona)

- (1) Odstupanje od nazivnog napona električne energije na mjestu isporuke električne energije, kupcu priključenom na mrežu srednjeg napona (35, 20 i 10 kV), može da bude u pravilu do 10%.

- (2) Odstupanje od nazivnog napona električne mreže na mjestu isporuke električne energije, na mreži niskog napona, može da bude u granicama od +5% do -10%.
- (3) Izuzetno, ako usljed kvara na elektroenergetskim objektima proizvođača, distributera ili prenosne kompanije prouzrokovanog višom silom, nije moguće uspostaviti normalno uklopno stanje i naponske prilike električne mreže date u stavovima (1) i (2) ovog člana, dozvoljena su i veća odstupanja od nazivnog napona.
- (4) Odstupanja iz stava (3) ovog člana dozvoljena su samo za vrijeme trajanja posljedica više sile, o čemu će distributer na prikladan način obavijestiti kupce električne energije.
- (5) Distributer i kupac, ugovorom o korištenju distributivne mreže, izuzetno mogu predvidjeti i druge granice odstupanja od nazivnog napona električne mreže, od odstupanja utvrđenih ovim Opštim uslovima.

Član 12.

(Standardi frekvencije)

- (1) Nazivna frekvencija mreže je 50 herca (Hz).
- (2) Dozvoljeno odstupanje kod normalnih elektroenergetskih i tehničkih uslova je 0,1 Hz, ako se frekvencija reguliše automatski, odnosno 0,2 Hz ako se frekvencija reguliše ručno.
- (3) Izuzetno, usljed više sile, nazivna frekvencija se smije smanjiti najniže do iznosa koji Mrežnim kodeksom utvrdi Nezavisni operator sistema Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: NOS BiH), a to može trajati samo do prestanka posljedica više sile.

Član 13.

(Mogući razlozi za odstupanje od standarda)

- (1) Na područjima gdje je radi neizgrađenosti mreže ili njene dotrajalosti, smanjena pouzdanost kontinuirane isporuke električne energije, ili su odstupanja od nazivnog napona izvan propisanih granica, kvalitet može i znatnije odstupiti od veličina utvrđenih ovim Opštim uslovima. Distributer je dužan kod sklapanja ugovora o korištenju distributivne mreže da informiše kupca o ovim činjenicama i pod uslovom da je prethodno FERK-u podnio plan izgradnje i rekonstrukcije mreže za otklanjanje razloga takvog odstupanja da utvrdi rok za dovođenje kvaliteta u propisane granice.
- (2) Ugovorom o priključenju na distributivnu mrežu i ugovorom o korištenju distributivne mreže distributer i kupac se mogu dogovoriti o roku u kojem je distributer dužan dovesti kvalitet električne energije u propisane granice.

Član 14.

(Prekomjerno preuzeta reaktivna energija/snaga i viši harmonici)

- (1) Kupac čija trošila i uređaji uzimaju iz mreže veću reaktivnu energiju nego što to odgovara prosječnom faktoru snage ($\cos \phi = 0,95$) dužan je izvršiti odgovarajuću kompenzaciju reaktivne snage u cilju smanjenja prekomjernog preuzimanja reaktivne energije iz mreže. Ukoliko kupac preuzima veću reaktivnu energiju nego što to odgovara prosječnom faktoru snage ($\cos \phi = 0,95$) istu plaća po važećim tarifnim stavovima.
- (2) Proizvođač električne energije, priključen na distributivnu mrežu, dužan je na minimum svesti preuzimanje reaktivne energije iz distributivne mreže, prema uslovima iz elektroenergetske saglasnosti. Ukoliko ipak u pojedinim režimima rada elektrane, preuzima reaktivnu energiju iz distributivne mreže veću nego što mu je odobreno elektroenergetskom saglasnošću, istu plaća po važećim tarifnim stavovima.
- (3) Ako kupac ne izvrši odgovarajuću kompenzaciju reaktivne snage, distributer ga je dužan upozoriti da izvrši kompenzaciju i svede harmoničke distorzije u propisane granice. Rok za odgovarajuće osposobljavanje i ugradnju kompenzacije će se utvrditi sporazumno.

Član 15.

(Prigovor korisnika mreže na kvalitet isporučene električne energije)

- (1) Ako korisnik mreže podnese distributeru pisani prigovor na nivo kvalitete napona, distributer treba provesti mjerenja u roku od 20 dana od dana podnošenja prigovora, a pisani izvještaj o rezultatima mjerenja kvalitete napona na obračunskom mjernom mjestu dostaviti korisniku mreže u daljem roku od 10 dana.
- (2) Ako se utvrdi da je prigovor neosnovan, troškove mjerenja snosi korisnik mreže, a ako je prigovor osnovan troškove mjerenja snosi nadležni distributer.
- (3) Ako korisnik mreže dostavi izvještaj ovlaštenog lica o rezultatima mjerenja kvaliteta napona, distributer može prihvatiti rezultate ili postupiti na način opisan u stavovima (1) i (2) ovog člana.
- (4) Ako se utvrdi da je prigovor bio osnovan, distributer je dužan u skladu sa odobrenim planom razvoja i gradnje tog dijela distributivne mreže za iduće tri godine osigurati standardni kvalitet napona na tom obračunskom mjernom mjestu.
- (5) U pojedinačnim slučajevima postojećih korisnika mreže u udaljenim područjima sa dugačkim vodovima, odstupanja pokazatelja kvaliteta napona mogu biti veća od propisanih, a dovođenje pokazatelja kvaliteta napona na propisani nivo rješava se u skladu sa rokovima koje odobri FERK, ukoliko distributer nije u mogućnosti riješiti taj problem u trogodišnjem planu razvoja i izgradnje.

Član 16.

(Standardi i rokovi za uspostavljanje kvaliteta)

- (1) Distributeri električne energije dužni su do kraja 2015. godine kroz adekvatna ulaganja u izgradnju i razvoj distributivnih mreža da dovedu kvalitet isporučene električne energije u sklad sa evropskim standardima "EN 50160 za javne distributivne sisteme", odnosno u sklad sa bosanskohercegovačkim standardima (BAS) i međunarodnim standardima IEC koji tretiraju ovu oblast.
- (2) Do početka primjene standarda EN 50160, odnosno odgovarajućeg bosanskohercegovačkog standarda (BAS), primjenjivaće se odredbe o kvalitetu date u članovima 10. do 14. ovih Opštih uslova.
- (3) Od 01.01.2016. godine kvalitet isporučene električne energije treba biti u skladu sa evropskim standardima EN 50160.
- (4) Kvalitet električne energije se mjeri na mjestima preuzimanja i predaje (isporuke), u skladu sa standardom IEC 61000-4, odnosno odgovarajućim bosanskohercegovačkim standardom (BAS), a za kvalitet je odgovoran onaj ko predaje (isporučuje) električnu energiju.
- (5) Distributer je dužan da na pisani zahtjev dostavi kupcu, odnosno po upitu i snabdjevaču dokaz o kvalitetu isporučene električne energije, pri čemu mjerenje treba biti u skladu sa standardom IEC 61000-4, odnosno odgovarajućim bosanskohercegovačkim standardom (BAS).

DIO - DRUGI

POGLAVLJE I. ELEKTROENERGETSKE SAGLASNOSTI

Član 17.

(Elektroenergetske saglasnosti)

- (1) Krajnji kupac/proizvođač je obavezan dobiti elektroenergetsku saglasnost od distributera prije nego što pristupi:
 - a) izgradnji novog objekta ili rekonstrukciji postojećih elektroenergetskih postrojenja priključenih na distributivnu mrežu,
 - b) priključenju dodatnih uređaja,
 - c) zamjeni, premještanju ili rekonstrukciji priključka ili mjernog mjesta,

- d) izmjeni tehničkih karakteristika uređaja krajnjeg kupca, odnosno proizvođača,
 - e) povećanje vršne snage,
 - f) objedinjavanju više mjernih mjesta u jedno mjereno mjesto,
 - g) dijeljenju jednog mjernog mjesta na veći broj mjernih mjesta na istoj lokaciji,
 - h) promjeni namjene objekta i kategorije potrošnje električne energije.
- (2) U slučaju da će novi objekat imati više obračunskih mjernih mjesta, zahtjev za prethodnu i za elektroenergetsku saglasnost i zahtjev za priključak objekta podnosi nadležni organ, odnosno nosilac investicije izgradnje objekta, sa pojedinačno navedenim obračunskim mjernim mjestima. Investitor ovakve vrste objekta plaća i jednokratne zadoknade za priključenje za sva obračunska mjerna mjesta u objektu, pod uslovom da se ne radi o posebnoj zoni.
- (3) Na jednom obračunskom mjernom mjestu može biti priključen samo jedan krajnji kupac, osim u slučajevima zajedničke potrošnje u stambenim i /ili poslovnim objektima.
- (4) Po završetku izgradnje objekta, za svako mjereno mjesto unutar objekta, krajnji kupac dužan je sklopiti ugovor o priključenju i ugovor o korištenju distributivne mreže sa distributerom i ugovor o snabdijevanju električnom energijom sa snabdjevačem.
- (5) Elektroenergetsku saglasnost za priključenje na distributivnu mrežu naponskih nivoa do uključivo 35 kV, izdaje distributer i svi krajnji kupci/proizvođači koji se žele priključiti na mrežu na tim naponskim nivoima zahtjev podnose distributeru.
- (6) U slučaju promjene vlasništva nad objektom za koji je izdata elektroenergetska saglasnost, ista se prenosi na novog vlasnika.
- (7) U slučaju zakupa objekta za koji je izdata elektroenergetska saglasnost, zakupoprimcu se ne izdaje nova elektroenergetska saglasnost.

Član 18.

(Vrste saglasnosti)

- (1) U zavisnosti od toga u koju svrhu se izdaje, elektroenergetska saglasnost može biti:
- a) prethodna elektroenergetska saglasnost,
 - b) elektroenergetska saglasnost.
- (2) Prethodna elektroenergetska saglasnost se izdaje u postupku dobivanja urbanističke saglasnosti na zahtjev krajnjeg kupca/proizvođača ili nadležnog organa. Ista je potvrda da se planirani objekat može priključiti na distributivnu elektroenergetsku mrežu u skladu sa elektroenergetskim prilikama i planovima razvoja predviđenim za to područje.
- (3) Elektroenergetska saglasnost se izdaje krajnjim kupcima/proizvođačima prije priključenja na distributivnu mrežu.
- (4) Za priključke/objekte privremenog karaktera izdaje se elektroenergetska saglasnost sa ograničenim rokom trajanja (sajamske manifestacije, sezonski kiosk, cirkus i sl.).
- (5) Za priključenje gradilišta takođe se izdaje elektroenergetska saglasnost sa ograničenim rokom trajanja, ali distributer treba nastojati da se energetsko rješenje za napajanje gradilišta uklapa u način napajanja izgrađenog objekta.

Član 19.

(Zahtjev za prethodnu elektroenergetsku saglasnost)

- (1) Nosilac investicije izgradnje objekta, nadležni organ, odnosno krajnji kupac ili proizvođač koji se želi priključiti na distributivnu mrežu podnosi zahtjev distributeru za prethodnu elektroenergetsku saglasnost u pisanoj formi, na tipskom obrascu koji je propisao distributer.
- (2) Zahtjev za prethodnu elektroenergetsku saglasnost uključuje sve informacije potrebne distributeru da adekvatno procijeni mogućnosti priključenja, te utvrdi ekonomske i tehničke uslove priključenja, uključujući ali ne ograničavajući se na

usklađenosti sa razvojnim planovima i uslovima koji se odnose na elektroenergetske objekte, procjenu povratnog uticaja podnosioca zahtjeva na distributivnu mrežu.

- (3) Zahtjev za prethodnu elektroenergetsku saglasnost, pored ostalog, treba da sadrži i sljedeće:
- a) podatke o investitoru/podnosiocu zahtjeva,
 - b) naziv, vrstu objekta i adresu/lokaciju objekta, te kopiju plana katastarske čestice na kojoj se gradi objekat,
 - c) namjenu objekta,
 - d) vršnu snagu i godišnju potrošnju električne energije/ snagu i očekivanu godišnju proizvodnju električne energije ukoliko se radi o proizvodnom objektu,
 - e) rok priključenja,
 - f) režim rada,
 - g) pojedinačan spisak velikih trošila, odnosno tehničke karakteristike proizvodnih jedinica,
- (4) Uz zahtjev za prethodnu elektroenergetsku saglasnost treba priložiti dokaz o uplati troškova za obradu zahtjeva.

Član 20.

(Zahtjev za elektroenergetsku saglasnost)

- (1) Krajnji kupac, proizvođač, odnosno nosilac investicije posebne zone koji se želi priključiti na distributivnu mrežu ili u slučajevima iz člana 17. stav 1. tačke b) do h) ovih Opštih uslova podnosi zahtjev za elektroenergetsku saglasnost, odnosno podnosi zahtjev za izmjenu elektroenergetske saglasnosti distributeru u pisanoj formi na tipskom obrascu.
- (2) Zahtjev za elektroenergetsku saglasnost uključuje sve informacije potrebne distributeru da adekvatno procijeni ekonomske i tehničke uslove priključenja, osim podataka koji su dostavljeni uz zahtjev za prethodnu elektroenergetsku saglasnost.
- (3) Uz zahtjev za elektroenergetsku saglasnost treba priložiti:
- a) broj i datum izdavanja prethodne elektroenergetske saglasnosti,
 - b) građevinsku dozvolu,
 - c) projektnu dokumentaciju-dio glavnog ili izvedbenog projekta koji se odnosi na elektroenergetske objekte i instalacije krajnjeg kupca ili proizvođača,
 - d) dokaz o uplati troškova za obradu zahtjeva.
- (4) Krajnji kupci koji su dobili elektroenergetsku saglasnost za priključenje na prenosnu mrežu, dužni su o uslovima iste obavijestiti snabdjevača.

Član 21.

(Zahtjev za elektroenergetsku saglasnost za objekte privremenog karaktera i gradilišta)

Zahtjev za elektroenergetsku saglasnost za objekte privremenog karaktera i gradilišta pored ostalog treba da sadrži i sljedeće:

- a) podatke o podnosiocu zahtjeva,
- b) naziv, vrstu objekta i adresu objekta,
- c) namjenu objekta,
- d) potrebnu instalisanu i vršnu snagu objekta za koji se podnosi zahtjev,
- e) ugovor o zakupu, odnosno, odobrenje nadležnog organa
- f) rok priključenja,
- g) vrijeme trajanja priključka,
- h) mjesto priključenja,
- i) dokaz o uplati troškova za obradu zahtjeva.

Član 22.

(Rokovi za odlučivanje po zahtjevu)

- (1) Ukoliko zahtjev za izdavanje prethodne elektroenergetske saglasnosti, zahtjev za izdavanje elektroenergetske saglasnosti i zahtjev za izdavanje saglasnosti za objekte privremenog karaktera i gradilišta ne sadrže podatke iz članova 19, 20. i 21 ovih Opštih uslova, distributer je dužan pisanim putem u roku od 8 dana od dana zaprimanja zahtjeva zatražiti od podnosioca zahtjeva dopunu podataka.

- (2) По захтевима из става (1) овог члана дистрибутер је дужан одлучити што прије али не дуже од 30 дана рачунајући од дана уредно поднесеног захтева.
- (3) Дистрибутер ће издати одговарајућу електроенергетску сагласност у складу са техничким и погонским могућностима мреже, те плановима и програмима развоја, поштујући принципе транспарентности рада и равноправности свих крајњих купца/произвођача.
- (4) Уколико енергетске карактеристике крајњег купца/произвођача, као и стање мреже на терену условљавају прикључење на средњем напону, дистрибутер је дужан одлучити по захтеву у року не дужем од 60 дана рачунајући од дана уредно поднесеног захтева.
- (5) О својој одлуци по захтеву за издавање претходне, односно електроенергетске сагласности, дистрибутер је дужан писаним путем, без одлагања обавијестити подносиоца захтева, образложити разлоге доношења исте, уз обавезно навођење упутства о праву на жалбу/приговор, о чему је потребно да обезбједи доказ о уредној достави.

Члан 23.

(Право на жалбу/приговор)

- (1) FERK ће у складу са одредбама Правилника о јавним расpravama и рјешавању захтева и жалби FERK-а ("Службене новине Федерације БиХ", број 37/05), Део четврти, Пoglavlje I и II Жалбе/Приговори, рјешавати у другом степену по жалби/приговору подносиоца захтева за издавање претходне, односно електроенергетске сагласности, коме је одбијен приступ мрежи или је незадовољан условима за приступ мрежи.
- (2) Жалба/приговор из става (1) овог члана непосредно се предаје или шаље поштом надлежном дистрибутеру у року од 15 дана од дана пријема одлуке дистрибутера из члана 22. став (5) ових Општих услова.

Члан 24.

(Садржај електроенергетских сагласности за крајњег купца)

- (1) Претходна електроенергетска сагласност за крајњег купца електричне енергије садржи енергетске, техничке и друге опште услове за прикључење, а посебно:
 - a) опште податке о подносиоцу захтева и објекту који се прикључује, укључујући назив, врсту, адресу/локацију и намјену објекта,
 - b) копију катастарског плана честице на којој се налази објекат,
 - c) очекивану вршну снагу објекта,
 - d) категорију потрошње,
 - e) напонски ниво и мјесто прикључка,
 - f) начин прикључења објекта крајњег купца, врста мјernih, заштитних и управљачких инсталација за коришћење усвојених система даљинског управљања,
 - g) техничке податке обрачунског мјernог мјеста,
 - h) обавезу крајњег купца да за режим преузимања електричне енергије са фактором снаге ($\cos \varphi$) нижем од 0,95, угради у свом постројењу уређај за компензацију прекомјерно преузете реактивне електричне енергије,
 - i) потребу пројектовања прикључка,
 - j) рок важења издате сагласности,
 - k) систем техничке заштите у мрежи и у објекту крајњег купца,
 - l) као и друге техничке и опште услове уколико је потребно.
- (2) Електроенергетска сагласност за крајњег купца електричне енергије садржи енергетске, техничке и друге опште услове за прикључење, а посебно:
 - a) опште податке о подносиоцу захтева и објекту који се прикључује, укључујући назив, врсту, адресу/локацију и намјену објекта,
 - b) копију катастарског плана честице на којој се налази објекат,
 - c) број грађевинске дозволе и датум издавања,
 - d) број и датум претходне електроенергетске сагласности,
 - e) инсталисану и вршну снагу,

- f) категорију потрошње,
- g) напонски ниво и мјесто прикључка,
- h) начин прикључења објекта крајњег купца, врста мјernih, заштитних и управљачких инсталација за коришћење усвојених система даљинског управљања,
- i) техничке податке обрачунског мјernог мјеста,
- j) обавезу крајњег купца да за режим преузимања електричне енергије са фактором снаге ($\cos \varphi$) нижем од 0,95, угради у свом постројењу уређај за компензацију прекомјерно преузете реактивне електричне енергије,
- k) систем техничке заштите у мрежи и у објекту крајњег купца,
- l) износ једнократне надокнаде за прикључење на дистрибутивну мрежу,
- m) рок за закључење уговора о прикључењу/повећању прикључне снаге, уговора о коришћењу дистрибутивне мреже и уговора о снабдијевању електричном енергијом,
- n) рок важења издате сагласности,
- o) као и друге техничке и опште услове уколико је потребно.

Члан 25.

(Садржај електроенергетских сагласности за произвођача)

- (1) Претходна електроенергетска сагласност за произвођача електричне енергије садржи енергетске, техничке и друге опште услове за прикључење, а посебно:
 - a) опште податке о подносиоцу захтева и објекту који се прикључује,
 - b) копију катастарског плана честице на којој се налази објекат,
 - c) инсталисану снагу електране,
 - d) врсту примарне енергије и начин конверзије,
 - e) напонски ниво и мјесто прикључка,
 - f) обавезу произвођача о режиму рада електране и дозвољеном фактору снаге,
 - g) обавезу закључења уговора о уређењу међусобних односа, као и уговора о финансирању из члана 26. става (4) и (6) ових Општих услова, уколико се ради о посебној зони,
 - h) начин прикључења електране, врста мјernih, заштитних и управљачких уређаја,
 - i) техничке податке обрачунског мјernог мјеста,
 - j) потребу пројектовања прикључка електране,
 - k) рок важења издате сагласности,
 - l) као и друге техничке и опште услове уколико је потребно.
- (2) Електроенергетска сагласност за произвођача електричне енергије садржи енергетске, техничке и друге опште услове за прикључење, а посебно:
 - a) опште податке о подносиоцу захтева и објекту који се прикључује,
 - b) копију катастарског плана честице на којој се налази објекат,
 - c) број грађевинске дозволе и датум издавања,
 - d) број и датум уговора о концесiji, ако се производња електричне енергије обавља на основу уговора о концесiji,
 - e) номиналну снагу по агрегату и укупну номиналну снагу електране,
 - f) техничке карактеристике генератора,
 - g) напонски ниво и мјесто прикључка,
 - h) обавезу произвођача у веzi дозвољеног режима рада електране и фактора снаге електране,
 - i) једнополну шему електране,
 - j) начин прикључења електране, врсту мјernih, заштитних и управљачких уређаја,
 - k) обавезу извршења уговора о финансирању из члана 26. став (6) ових Општих услова, уколико се ради о посебној зони,
 - l) техничке податке обрачунског мјernог мјеста,
 - m) рок за закључење уговора о прикључењу/повећању прикључне снаге и уговора о коришћењу дистрибутивне мреже,
 - n) рок важења издате сагласности,

- o) kao i druge tehničke i opšte uslove ukoliko je potrebno.

Član 26.

(Posebna zona)

- (1) Za priključenje objekata na distributivnu mrežu koji se grade u posebnoj zoni, nosilac investicije u posebnoj zoni dužan je distributeru podnijeti zahtjev za sagledavanje tehničkih uslova priključenja posebne zone na mrežu i uređenja međusobnih odnosa. Ovaj zahtjev se ujedno smatra i zahtjevom za izdavanje prethodne elektroenergetske saglasnosti.
- (2) Uz zahtjev iz stava (1) ovog člana prilaže se:
 - a) dokument kojim se dokazuje status nosioca investicije posebne zone,
 - b) izvod iz katastra sa ucrtanom granicom posebne zone,
 - c) dokaz o vlasništvu ili nekom drugom stvarnom pravu na zemljištu u posebnoj zoni,
 - d) važeći dokument prostornog uređenja iz kojega je vidljiva namjena i oblikovanost građevinskog zemljišta posebne zone i dijelova u posebnoj zoni pri čemu je najniži nivo dokumenata, prostorni plan opštine ili grada usklađen sa planom kantona,
 - e) idejno rješenje posebne zone sa tehničko-tehnološkim karakteristikama,
 - f) okvirni podaci o potrebama za električnom energijom i snagom.
- (3) Radi sagledavanja tehničkih uslova priključenja na mrežu, potrebe projektovanja mreže i priključaka u posebnoj zoni, distributer izrađuje idejno rješenje napajanja posebne zone električnom energijom. Na osnovu usaglašenog idejnog rješenja napajanja električnom energijom posebne zone, distributer izdaje nosiocu investicije posebne zone prethodnu elektroenergetsku saglasnost.
- (4) Na osnovu izdate prethodne elektroenergetske saglasnosti distributer i nosilac investicija u posebnoj zoni zaključuju ugovor o uređenju međusobnih odnosa, kojim se utvrđuju:
 - a) uslovi i dinamika finansiranja pripreme izgradnje elektroenergetskih objekata za stvaranje tehničkih uslova u mreži distributera, mreže u posebnoj zoni i priključaka krajnjih kupaca/proizvođača, uključujući i građevinsku dozvolu,
 - b) uslovi, dinamika i obim finansiranja izgradnje elektroenergetskih objekata za stvaranje tehničkih uslova u mreži distributera, mreže u posebnoj zoni i priključaka krajnjih kupaca/proizvođača,
 - c) pravila u slučaju promjene priključne snage budućih krajnjih kupaca/proizvođača u posebnoj zoni,
 - d) prenos prava i obaveza na krajnje kupce,
 - e) ostali međusobni odnosi.
- (5) U prethodnoj elektroenergetskoj saglasnosti posebno se navodi:
 - a) ukupna snaga potrebna za priključenje krajnjih kupaca u posebnoj zoni kao zbir svih pojedinačnih priključnih snaga,
 - b) spisak svih pojedinačnih priključaka i obračunskih mjernih mjesta budućih krajnjih kupaca u posebnoj zoni s priključnom snagom,
 - c) ukoliko se radi o proizvodnom objektu broj i snagu agregata,
- (6) Na osnovu ugovora o uređenju međusobnih odnosa, prethodne elektroenergetske saglasnosti, i građevinske dozvole za elektroenergetske objekte iz ugovorenog obima izgradnje elektroenergetskih objekata i stvaranje tehničkih uslova u mreži distributera, uključujući mrežu u posebnoj zoni i priključaka krajnjih kupaca/proizvođača, distributer i nosilac investicije u posebnoj zoni zaključuju ugovor o finansiranju izgradnje tih objekata.
- (7) Na osnovu ugovora o uređenju međusobnih odnosa, ugovora o finansiranju i prethodne elektroenergetske saglasnosti distributer izdaje svakom pojedinačnom krajnjem

kupcu/proizvođaču u posebnoj zoni elektroenergetsku saglasnost.

- (8) Na osnovu elektroenergetske saglasnosti distributer sa svakim pojedinačnim krajnjim kupcem/proizvođačem u posebnoj zoni zaključuje ugovor o priključenju.

Član 27.

(Obaveznost primjene uslova iz saglasnosti)

- (1) Uslovi koje distributer propiše u elektroenergetskoj saglasnosti su obavezni za krajnjeg kupca/proizvođača koji se priključuje na distributivnu mrežu, ali isti se ne smiju mijenjati bez promjene u elektroenergetskoj saglasnosti.
- (2) Distributer je dužan priključiti na mrežu objekte svakog krajnjeg kupca/proizvođača, koji je dobio elektroenergetsku saglasnost i ispunio uslove iz elektroenergetske saglasnosti i zaključio ugovor o priključenju.
- (3) Izdata elektroenergetska saglasnost važi samo za priključak, mjerno mjesto i lokaciju definisanu u istoj, te nije prenosiva na drugu lokaciju.

Član 28.

(Rok važenja elektroenergetske saglasnosti)

- (1) Prethodna elektroenergetska saglasnost izdaje se na period od jedne godine. U slučaju da gradnja objekta traje duže, prethodna elektroenergetska saglasnost se može produžiti za još jednu godinu.
- (2) Izdata prethodna elektroenergetska saglasnost prestaje važiti ukoliko podnosilac zahtjeva u roku od jedne godine od njenog izdavanja nije zatražio njeno produženje ili nije zatražio elektroenergetsku saglasnost.
- (3) Izdata elektroenergetska saglasnost prestaje važiti ukoliko podnosilac zahtjeva ne zatraži i ne ugovori priključenje svog objekta na elektroenergetsku mrežu u roku od jedne godine od dana izdavanja saglasnosti.
- (4) Rok važenja izdate elektroenergetske saglasnosti po kojoj je izvršeno priključenje nije ograničen, osim u slučaju da je priključak krajnjeg kupca ili proizvođača isključen sa mreže duže od tri godine.
- (5) Elektroenergetska saglasnost prestaje važiti datumom prestanka ugovora o korištenju distributivne mreže.
- (6) Izuzetno od stava (5) ovog člana, u slučaju promjene vlasništva na novog vlasnika se prenosi elektroenergetska saglasnost sa neizmijenjenim tehničkim uslovima. Novi vlasnik ne plaća troškove priključka niti jednokratne nadoknade za priključenje, osim troškova obrade zahtjeva.

Član 29.

(Tipski obrasci)

- (1) Distributer je dužan izraditi tipske obrasce zahtjeva za izdavanje prethodne elektroenergetske saglasnosti i elektroenergetske saglasnosti.
- (2) Obrasci iz stava (1) ovog člana moraju biti dostupni javnosti na web stranici distributera i ovlaštenim kancelarijama distributera za odnose sa korisnicima.
- (3) Distributer je dužan izraditi tipske obrasce prethodne elektroenergetske saglasnosti i elektroenergetske saglasnosti.

POGLAVLJE II. UGOVORI

Član 30.

(Vrste ugovora)

Odnosi između distributera, snabdjevača, krajnjih kupaca i proizvođača električne energije uređuju se sljedećim ugovorima:

- a) ugovor o priključenju/povećanju priključne snage,
- b) ugovor o korištenju distributivne mreže,
- c) ugovor o snabdjevanju električnom energijom.

Član 31.

(Ugovor o priključenju/povećanju priključne snage)

- (1) Ugovor o priključenju/povećanju priključne snage zaključuju:
 - a) distributer sa krajnjim kupcem,
 - b) proizvođač (u zavisnosti od snage i naponskog nivoa priključka) sa distributerom.

- (2) Ugovor o priključenju distributer sklapa s krajnjim kupcem/ proizvođačem koji posjeduje elektroenergetsku saglasnost.
- (3) Ugovor o povećanju priključne snage sklapa distributer sa postojećim krajnjim kupcem koji posjeduje elektroenergetsku saglasnost za povećanje priključne snage.
- (4) Ugovor o priključenju/povećanju priključne snage pored ostalog sadrži:
 - a) podatke o ugovornim stranama,
 - b) predmet ugovora,
 - c) broj elektroenergetske saglasnosti i datum izdavanja,
 - d) snagu priključenja i naponski nivo priključka,
 - e) obavezu krajnjeg kupca da u slučaju povećanja priključne snage iznad ugovorene zatraži izmjenu elektroenergetske saglasnosti i ugovora o priključenju,
 - f) broj građevinske dozvole za objekat za koji se traži priključenje,
 - g) iznos jednokratne nadoknade za priključenje na mrežu sa rokom i dinamikom uplate,
 - h) rok izvođenja radova koji su predmet ugovora,
 - i) način i nosioci rješavanja imovinsko-pravnih odnosa,
 - j) mogućnost ugovaranja veće sigurnosti u napajanju od standardne sigurnosti,
 - k) odgovornost za štetu i za slučaj neizvršenja ili neurednog izvršenja ugovora,
 - l) rok važenja ugovora,
 - m) obaveza ugovornih strana da primjenjuju zakon, ove Opšte uslove, i druga pravila i propise FERK-a,
 - n) podatke o trajanju i razlozima raskida ugovora te dužini otkaznog roka,
 - o) mogućnost ugovaranja arbitraže pred FERK-om,
 - p) način rješavanja sporova,
 - q) ostale odredbe.

Član 32.

(Ugovori o korištenju distributivne mreže)

- (1) Ugovor o korištenju distributivne mreže zaključuju:
 - a) snabdjevač sa distributerom,
 - b) krajnji kupac sa distributerom,
 - c) proizvođač sa distributerom.
- (2) Ugovor iz stava (1) ovoga člana pored ostalog sadrži:
 - a) podatke o ugovornim stranama,
 - b) predmet ugovora,
 - c) adresu i način dostave računa,
 - d) broj elektroenergetske saglasnosti, ugovora o priključenju/povećanju priključne snage, ugovora o snabdijevanju električnom energijom i datume izdavanja,
 - e) podatke o instalisanoj/vršnoj snazi i ostalim energetskim veličinama,
 - f) odredbe kvaliteta električne energije,
 - g) slučajeve u kojima se može promijeniti ugovoreni nivo kvaliteta isporuke električne energije,
 - h) nivo dopuštenog povratnog uticaja na mrežu,
 - i) uslove i način upravljanja elektroenergetskim postrojenjima korisnika mreže od strane operatora distribucije,
 - j) uslove pristupa obračunskom mjernom mjestu i priključku, te način kontrole i mjerenja, i uslove i način očitavanja mjernih uređaja,
 - k) odredbu da se nadoknada za korištenje distributivne mreže plaća u skladu sa važećim tarifnim stavovima za korisnike distributivnog sistema,
 - l) uslove obaveze štednje ili ograničenja isporuke ugovorene električne energije i snage,
 - m) način izvještavanja i razmjene podataka,
 - n) odredbe o nadoknadi štete u slučaju neizvršenja ili neurednog izvršenja ugovora,
 - o) ostale međusobne obaveze,
 - p) obaveza ugovornih strana da primjenjuju, zakon, ove Opšte uslove, i druga pravila i propise FERK-a,

- q) podatke o trajanju i razlozima raskida ugovora te dužini otkaznog roka,
- r) mogućnost ugovaranja arbitraže pred FERK-om,
- s) način razrješavanja sporova,
- t) ostale odredbe.
- (3) Nekvalifikovani (tarifni) kupac iz kategorije domaćinstva može regulisati korištenje distributivne mreže na osnovu ugovora o snabdijevanju, u kom slučaju je snabdjevač dužan ugovorom sa distributerom regulisati korištenje distributivne mreže za domaćinstva sa kojima je zaključio ugovor o snabdijevanju.

Član 33.

(Ugovor o snabdijevanju električnom energijom)

- (1) Ugovor o snabdijevanju električnom energijom zaključuju:
 - a) snabdjevač prvog reda sa nekvalifikovanim (tarifnim) kupcem,
 - b) snabdjevač drugog reda sa kvalifikovanim kupcem.
- (2) Ugovor o snabdijevanju električnom energijom pored ostalog sadrži:
 - a) podatke o ugovornim stranama,
 - b) predmet ugovora,
 - c) snagu i količinu električne energije,
 - d) broj i datum zaključenih ugovora o priključenju/povećanju vršne snage i ugovora o korištenju distributivne mreže,
 - e) mjesto isporuke, mjesto i način mjerenja,
 - f) elemente i uslove za snabdijevanje,
 - g) naponski nivo i vrstu priključka,
 - h) kategoriju i grupu potrošnje,
 - i) način obračuna i dostave računa, adresu dostave računa, te odredbe o plaćanju računa i kamatama,
 - j) prava i obaveze ugovornih strana, naročito u vezi sa promjenom adrese, odnosno prijavom i odjavom mjernog mjesta, razlogom i rokom obustave isporuke električne energije, prigovorom na račun za električnu energiju i korekcijom obračuna,
 - k) obaveza ugovornih strana da primjenjuju zakon, ove Opšte uslove i druga pravila i propise FERK-a,
 - l) podatke o trajanju i razlozima raskida ugovora te dužini otkaznog roka,
 - m) slučajeve i uslove kojima se može ograničiti isporuka ugovorene snage i energije,
 - n) mogućnost ugovaranja arbitraže pred FERK-om,
 - o) odgovornosti za učinjenu štetu i druge odgovornosti za neispunjavanje ugovora, kao i visina nadoknade štete, odnosno penala,
 - p) slučajeve u kojima se penali ne plaćaju, odnosno šteta ne nadoknađuje,
 - q) način razrješavanja sporova,
 - r) ostale odredbe.
- (3) Ako objekat krajnjeg kupca ima više priključaka izvedenih iz većeg broja elektroenergetskih objekata, svaki se smatra posebnim mjestom isporuke i za svaki takav priključak može se potpisati poseban ugovor o snabdijevanju ili jednim ugovorom objediniti sva mjesta isporuke.
- (4) Kada nekvalifikovani (tarifni) kupac ima sa snabdjevačem nekvalifikovanih (tarifnih) kupaca zaključeno više ugovora o snabdijevanju, pravo na zaključenje novog ugovora za snabdijevanje ostvaruje tek nakon podmirjenja ukupnih dospjelih novčanih obaveza za isporučenu električnu energiju na svim drugim obračunskim mjernim mjestima, po osnovu ranije zaključenih ugovora.

Član 34.

(Rok za zaključenje ugovora o snabdijevanju električnom energijom)

- (1) Ugovori o snabdijevanju električnom energijom za krajnje kupce iz kategorije domaćinstava i ostala potrošnja na niskom naponu, kao i javna rasvjeta, kod kojih se ne vrši

godišnje ugovaranje količine električne energije zaključuju se nakon zaključenja ugovora o priključenju/povećanju priključne snage i ugovora o korištenju distributivne mreže, na neodređeno vrijeme.

- (2) Ostali nekvalifikovani (tarifni) kupci su ugovor iz člana 33. ovih Opštih uslova, dužni zaključiti najkasnije do 30. novembra tekuće godine za idući ugovoreni period, odnosno mjesec dana prije isteka važnosti prethodnog ugovora o snabdijevanju električnom energijom.

Član 35.

(Tipski obrasci)

- (1) Distributer je dužan izraditi tipski ugovor o priključenju/povećanju vršne snage i ugovor o korištenju distributivne mreže.
- (2) Snabdjevač je dužan izraditi tipske ugovore o snabdijevanju električnom energijom.
- (3) Tipski obrasci iz stavova (1) i (2) ovog člana distributer i snabdjevač su dužni dostaviti FERK-u.
- (4) Obrasci iz stavova (1) i (2) ovog člana moraju biti dostupni javnosti na web stranici i ovlaštenim uredima za odnose sa korisnicima/kupcima distributera i snabdjevača.

Član 36.

(Priključenje krajnjeg kupca)

- (1) Po završetku radova unutar svog objekta i obezbjeđenja atesta o ispravnosti vlastitih elektro instalacija, krajnji kupac koji je zaključio ugovore o priključenju/povećanju priključne snage, snabdijevanju električnom energijom i korištenju distributivne mreže podnosi nadležnom distributeru zahtjev za priključenje objekta na distributivnu mrežu.
- (2) Uz zahtjev za priključenje na distributivnu mrežu krajnji kupac dostavlja:
 - a) podatke o objektu: lokacija, vrsta i namjena,
 - b) broj i datum zaključenja ugovora o priključenju na mrežu,
 - c) potvrdu o kvalitetu izvedenosti električnih instalacija kojom se potvrđuje da su instalacije krajnjeg kupca izvedene u skladu sa projektnom dokumentacijom, kao i tehničkim propisima i normama, sa izričitom izjavom izvođača da se isti mogu priključiti na mrežu, kao i propisane ateste, odnosno odobrenje za upotrebu za objekte za koje je zakonom propisano izdavanje odobrenja za upotrebu,
 - d) potvrda o ispunjenju finansijskih obaveza iz ugovora o priključenju,
 - e) ostale tehničke podatke i parametre ukoliko su potrebni na zahtjev distributera,
 - f) zahtijevano vrijeme priključenja,
 - g) broj i datum zaključenja ugovora o korištenju distributivne mreže i ugovora o snabdijevanju električnom energijom, koji su uslov za priključenje na mrežu i početak isporuke električne energije krajnjem kupcu.
- (3) Distributer je dužan da izvrši priključenje krajnjeg kupca koji je izmirio svoje obaveze iz ugovora o priključenju i koji je podnio sve potrebne podatke uz zahtjev za priključenje, u roku od 10 dana od dana završetka izgradnje priključka.
- (4) Zahtjev za priključenje distributeru podnosi i krajnji kupac koji je na osnovu kupovine ili zamjene nekretnine stekao pravo vlasništva.
- (5) Zahtjev za priključenje distributeru podnosi krajnji kupac koji je na osnovu elektroenergetske saglasnosti ostvario pravo na privremeni priključak.
- (6) Priključenje krajnjeg kupca putem izgrađenog priključka i obračunskog mjernog mjesta na distributivnu mrežu mogu izvršiti samo ovlašteni radnici distribucije.
- (7) Priključenje se vrši u skladu sa Pravilnikom o mjernom mjestu iz člana 45. ovih Opštih uslova, o čemu se sačinjava zapisnik koji potpisuju distributer i krajnji kupac.

Član 37.

(Prestanak ugovora)

Ugovori iz članova 31, 32. i 33. ovih Opštih uslova mogu prestati iz sljedećih razloga:

- a) na pisani zahtjev za raskid ugovora od strane snabdjevača, krajnjeg kupca, odnosno proizvođača pod uslovom da izmire sve neizmirene obaveze prema distributeru, odnosno snabdjevaču do raskida ugovora,
- b) na pisani zahtjev za raskid ugovora od strane distributera, odnosno snabdjevača u slučaju ako krajnji kupac ne otkloni razloge zbog kojih mu je obustavljena ili naložena obustava snabdijevanja električnom energijom u roku od 90 dana od dana obustave, ili dana kada je pokušano izvršenje obustave,
- c) smrti krajnjeg kupca, prestanka pravnog lica u svojstvu kupca i nastupa drugih okolnosti za prestanak ugovora prema odredbama zakona i ovih Opštih uslova.

Član 38.

(Posebni ugovori o međusobnim odnosima elektroprivrednih subjekata)

- (1) Odnosi između distributera, proizvođača, snabdjevača, i drugih subjekata (Elektroprenosa Bosne i Hercegovine a.d. Banja Luka, operatora tržišta, NOS-a BiH i drugih) na tržištu električne energije uređuju se posebnim ugovorima o međusobnim odnosima.
- (2) Ugovori iz stava (1) ovog člana pored ostalog sadrže:
 - a) predmet ugovora,
 - b) način međusobnog informisanja,
 - c) način informatičkog povezivanja i razmjene podataka,
 - d) prava i obaveze ugovornih strana,
 - e) postupke na mjernom mjestu,
 - f) ekonomske odnose između ugovornih strana,
 - g) mogućnost ugovaranja arbitraže FERK-a,
 - h) ostale međusobne odnose.

Član 39.

(Zajednička potrošnja)

- (1) Više krajnjih kupaca koji ostvaruju zajedničku potrošnju zaključuju ugovor o snabdijevanju električnom energijom i ugovor o korištenju distributivne mreže putem svojih predstavnika, a na osnovu odluke krajnjih kupaca.
- (2) Iznos za utrošenu električnu energiju zajedničke potrošnje obračunava se i iskazuje kao posebna stavka na računu za električnu energiju obračunskog mjernog mjesta pojedinog krajnjeg kupca koji koristi električnu energiju zajedničke potrošnje, a za isti obračunski period.
- (3) Svojim ugovorom o snabdijevanju krajnji kupci preuzimaju i obavezu plaćanja pripadajućeg dijela troškova zajedničke potrošnje. Potraživanja za zajedničku potrošnju imaju isti status i tretman kao i potraživanja za električnu energiju preuzetu na mjernom mjestu krajnjeg kupca, koji je i krajnji korisnik zajedničke potrošnje, pa se plaćanje ne može razdvajati.

Član 40.

(Raskid ugovora)

- (1) Ukoliko kupac ima namjeru da prestane koristiti električnu energiju na postojećoj adresi, dužan je pokrenuti postupak raskida zaključenih ugovora, te izmiriti sve dotadašnje obaveze po zaključenim ugovorima.
- (2) U članu 37. ovih Opštih uslova opisane su procedure koje provode kupac, distributer i snabdjevač u slučaju raskida ugovora.
- (3) Kupac ima pravo da privremeno odjavi potrošnju električne energije. Privremena odjava kupca ne može trajati duže od 36 mjeseci.

Član 41.

(Promjena vlasništva objekta i nasljeđivanje)

- (1) Kod promjene vlasništva objekta kupca, raniji vlasnik-kupac je dužan u roku od 30 dana od promjene vlasništva podnijeti

zahtjev za raskid ugovora o korištenju distributivne mreže, kao i ugovora o snabdijevanju električnom energijom, uz predočenje odgovarajuće isprave o promjeni vlasništva, a novi vlasnik tog objekta je dužan u istom roku podnijeti zahtjev za zaključenje novih ugovora, uz predočenje odgovarajuće isprave o promjeni vlasništva.

- (2) Na osnovu zaprimljenog zahtjeva kupca iz stava (1) ovog člana, distributer je dužan u daljnjem roku od 5 dana od dana prijema zahtjeva pregledati mjerno mjesto, očitati stanje brojila i utvrđeno dostaviti snabdjevaču.
- (3) Na osnovu očitavanja brojila iz stava (2) ovog člana, snabdjevač i distributer dužni su izvršiti obračun potrošnje električne energije i korištenja mreže, kada obračun predstavlja osnov razgraničenja ugovornih odnosa između ranijeg vlasnika i novog vlasnika objekta, te njihovih odnosa sa snabdjevačem i distributerom.
- (4) Distributer nakon očitavanja objavljuje registraciju kupca koji je bio raniji vlasnik-kupac i od tog dana mu se ne mogu obračunavati obaveze na tom mjernom mjestu.
- (5) Ukoliko se s novim vlasnikom objekta iz stava (1) ovog člana ne zaključi ugovor o snabdijevanju električnom enegijom i ugovor o korištenju distributivne mreže, s danom očitavanja stanja brojila iz stava (3) ovog člana, distributer će obustaviti isporuku električne energije na tom obračunskom mjernom mjestu.
- (6) Ukoliko raniji vlasnik-kupac iz stava (1) ovog člana nije u roku od 30 dana od dana promjene vlasništva podnio zahtjev za raskid ugovora, za razgraničenje obaveza za preuzetu električnu energiju mogu se koristiti odredbe ugovora o kupoprodaji objekta u slučaju da je ovo razgraničenje sadržano u istom. U slučaju da ugovor o kupoprodaji objekta ne sadrži odredbe o razgraničenju snabdjevač i distributer će, na zahtjev novoga vlasnika objekta, uz predočenje odgovarajuće isprave o promjeni vlasništva, zaključiti ugovor o snabdijevanju električnom energijom i ugovor o korištenju distributivne mreže, odnosno ugovor o snabdijevanju električnom energijom i korištenju distributivne mreže, s danom prijave novog vlasnika, kada je prijava novog vlasnika, osnov razgraničenja ugovornih odnosa između ranijeg vlasnika i novog vlasnika objekta, te njihovih odnosa sa snabdjevačem i distributerom.
- (7) Nasljednik, odnosno pravni sljednik je dužan zaključiti novi ugovor sa snabdjevačem i distributerom i regulisati obaveze nastale prije nasljeđivanja, a najkasnije 30 dana od dana utvrđivanja nasljednika odnosno pravnog sljednika.
- (8) Kada se ne zaključi ugovor u roku navedenom u stavu (7) ovog člana, ili ako nasljednik/pravni sljednik ne prihvati obaveze prethodnika, snabdjevač može da zahtijeva od distributera isključenje nasljednika/pravnog sljednika sa distributivne mreže i pokreće postupak za naplatu potraživanja po osnovu isporučene električne energije prethodniku.

Član 42.

(Ustupanje ugovora)

- (1) Krajnji kupac može zatražiti da se njegov ugovor o snabdijevanju električnom energijom i ugovor o korištenju distributivne mreže na određeno vrijeme ustupi drugom krajnjem kupcu, a distributer/snabdjevač može na takav ugovor dati pristanak i provesti ga pod uslovima:
 - a) podmirenja svih novčanih obaveza nastalih do dana privremenog ustupanja ugovora,
 - b) davanju ovjerene izjave ustupaoca ugovora i primaoca ugovora o solidarnom podmirenju budućih novčanih obaveza.
- (2) Bilo koja promjena ugovora o snabdijevanju električnom energijom i ugovora o korištenju distributivne mreže iz stava (1) ovog člana moguća je isključivo uz izričitu dozvolu ustupaoca ugovora i distributera i snabdjevača krajnjeg kupca.

- (3) Ustupalac ugovora i primalac ugovora mogu u svako vrijeme pisanim putem raskinuti ustupanje ugovora, o čemu su dužni u roku 3 dana od dana raskida ugovora i podmirenja svih novčanih obaveza obavijestiti distributera i snabdjevača krajnjih kupaca u pisanom obliku.

POGLAVLJE III. PRIKLJUČAK KRAJNJEG KUPCA/PROIZVOĐAČA

Član 43.

(Priključak)

- (1) Priključak počinje u priključnoj tački na distributivnoj mreži, koju jednoznačno određuje distributer u uslovima elektroenergetske saglasnosti. Ukoliko to energetske prilike uslovljavaju početna tačka priključka može biti i srednjenaponska ćelija u TS 110/x kV (nakon usaglašavanja distributera i Elektroprenosa Bosne i Hercegovine a.d. Banja Luka).
- (2) Priključak se završava mjernim mjestom kod krajnjeg kupca/proizvođača, uključujući i mjerni slog.
- (3) Kao element priključka kod krajnjih kupaca kod kojih se ne mjeri i ne obračunava snaga, ugrađuje se ograničavač (limitator) snage koja je krajnjem kupcu odobrena elektroenergetskom saglasnošću.

Član 44.

(Pravilnik o priključcima)

- (1) Priklučenje objekata novih krajnjih kupaca/proizvođača, kao i rekonstrukcija postojećih priključaka, vrši se prema uslovima i tehničkim rješenjima definisanim u Pravilniku o priključcima, kojeg je distributer dužan izraditi u roku od četiri mjeseca od stupanja na snagu ovih Opštih uslova, i dostaviti FERK-u na odobrenje.
- (2) Pravilnik o priključcima sadrži Metodologiju za utvrđivanje nadoknada za priključenje objekta krajnjih kupca/proizvođača na distributivnu mrežu.
- (3) Metodologija iz stava (2) ovog člana bazira se na osnovnim principima koji su dati u Prilogu 1 ovih Opštih uslova.
- (4) Pravilnik o priključcima, pored ostalog, sadrži opšte smjernice za projektovanje, izgradnju i nadzor izvođenja priključka u zavisnosti od:
 - a) naponskog nivoa priključka,
 - b) kategorije potrošnje, zahtijevanog nivoa sigurnosti napajanja,
 - c) namjene i zahtijevane vršne snage,
 - d) tipskih presjeka vodiča i materijala za izvođenje priključaka,
 - e) vrste, mjesta postavljanja i nazivne struje osigurača i/ili limitatora,
 - f) usvojenih vrsta i tipova zaštita,
 - g) vrste priključka prema izvođenju (monofazni, trofazni, nadzemni neizolovani vodiči, nadzemni sa SKS kablom, podzemni kablovski i sl.),
 - h) vrste priključaka prema karakteru priključenih objekata (individualno stambeno domaćinstvo, stambena zgrada sa više stanova, stambeno-poslovni objekat, objekat male privrede, industrijski objekti, elektrane priključene na distributivnu mrežu),
 - i) načina mjerenja električne energije kako je definisano u Pravilniku o mjernom mjestu krajnjeg kupca.
- (5) Pravilnik o priključcima treba pored ostalog da sadrži opštu specifikaciju radova i materijala za izradu priključka, iz koje će se praviti pojedinačne specifikacije za svaki konkretan priključak.
- (6) Pravilnik o priključcima i Metodologija za utvrđivanje nadoknada za priključenje objekata na distributivnu mrežu trebaju biti dostupni na web stranici distributera, kao i u svim ovlaštenim kancelarijama distributera za odnose sa korisnicima.

Члан 45.

(Pravilnik o mjernom mjestu krajnjeg kupca)

- (1) U roku od četiri mjeseca od stupanja na snagu ovih Opštih uslova distributeri su dužni da izrade Pravilnik o mjernom mjestu krajnjeg kupca.
- (2) Pravilnikom o mjernom mjestu distributer električne energije, pored ostalog, utvrđuje:
 - a) mjesto postavljanja priključno-mjernog ormarića kod krajnjeg kupca,
 - b) dimenzije, materijal i stepen zaštite,
 - c) pripadajuću opremu u ormariću,
 - d) usvojene tipove i klase tačnosti mjernih uređaja, u zavisnosti od naponskog nivoa, vršne snage, kategorije i grupe potrošnje,
 - e) usvojene tipove uređaja za upravljanje tarifama,
 - f) komunikacijske uređaje.
- (3) Pravilnik o mjernom mjestu krajnjeg kupca treba biti dostupan na web stranici distributera, kao i u svim ovlaštenim kancelarijama distributera za odnose sa korisnicima.

Члан 46.

(Cjenovnici)

- (1) Distributer u skladu sa metodologijom definisanom u članu 44. stav (2) i stav (3) ovih Opštih uslova utvrđuje Cjenovnik sa jediničnim iznosima nadoknada za priključenje krajnjih kupaca/proizvođača na distributivnu mrežu, koji treba biti dostupan krajnjim kupcima/proizvođačima na web stranici distributera, kao i svim ovlaštenim kancelarijama distributera za odnose s korisnicima.
- (2) Distributer utvrđuje Cjenovnik usluga (izdavanje elektroenergetskih saglasnosti, isključenje i ponovno uključenje na zahtjev krajnjeg kupca, pregled ispravnosti priključka i mjernog mjesta na zahtjev krajnjeg kupca, mjerenje i izvještavanje o kvalitetu napona na zahtjev korisnika mreže, utvrđivanje i obračunavanje neovlaštene potrošnje električne energije i sl.) i objavljuje na svojoj web stranici. Cjenovnik treba biti dostupan svim krajnjim kupcima/proizvođačima u svim ovlaštenim kancelarijama za odnose s korisnicima i dostavljen FERK-u na uvid.

Члан 47.

(Uslovi i način priključenja)

- (1) Nadležni distributer je investitor i vlasnik svih novih priključaka na niskom naponu u područjima za koja postoje prostorni, urbanistički i regulacioni planovi i dužan je da izgradi priključak potreban za priključenje krajnjeg kupca, ukoliko je isti ispunio uslove iz elektroenergetске saglasnosti i ugovora o priključenju i uplatio iznos jednokratne nadoknade za priključenje.
- (2) Nosilac investicije posebne zone dužan je zaključiti ugovore sa distributerom skladu sa članom 26. ovih Opštih uslova.

Члан 48.

(Troškovi izgradnje priključka)

Troškovima izgradnje priključka smatraju se:

- a) troškovi projektovanja,
- b) troškovi nabavke opreme propisane Pravilnikom o priključcima i drugim tehničkim pravilima (specifikacija opreme) za odgovarajući naponski nivo, tip priključka, instalisanu snagu i vrstu mjernih uređaja,
- c) troškovi materijala,
- d) troškovi transporta,
- e) troškovi izvođenja priključka,
- f) troškovi nadzora nad izvođenjem,
- g) troškovi tehničkog prijema priključka,
- h) kontrola i plombiranje mjernog mjesta i stavljanje pod napon.

Члан 49.

(Izgradnja priključka krajnjeg kupca)

- (1) Distributer je dužan izvesti priključak i priključiti objekat krajnjeg kupca u roku ne dužem od 30 dana od dana ispunjenja obaveza iz ugovora o priključenju ukoliko se radi o priključku na niskom naponu.
- (2) Ako priključenje objekta krajnjeg kupca zahtijeva izgradnju složenijih distributivnih mreža ili mreža naponskog nivoa 10 kV, 20 kV i 35 kV, rok za završetak priključka se utvrđuje ugovorom.
- (3) Prilikom projektovanja i izgradnje priključka distributer je dužan da vodi računa o lokaciji mjernog mjesta na način da mu bude obezbijeđen nesmetan pristup istom.

Члан 50.

(Troškovi nastali promjenama na postojećem priključku)

- (1) Krajnji kupac/proizvođač koji zahtijeva promjene na priključku i obračunskom mjernom mjestu i pri tome ne povećava priključnu snagu, snosi troškove izvođenja promjena:
 - a) razdvajanja instalacija, s uspostavom većeg broja obračunskih mjernih mjesta,
 - b) spajanja instalacija, s uspostavom manjeg broja obračunskih mjernih mjesta,
 - c) bilo kojeg drugog zahtjeva (premještanje, prepravljavanje sa nadzemnog na podzemni priključak i slično).
- (2) Ako je promjena na priključku potrebna zbog radova na rekonstrukciji mreže, troškove promjena na priključku snosi vlasnik mreže.

Члан 51.

(Privremeni priključak)

- (1) Priključak na niskom naponu namijenjen privremenom ili povremenom korištenju (sajam, luna park, cirkus, manifestacija, sezonski kiosk i slično) izvodi se u pravilu kao trajni priključak, a troškove izgradnje priključka dužan je platiti podnosilac zahtjeva (opština, grad, sportsko društvo, druga pravna ili fizička lica i dr.).
- (2) Ukoliko privremeni priključak nije izveden kao trajni priključak, troškove izgradnje priključka plaća podnosilac zahtjeva (sajam, luna park, cirkus, manifestacija, sezonski kiosk i slično). Takav priključak može se koristiti najduže šest mjeseci od dana priključenja.

Члан 52.

(Priključak gradilišta)

- (1) Za priključak gradilišta na niskom naponu koji se, u pravilu, izvodi kao dio stalnog priključka, krajnji kupac pored jednokratne nadoknade za priključenje plaća i sve druge troškove koji se odnose na priključak gradilišta.
- (2) Ukoliko se priključak gradilišta ne izvodi kao dio stalnog priključka, podnosilac zahtjeva za priključenje gradilišta, koji je ujedno i vlasnik gradilišnog priključka, plaća stvarne troškove za obezbjeđenje priključenja.
- (3) Vlasnik gradilišnog priključka iz stava (2) ovoga člana dužan je ukloniti gradilišni priključak o svome trošku najkasnije u roku od sedam dana nakon dana odjave gradilišnog priključka.
- (4) Priključak gradilišta je privremen.

Члан 53.

(Privremeno priključenje za potrebe ispitivanja ili probnog rada)

- (1) Distributer je dužan omogućiti privremeno priključenje objekta na mrežu za potrebe ispitivanja ili probnog rada, a na osnovu zahtjeva i pisane izjave izvođača radova o preuzimanju odgovornosti tokom privremenog priključenja.
- (2) Privremeno priključenje iz stava (1) ovoga člana ne može trajati duže od 15 dana, a provodi se na osnovu zaključenog ugovora o snabdijevanju kojim se uređuje snabdijevanje električnom energijom za vrijeme privremenog priključenja.

Члан 54.

(Одржавање прикључка)

- (1) Одржавање прикључка и мјernih уређаја врши дистрибутер. Трошкове одржавања сноси власник прикључка, односно власник мјernih уређаја.
- (2) Уколико постојећи крајњи купач задржи прикључак и/или мјерне уређаје у свом власништву, дужан је сносити трошкове одржавања у складу са чланом 95. став (4) ових Општих услова.

DIO - TREĆI**POGLAVLJE I. NAČIN MJERENJA, OČITAVANJA, OBRAČUNA I NAPLATE ELEKTRIČNE ENERGIJE**

Члан 55.

(Мјерење електричне енергије)

- (1) Испоручена и преузета електрична енергија и снага, мјере се одговарајућим мјерним слогом који могу чинити:
 - a) струјни и напонски мјерни трансформатори,
 - b) бројила активне и реактивне енергије, сумарно бројило, временски регистратор снаге,
 - c) укlopни sat или неки други уређај за управљање тарифом,
 - d) уређаји за далјинско очитавање,
 - e) ограничаваач оптерећења (limitator),
 - f) осигурачи,
 - g) spoјни vodovi.
- (2) Мјерни уређаји из става (1) овог члана, тачке b), c), d) и e) морају бити propisно баждарени и жигоcани.
- (3) Мјерни уређаји из става (1) овог члана, тачке a), b), c) и d), као и sklopови за искључење и укључење мјernih целија морају бити plombирани.
- (4) Састав мјерног slogа за крајње купце зависи од напонског нивоа прикључења, снаге, категорије и групе потрошње.
- (5) Састав мјерног slogа за произвођаче зависи од снаге и напонског нивоа прикључења.

Члан 56.

(Уградња мјernih уређаја)

- (1) Крајњи купач је обавезан дозволити уградњу мјernih уређаја на његовом објекту или посједу, по могућности уз границу са јавном површином.
- (2) Уградњу мјernih уређаја код новоизграђених објеката врши дистрибутер.

Члан 57.

(Технички услови за обрачуноско мјерно мјесто)

- (1) Независно од категорије и групе потрошње, крајњим купцима којима се издаје електроенергетска saglasност на вршну снагу већу од 23 kW, дистрибутер уграђује мјерне уређаје који мјере потрошњу електричне енергије и снаге.
- (2) Ако се код постојећих крајњих купца утврди вршно оптерећење веће од 23 kW, дистрибутер му издаје нову електроенергетску saglasност и дистрибутер се обавезује да угради мјерне уређаје према ставу (1) овог члана у року од шест мјесеци од дана утврђивања чињеница.
- (3) Дистрибутер је обавезан у propисаним временским периодима баждарити мјерне уређаје, у зависности од класе таcности и карактеристика и обима потрошње електричне енергије.

Члан 58.

(Испитивање мјernih уређаја)

- (1) Дистрибутер је дужан да редовно врши испитивање таcности мјernih уређаја и дужан је обезбједити да сви уређаји буду баждарени прије истека рока баждарења. Дистрибутер доставља FERK-у свој план баждарења бројила у роковима propисаним условима дозволе за обављање дјелатности дистрибуције. План баждарења обезбјеђује довољно информација као гаранцију да мјерни уређаји за мјерење електричне енергије задовољавају minimum стандарда таcности.
- (2) Трошкове баждарења мјernih уређаја сноси власник истих.

- (3) Уколико крајњи купач/произвођач и снабдјеваач затражи ванредно или додатно испитивање, дистрибутер ће исто урадити не касније од тридесет дана након захтјева и извршиће потребна испитивања како би утврдио таcност мјernih уређаја. Уколико се ванредним или додатним испитивањем утврди да су мјерни уређаји исправни и у propисаној класи таcности трошкове испитивања плаћа крајњи купач/произвођач. Крајњи купач/произвођач има право да присуствује pregледу мјерног slogа.

Члан 59.

(Контрола мјernih уређаја)

- (1) Одржавање, контролу, замјену и премјештање мјernih уређаја може вршити само дистрибутер. Трошкове одржавања, поправке и замјене мјernih уређаја сnose власници мјernih уређаја.
- (2) Крајњи купач, произвођач или снабдјеваач може затражити контролни pregлед мјерне опреме уколико постоји sumња да електричну енергију, односно снагу, не региструје правилно.
- (3) Ако се контролним pregledом утврди да је мјерни уређај имао већа одступања него што је то према важећим propisима дозвољено, дистрибутер електричне енергије сноси трошкове pregледа или замјене, у suprotnом трошкове контролног pregледа сноси podносилац захтјева.
- (4) Када дистрибутер електричне енергије сам или по пријави крајњег купца, произвођача или снабдјеваача, изузев у случају неовлашћене потрошње, утврди да уређај за управљање тарифама неправилно ради или да неко вријеме није обављао своју функцију, ukupно регистрована електрична енергија за то обрачуноски период rasporedит ће се у истом односу ostvarenih вриједности, за период до када је утврђена неisправност, као у истом обрачуномском периоду prethodne године у којем је регистрација била ispravна, а ако то није могуће тада према sljedeћем обрачуномском периоду, али најдуже у законском року застаре.
- (5) У случају из става (3) овог члана извршит ће се ispravка обрачуноских величина од називног износа razreda таcности до установљеног одступања, а ispravка обрачуна извршит ће се за период од posljedње контроле мјernih уређаја али најдуже у законском року застаре.
- (6) Крајњи купач/произвођач је одговоран за нестанак и оштећење мјernih уређаја постављених у његовим објектима, као и за настале posljedice. Крајњи купач/произвођач је дужан обавијестити дистрибутера о nestankу или оштећењу било којег дијела мјерног slogа, оштећењу plombи, као и eventualном оштећењу мјерног ормара, одмах након otkривања таквих околности.

Члан 60.

(Неisправност мјерне опреме)

- (1) Крајњи купач/произвођач дужан је, по sazнању, без odlaganja о неisправности мјernih уређаја обавијестити дистрибутера електричне енергије.
- (2) Дистрибутер електричне енергије дужан је извршити provjerу isправности у року од 72 sata од zaprimљеног обавјештења, а iste otklonити у најкраћем могућем року.
- (3) Дистрибутер електричне енергије дужан је у року од 48 sati по извршеним измјенама, писаним путем обавијестити снабдјеваача о свим измјенама мјерне опреме које utичу на обрачуно потрошене електричне енергије.
- (4) Дистрибутер електричне енергије дужан је о свим uоченим неправилностима на мјерном мјесту, које utичу на обрачуно потрошене електричне енергије крајњег купца, писаним путем обавијестити снабдјеваача у року од 48 sati. Снабдјеваач је дужан извршити ispravку обрачуна потрошене електричне енергије и о истом обавијестити крајњег купца.
- (5) Дистрибутер електричне енергије дужан је писаним путем обавијестити снабдјеваача о свим promјенама на мјерној опреми узрокованих dogaђајима из члана 59. става (6) ових Општих услова у року од 48 sati од uspostavljanja isправног stanja.

- (6) Kada se utvrdi da je registrovanje električne energije bilo nepravilno, procjena neregistrovane električne energije i snage će se izvršiti u skladu sa članom 71. ovih Opštih uslova.

Član 61.

(Pristup priključku)

- (1) Krajnji kupac/proizvođač je dužan omogućiti ovlaštenim licima distributera nesmetan pristup priključku, mjernim uređajima i električnim instalacijama u svom vlasništvu kao i mjernim uređajima, objektima i opremi u vlasništvu distributera koji se nalaze na njegovom posjedu u svrhu očitavanja, testiranja, kontrole, otklanjanja kvarova, izmještanja i zamjene, održavanja i opravke mjernih uređaja, priključaka i pripadajuće opreme, kao i radi obustave isporuke električne energije.
- (2) Ukoliko krajnji kupac/proizvođač u dva navrata ne dozvoli pristup ili ometa očitavanje mjernog uređaja, odnosno kontrolu priključka, distributer podnosi zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka u skladu sa zakonom, i može obustaviti isporuku/preuzimanje električne energije i zahtijevati izmještanje mjernog uređaja na mjesto na kojem bi pristup istom bio moguć ili ugraditi pretplatničko brojilo. Troškove izmještanja, odnosno ugradnje pretplatničkog brojila u ovom slučaju snosi krajnji kupac.
- (3) Nakon ugradnje mjernog uređaja na mjesto na kojem je pristup omogućen, krajnji kupac stiče pravo na ponovno priključenje, nakon izmirenja novčanih obaveza za ranije isporučenu električnu energiju i troškova izmještanja mjernog uređaja.

Član 62.

(Očitavanje mjernih uređaja)

- (1) Očitavanje mjernih uređaja kupca/proizvođača organizuje i vrši distributer električne energije.
- (2) Distributer je dužan izvršiti ispravno i redovno očitavanje mjernih uređaja.
- (3) Mjerni uređaji krajnjih kupaca/proizvođača električne energije očitavaju se u pravilu mjesečno, a u skladu sa vremenskim periodom definisanim u ugovoru o snabdijevanju električnom energijom i korištenju distributivne mreže.
- (4) Mjerni uređaji se mogu očitati i u kraćem vremenskom roku u slučaju privremene odjave ili promjene snabdjevača.
- (5) Prilikom promjene cijene električne energije distributer, obavezno vrši očitavanje mjernih uređaja krajnjih kupaca/proizvođača.
- (6) Distributer je dužan prilagoditi rokove očitavanja mjernih uređaja na način da se kupcima obezbijedi isporuka električne energije po važećim tarifnim stavovima.
- (7) Mjerne uređaje očitava ovlašteno lice distributera uz predočenje službene iskaznice, koje je dužno na zahtjev krajnjeg kupca/proizvođača omogućiti provjeru identiteta.
- (8) Ako očitavanju ne prisustvuje predstavnik jedne strane, za obračun se prihvataju podaci o očitavanju koje dostavi strana koja je izvršila očitavanje.
- (9) Očitavanje mjernih uređaja može se vršiti:
 - a) direktno sa mjernih uređaja,
 - b) indirektno posredstvom uređaja za daljinsko očitavanje.
- (10) Mjerni uređaji elektrana, koje isporučuju električnu energiju u distributivni sistem, moraju se očitavati svakog mjeseca.
- (11) Na zahtjev krajnjeg kupca distributer je dužan da istom pruži bilo koju informaciju vezanu za rezultate očitavanja brojila električne energije u roku od 8 dana.
- (12) Ugovorom o snabdijevanju električnom energijom može se prihvatiti očitavanje izvršeno od strane krajnjeg kupca.

Član 63.

(Obračun električne energije i dostava računa)

- (1) Snabdjevač je dužan osigurati da je krajnjem kupcu obračun za utrošenu električnu energiju i ostvareno vršno opterećenje

izvršen u skladu sa važećim tarifnim stavovima i na osnovu očitanih mjernih podataka prikupljenih od strane distributera, za svaki obračunski period, u skladu sa ugovorom o snabdijevanju.

- (2) Kod krajnjih kupaca čiji objekti predstavljaju jednu tehnološku cjelinu, i u slučaju da se napajaju iz više elektroenergetskih objekata, moguće je vršiti obračun jednovremenog vršnog opterećenja, ukoliko je objedinjeno mjerenje električne energije i vršnog opterećenja i ukoliko je napajanje tih objekata objedinjeno jednim ugovorom o snabdijevanju.
- (3) U slučaju netačnih podataka mjerenja snabdjevač će zahtijevati od distributera da izvrši ponovno očitavanje mjernih uređaja.
- (4) Računi se dostavljaju krajnjem kupcu na način i adresu navedenu u ugovoru za snabdijevanje, odnosno u skladu sa poslovnom politikom obračuna i naplate iz člana 64. stav (1) ovih Opštih uslova.

Član 64.

(Poslovna politika obračuna i naplate)

- (1) Svaki snabdjevač obavještava krajnje kupce o svojoj poslovnoj politici naplate i obračuna za vrijeme potpisivanja ugovora o snabdijevanju i iste će objaviti na svojoj web stranici i ovlaštenim kancelarijama snabdjevača za odnose sa kupcima. Poslovna politika obračuna i naplate mora biti pravedna i nediskriminatorna i uključivaće odredbe koje se odnose ali se ne ograničavaju na:
 - a) Obaveze krajnjeg kupca da distributera i snabdjevača obavijesti o određenim informacijama, kao što je ime, adresa, i slične izmjene u svom statusu,
 - b) kamate za kasno plaćanje računa, koje neće prelaziti zakonom odobren procenat,
 - c) plan uplata ili mogućnost plaćanja u ratama (obrocima),
 - d) načine i rokove dostave računa i opomena za neplaćene račune,
 - e) način i rokove dostave prigovora na račune,
 - f) prihvatljive metode i rokove plaćanja računa, uključujući i mogućnost direktnog plaćanja u ovlaštenim kancelarijama snabdjevača za odnose sa kupcima,
 - g) mogućnost ugovaranja obračuna za kontinuiranu potrošnju, kada se zbog nedostupnosti očitavanja mjernih uređaja ne organizuje očitavanje u mjesečnim periodima.
- (2) U slučajevima kada je krajnji kupac isključen preko mjesec dana, ne naplaćuje se nadoknada za mjerno mjesto i za snagu.
- (3) Poslovnu politiku obračuna i naplate, iz stava (1) ovog člana snabdjevač dostavlja i FERK-u.

Član 65.

(Plaćanje računa)

- (1) Krajnji kupac je dužan platiti račun za utrošenu električnu energiju.
- (2) Krajnji kupac može djelimično ili u cijelosti pisanim putem osporiti račun za obračunski period za potrošenu električnu energiju u skladu sa članom 64. stav (1) tačka e) ovih Opštih uslova.
- (3) Neosporeni dio dužan je platiti u roku utvrđenom u članu 64. stav (1) tačka f) ovih Opštih uslova.
- (4) Snabdjevač je dužan odgovoriti krajnjem kupcu na prigovor u roku od osam dana od dana prijema prigovora.
- (5) Ako je prigovor iz stava (2) ovoga člana opravdan, krajnjem kupcu se izdaje novi račun.
- (6) Krajnji kupac koji nakon provjere ispravnosti obračuna osporava obračunati iznos u vezi tarifa po kojima se vrši snabdijevanje, može podnijeti zahtjev za rješenje spora FERK-u u roku od 15 dana od dana zaprimanja odgovora o snabdjevača po prigovoru.
- (7) Ako krajnji kupac ne zaprimi račun u ugovorenom roku, odnosno u skladu sa poslovnom politikom obračuna i naplate, dužan je o tome obavijestiti snabdjevača koji će mu izdati kopiju računa, bez posebne nadoknade.

Члан 66.

(Postupci za slučaj neplaćanja ili kašnjenja u plaćanju računa)

- (1) Krajnjem kupcu koji ne plati novčanu obavezu obračunskog perioda u roku dospijea, snabdjevač ima pravo obračunati zakonsku zateznu kamatu koja se iskazuje po izvršenoj uplati na prvom sljedećem računu za električnu energiju.
- (2) Krajnjem kupcu koji ne plati dospelu novčanu obavezu u roku dospijea, snabdjevač će ispostaviti opomenu u pisanom obliku.
- (3) Distributer električne energije može po nalogu snabdjevača krajnjem kupcu obustaviti isporuku električne energije na obračunskom mjernom mjestu zbog neplaćene dospelje novčane obaveze, ako kupac ni nakon isteka roka iz opomene nije platio dospelu novčanu obavezu.

Члан 67.

(Pretplatničko brojilo)

- (1) Ukoliko krajnji kupac ne plati tri dospelja računa u proteklih šest mjeseci, snabdjevač može dalje snabdjevanje krajnjeg kupca električnom energijom usloviti ugradnjom pretplatničkog brojila.
- (2) U slučaju da krajnji kupac ne plati dospelje račune i ne prihvati daljnje snabdjevanje električnom energijom prema uslovima iz stava (1) ovoga člana, snabdjevač može obustaviti dalju isporuku električne energije.
- (3) Distributer može na zahtjev krajnjeg kupca omogućiti zamjenu pretplatničkog brojila.
- (4) Troškove zamjene pretplatničkog brojila snosi krajnji kupac, a ugradnju na obračunsko mjerno mjesto izvodi isključivo distributer.
- (5) Pretplatničko brojilo se može ugraditi i prilikom priključenja kupca, ako je to definisano ugovorom o priključenju.

POGLAVLJE II. NEOVLAŠTENA POTROŠNJA, NEREGISTROVANA POTROŠNJA, NAČIN OBRAČUNA I POSTUPCI KOJI SE PRIMJENJUJU U SLUČAJU DA JE UTVRĐENA NEOVLAŠTENA I NEREGISTROVANA POTROŠNJA

Члан 68.

(Neovlaštena potrošnja)

- (1) Pod neovlaštenom potrošnjom električne energije podrazumijeva se:
 - a) priključivanje objekta na distributivnu mrežu bez elektroenergetske saglasnosti i/ili ugovora o priključenju, ugovora o korištenju distributivne mreže i ugovora o snabdjevanju električnom energijom,
 - b) trošenje električne energije bez mjernih uređaja ili mimo njih,
 - c) uticanje na rad mjernih uređaja, uklanjanje mjernih uređaja, skidanje ili oštećenje plombi,
 - d) samovoljno priključenje nakon isključenja,
 - e) premoštavanje brojila ili samovoljno premještanje priključka sa mjernim uređajima,
 - f) djelovanje krajnjeg kupca na uređaj za upravljanje tarifom u cilju korištenja manje tarife,
 - g) trošenje električne energije za kategoriju potrošnje za koje nije dobivena elektroenergetska saglasnost.
- (2) Ko neovlašteno preuzima električnu energiju, kao i vrši prepravke električnih instalacija ili mjernih uređaja krajnjih kupaca kojim se onemogućava pravilno registrovanje potrošnje električne energije u cilju neovlaštenog korištenja električne energije, čini krivično djelo krađe kažnjivo po krivičnom zakonu.
- (3) Ko neovlašteno prepravlja električne uređaje, mjerne uređaje i instalacije koje nisu u nadležnosti korisnika, bez odobrenja elektroprivrednog društva, čini prekršaj kažnjiv po zakonu.
- (4) U slučaju neovlaštene potrošnje distributer je u skladu sa zakonom obavezan da pokrene postupak pred nadležnim sudom.

Члан 69.

(Utvrđivanje neovlaštene i neregistrovane potrošnje)

- (1) Utvrđivanje neovlaštene i neregistrovane potrošnje vrši se prilikom redovnih i vanrednih kontrola mjernog mjesta.
- (2) Utvrđivanje neovlaštene i neregistrovane potrošnje vrše najmanje dva kvalifikovana lica koje ovlasti distributer.
- (3) Za utvrđivanje neovlaštene i neregistrovane potrošnje distributer je dužan razraditi proceduru do početka primjene ovih Opštih uslova, a koju će dostaviti FERK-u odmah po usvajanju.

Члан 70.

(Postupci koji se primjenjuju u slučaju neovlaštene potrošnje i način obračuna)

- (1) U slučaju neovlaštene potrošnje električne energije, distributer će koristiti sljedeću metodologiju za utvrđivanje količine neovlašteno potrošene električne energije.
- (2) Za krajnje kupce koji se napajaju preko vlastitih transformatorskih stanica:
 - a) ako nije registrovano ukupno vršno opterećenje (obračunska snaga), obračunava se instalisana snaga transformatora, pri čemu se izjednačavaju kilovoltamperi (kVA) sa kilovatima (kW),
 - b) ako brojila nisu registrovala svu utrošenu električnu energiju, obračun se vrši tako da se instalisana snaga transformatora množi sa mjesečnim radnim satima i to:
 - 1) za jednosmjenski rad 250 h,
 - 2) za dvosmjenski rad 400 h i
 - 3) za trosmjenski rad 500 h.

Na tako izračunatu aktivnu energiju u kWh primjenjuju se veći dnevni tarifni stavovi (VT) odgovarajuće sezone.

- (3) Za krajnje kupce koji su priključeni na niskonaponsku mrežu:
 - a) ako brojila nisu registrovala svu utrošenu električnu energiju, obračun se vrši tako da se obračunska snaga dobije kao proizvod nominalne struje osigurača ili limitatora i nazivnog napona,
 - b) za slučajeve priključenja objekata na distributivnu mrežu kako je opisano u članu 68. stav (1) tačke a) b) c) d) i e) ovih Opštih uslova, te ako je energija uzimana ispred glavnog osigurača, obračun se vrši tako da se obračunska snaga dobije kao proizvod nazivne struje koja odgovara vrsti i presjeku provodnika najmanjeg presjeka priključka, sa nazivnim naponom.
 - c) Obračunska snaga iz tačaka a) i b) ovog stava množi se mjesečnim radnim satima i to:
 - 1) za mjesec više sezone odobrenih tarifnih stavova:
 - a. za kupce koji koriste električnu energiju za grijanje 360 h,
 - b. za ostale kupce 200 h, i
 - 2) za ostale mjesec 130 h.

Na tako izračunatu aktivnu energiju u kWh primjenjuju se veći dnevni tarifni stavovi (VT) odgovarajuće sezone.

- (4) Ako nije radio uređaj za upravljanje tarifom, član 68 stav (1) tačka f) ovih Opštih uslova, zbog neovlaštenog djelovanja krajnjeg kupca, sva potrošnja se obračunava po većim dnevnim tarifnim stavovima (VT).
- (5) Ukoliko krajnji kupac troši električnu energiju za namjene za koje nije dobivena elektroenergetska saglasnost, član 68. stav (1) tačka g) ovih Opštih uslova kompletno izmjerena potrošnja električne energije obračunavat će se u kategoriji potrošnje koja je nepovoljnija za krajnjeg kupca.
- (6) Ako se ne može tačno utvrditi početak neovlaštene potrošnje, uzeće se da je neovlaštena potrošnja električne energije trajala od dana posljednjeg pregleda onog dijela priključka odnosno mjernog mjesta, na kojem je izvršena radnja kojom se omogućava nedozvoljeno korištenje električne energije.
- (7) Period za obračun neovlaštene potrošnje ne može biti duži od godinu dana.

- (8) Pod pregledom instalacije iz stava (6) ovog člana ne podrazumijeva se očitavanje brojila.
- (9) Obračun, fakturisanje i naplatu neovlaštene potrošnje vrši distributer, o čemu obavještava i snabdjevača krajnjeg kupca.

Član 71.

(Postupci koji se primjenjuju u slučaju neregistrovane potrošnje i način obračuna)

- (1) U slučajevima kada se utvrdi neregistrovana potrošnja električne energije, kao osnova za obračun može poslužiti:
- a) prethodni obračunski period ili isti period prethodne godine, kada je registrovanje bilo pravilno,
 - b) ako naprijed navedeno nije moguće tada se procjena vrši prema sljedećem obračunskom periodu, kada registracija bude ispravna i to za period kada je utvrđena neispravnost, a najduže u zakonskom roku zastare.
- (2) Obračun, fakturisanje i naplatu neregistrovane potrošnje vrši distributer, o čemu obavještava i snabdjevača krajnjeg kupca.

DIO - ČETVRTI

POGLAVLJE I. USLOVI KAD SE MOŽE OBUSTAVITI ISPORUKA ILI OGRANIČITI POTROŠNJA ELEKTRIČNE ENERGIJE, KAO I OBJEKTI KOJIMA SE NE MOŽE OBUSTAVITI ISPORUKA/PREUZIMANJE

Član 72.

(Izuzeci od obaveza isporuke)

- (1) Standardna sigurnost isporuke električne energije kupcima isključuje obavezu isporuke električne energije u slučaju kvara u sistemu, više sile, rada na mreži, ili priključenja novih kupaca. Distributer treba obavijestiti snabdjevača, odnosno krajnje kupce o razlogu i dužini trajanja prekida u snabdjevanju, uključujući slanje obavještenja unaprijed ukoliko je isto moguće.
- (2) Ukoliko, zbog kvara u elektroenergetskom sistemu nastalog zbog više sile nije moguće postići standardni napon elektroenergetske mreže ni nakon primjene svih neophodnih mjera, distributer treba što je moguće prije da obavijesti kupce o istom kako bi se spriječile ili umanjile moguće štete.
- (3) U slučajevima kada zbog dotrajanih ili starih mrežnih objekata dođe do učestalih prekida i pada kvaliteta i neispunjenja uslova iz članova 10. i 11. ovih Opštih uslova, distributer može dobiti odobrenje od FERK-a za takvo smanjenje zajedno sa znatnijim odstupanjima od vrijednosti napona i frekvencije koji su propisani ovim Opštim uslovima. U takvim slučajevima distributer mora podnijeti FERK-u plan obnove i rekonstrukcije mreže i raspored za otklanjanje razloga odstupanja od ovih Opštih uslova.

Član 73.

(Ograničenje isporuke električne enegije)

- (1) Ako je zbog nepredviđenih okolnosti, proizvodnja ili nabavka električne energije smanjena u tolikoj mjeri da to ugrozi normalno snabdjevanje kupaca u Federaciji BiH (opšta nestašica električne energije, koju proglašava nadležni organ), isporuka električne energije se može ograničiti na cijelom području Federacije BiH ili u pojedinim dijelovima.
- (2) Licencirane kompanije jednom godišnje podnose na uvid FERK-u svoje planove za provođenja ograničenja, uključujući i listu prioriteta koji ne podliježu ovim ograničenjima.
- (3) U slučaju iz stava (1) ovog člana krajnji kupac je dužan pridržavati se zadanih ograničenja i u tom slučaju nema pravo na nadoknadu štete.

Član 74.

(Obustava isporuke/preuzimanja električne energije)

- (1) Distributer može da obustavi isporuku električne energije krajnjem kupcu ukoliko dođe do:

- a) neposredne ugroženosti života i zdravlja ljudi ili opasnosti od oštećenja imovine,
 - b) kvarova na elektroenergetskim postrojenjima,
 - c) prekida ili ograničenja zbog planiranih isključenja, odnosno ograničenja radi održavanja, remonta, raznih kontrolnih mjerenja i ispitivanja na elektroenergetskim postrojenjima i priključenja novih kupaca, kao i drugih investicionih radova,
 - d) ispunjenje nekog od uslova navedenih u članu 76 ovih Opštih uslova.
- (2) Distributer može da obustavi preuzimanje električne energije od proizvođača, ukoliko dođe do događaja definisanih u stavu (1) ovog člana.
- (3) Prekide u isporuci električne energije zbog okolnosti iz stava (2) ovog člana, potrebno je ograničiti na najmanju opravdanu mjeru i snabdjevanje uspostaviti odmah nakon prestanka razloga za obustavljanje isporuke.
- (4) Ako dođe do prekida ili ograničenja isporuke električne energije zbog planiranih radova na objektima, distributer je dužan o tome obavijestiti snabdjevača u roku utvrđenom posebnim ugovorom. Snabdjevač je dužan obavijestiti krajnje kupce najmanje 48 sati unaprijed, putem dnevnog štampe, radija ili drugih sredstava javnog informisanja.
- (5) Ukoliko dođe do isključenja i ponovnog uključivanja kupaca iz razloga koji se može pripisati kupcu, kupac je dužan snositi te troškove. Troškovi isključenja i ponovnog uključivanja utvrđuju se Cjenovnikom iz člana 46. ovih Opštih uslova.

Član 75.

(Upoznavanje krajnjih kupaca sa planom ograničenja i obustave isporuke)

Distributer i snabdjevač obavještavaju krajnje kupce o planu ograničenja i obustave isporuke električne energije na svojoj web stranici i u svojim ovlaštenim uredima za odnose sa korisnicima/krajnjim kupcima.

Član 76.

(Uslovi koji opravdavaju obustavu isporuke/preuzimanja-isključenja krajnjih kupaca/proizvođača)

- (1) Distributer može izvršiti obustavu isporuke/preuzimanje električne energije krajnjem kupcu/proizvođaču ako su ispunjeni sljedeći uslovi:
- a) ako krajnji kupac/proizvođač koristi električnu energiju bez saglasnosti ili mimo mjernih uređaja ili ako je samostalno priključio svoje uređaje i/ili električne instalacije na mrežu,
 - b) ako krajnji kupac/proizvođač onemogućava pravilno mjerenje količine utrošene/predate električne energije,
 - c) ako objekat krajnjeg kupca/proizvođača ne ispunjava propisane tehničke uslove i ugrožava živote ljudi i imovinu,
 - d) ako to u skladu sa ugovorom zahtijeva krajnji kupac/proizvođač,
 - e) ako objekti krajnjeg kupca/proizvođača ometaju normalnu isporuku električne energije drugim kupcima,
 - f) ako krajnji kupac bez odobrenja elektroprivrednog društva preko svoje instalacije, omogućiti drugom krajnjem kupcu potrošnju električne energije,
 - g) ako krajnji kupac ne izvršava obaveze plaćanja za isporučenu električnu energiju u propisanom odnosno ugovorenom roku,
 - h) ako krajnji kupac/proizvođač uskrati ovlaštenim licima pristup do mjernih uređaja,
 - i) ako krajnji kupac ne poštuje i ne provodi propisane mjere štednje i racionalne potrošnje električne energije,
 - j) ako krajnji kupac bez saglasnosti promijeni namjenu korištenja električne energije,
 - k) ako krajnji kupac/proizvođač skida i oštećuje plombe,

- 1) ако крајњи купac не дозвољава distributeru ulazak u posjed radi obavljanja radova održavanja i otklanjanja kvarova na elektroenergetskim objektima.
- (2) Distributer u slučajevima iz stava (1) ovog člana, tačke od e) do l), prethodno u pisanoj formi upozorava krajnjeg kupca na nedostatke odnosno nepravilnosti zbog kojih mu se može obustaviti isporuka električne energije i postavi rokove za otklanjanje tih nepravilnosti i nedostataka.
- (3) Distributer prilikom slanja upozorenja ili obavještenja o isključenju o istom obavještava i snabdjevača krajnjeg kupca.
- (4) Distributer ne odgovara za moguću štetu koja bi krajnjem kupcu/proizvođaču nastala zbog obustave isporuke električne energije prema stavu (1) ovog člana.

Član 77.

(Obavještenje o obustavi isporuke/preuzimanja - isključenju)

- (1) Obavještenje o isključenju krajnjeg kupca/proizvođača je dokumenat u pisanoj formi i uključuje naročito sljedeće:
 - a) ime i prezime, odnosno naziv krajnjeg kupca/proizvođača i adresu mjernog mjesta,
 - b) osnov za obustavu isporuke/preuzimanje električne energije (isključenje),
 - c) rok za otklanjanje nedostataka odnosno nepravilnosti zbog kojih krajnjem kupcu može biti obustavljena isporuka električne energije, odnosno zbog kojih može biti obustavljeno preuzimanje električne energije i objašnjenje radnji koje krajnji kupac treba preduzeti kako bi izbjegao isključenje,
 - d) adresa i kontakt informacije ovlaštene kancelarije gdje krajnji kupac/proizvođač može dobiti više informacija,
 - e) datum zakazanog isključenja,
 - f) uslove i postupke koje je krajnji kupac/proizvođač dužan ispuniti da bi mogao zahtijevati ponovno uključanje, uključujući i rokove u vezi sa tim,
 - g) iznos nadoknade za ponovno priključenje,
 - h) mogućnost podnošenja prigovora distributeru ili snabdjevaču na razloge isključenja, te rok i postupak po prigovoru.
- (2) Obavještenje o isključenju dostavlja se krajnjem kupcu/proizvođaču bilo poštom ili lično na adresu krajnjeg kupca/proizvođača koja se nalazi u arhivi distributera/snabdjevača, a u hitnim slučajevima telefonom, faksom ili elektronskom poštom što ne isključuje obavezu dostavljanja pisanog obavještenja.

Član 78.

(Ograničenja isključenja)

- (1) Obustava isporuke električne energije - isključenja zbog neizvršavanja obaveze plaćanja isporučene električne energije u propisanom odnosno ugovorenom roku neplaćanja mogu se izvršiti samo između 8:00 i 15:00 sati na datum naveden u obavještenju.
- (2) Rok za isključenje navedeno u obavještenju ne može biti kraći od osam dana od dana dostave obavještenja. Datum isključenja naveden u obavještenju ne smije biti petak, vikend, državni ili vjerski praznik, dan prije praznika ili u druge dane kada ovlaštene kancelarije distributera/snabdjevača nisu otvorene za rad sa krajnjim kupcima/korisnicima.
- (3) Distributer ne može isključiti objekat stanovanja ako krajnji kupac koristi elektromedicinsku opremu neophodnu za održavanje zdravlja, a za čiji rad je neophodno napajanje iz distributivne mreže što se definiše ugovorom o korištenju distributivne mreže i ugovorom o snabdjevanju električnom energijom. Postojeći krajnji kupci na koje se odnosi ovaj stav dužni su dostaviti distributeru odgovarajuće dokaze.

Član 79.

(Troškovi ponovnog priključenja)

- (1) Kada se otkloni uzrok za isključenje, a nakon što krajnji kupac plati sve troškove prouzrokovane obustavom isporuke

električne energije, uključujući i troškove isključenja i ponovnog uključanja, distributer električne energije dužan je krajnjem kupcu po prijemu zahtjeva, u roku od 24 sata tokom svog redovnog radnog vremena nastaviti isporuku električne energije.

- (2) Ukoliko krajnji kupac zahtijeva nastavak isporuke električne energije izvan redovnog radnog vremena distributera ili u roku kraćem od navedenog u stavu (1) ovog člana (uključujući vikend i/ili praznik), distributer ima pravo naplatiti uspostavu ponovne isporuke po posebno utvrđenim cijenama.
- (3) Troškove isključenja i ponovnog priključenja u slučaju neosnovane obustave isporuke električne energije krajnjem kupcu snosi distributer.
- (4) Krajnji kupac čiji je objekat isključen sa mreže u periodu dužem od tri godine, prilikom podnošenja zahtjeva za ponovno priključenje tretira se kao novi kupac, koji treba da podnese zahtjev za elektroenergetsku saglasnost.

Član 80.

(Vanredne okolnosti)

- (1) Vanredne okolnosti su situacije kada je prekinuta isporuka električnom energijom ili je ugroženo zdravlje i sigurnost stanovništva kao rezultat:
 - a) teških vremenskih uslova,
 - b) kvarova na opremi,
 - c) požara, poplava, potresa i drugih nezgoda.
- (2) Svako elektroprivredno društvo dužno je obezbijediti telefonski broj i zaposlenike 24 sata svaki dan za primanje hitnih telefonskih poziva korisnika. Telefonski brojevi će biti objavljeni u dnevnoj štampi, telefonskim imenicima, web stranici elektroprivrednog društva preduzeća, računu za električnu energiju, kao i objavljeni na oglasnim pločama u ovlaštenim kancelarijama elektroprivrednog društva za odnose sa kupcima/korisnicima.
- (3) Svako elektroprivredno društvo će imati plan za odgovor na hitne slučajeve koji će biti dostavljen FERK-u. Plan će definisati aktivnosti za hitne slučajeve koji su nastali kao rezultat elementarnih nepogoda, kvarova na opremi i nezgoda.
- (4) Na vanredne okolnosti navedene u stavu (1) ovog člana, elektroprivredno društvo će odgovoriti preduzimanjem aktivnosti sa odgovarajućim zaposlenicima i opremom u roku od dva sata od momenta saznanja o vanrednoj okolnosti.

Član 81.

(Objekti kojima se ne može obustaviti isporuka električne energije u slučaju opšte nestašice ili neplaćanja)

- (1) Isporuka električne energije, u slučaju opšte nestašice, ne može se obustaviti objektima, postrojenjima, uređajima čiji bi prekid rada doveo u neposrednu opasnost živote i zdravlje ljudi i/ili izazvao nenadoknadive materijalne štete.
- (2) Sljedećim objektima se ne može obustaviti isporuka električne energije u slučaju iz stava (1) ovog člana:
 - a) bolnice, klinike, specijalne zdravstvene ustanove (stanice hitne pomoći, zavodi za transfuziju krvi, centri za dijalizu, domovi zdravlja)
 - b) rudnici sa jamskom eksploatacijom,
 - c) vodocpilišta javnih vodovoda,
 - d) objekti sredstava javnog saobraćaja (aerodromi, autoputevi, željeznice, stanice signalizacije za javni saobraćaj)
 - e) vrtiće, škole, univerzitete i ostale obrazovne ustanove,
 - f) studentski domovi, đački domovi, internati, domovi za stara i iznemogla lica i domovi za nezbrinutu djecu i djecu sa posebnim potrebama,
 - g) hidrometeorološkim i seizmološkim mjernim stanicama,
 - h) gradske kotlovnice centralnog grijanja.

- (3) Isporuка električne energije se može ograničiti po snazi i količini na nivo koji ne ugrožava funkcionisanje kupaca iz stava (2) ovog člana.
- (4) Kupci iz stava (2) ovog člana i snabdjevač su dužni prilikom zaključivanja ugovora, podatke iz stava (3) ovog člana unijeti u ugovor o snabdijevanju električnom energijom kao minimalni nivo isporuke električne energije koji ne ugrožava bezbjednost rada.
- (5) Ugovorom o snabdijevanju sa kupcima čiji su objekti navedeni u stavu (2) ovog člana utvrđuju se instrumenti osiguranja plaćanja za preuzetu električnu energiju (mjernice, bankovne garancije i drugi oblici garancija prihvatljivi za snabdjevača).
- (6) Objektima krajnjeg kupca navedenim u stavu (2) ovog člana može se obustaviti isporuka električne energije zbog neplaćanja, ukoliko kupac ne osigura odgovarajuće garancije prema uslovima iz stava (5) ovog člana.

POGLAVLJE II: ŠTETE

Član 82.

(Nadoknada štete)

- (1) Distributer nije odgovoran za štetu nastalu prekidom isporuke električne energije čiji je uzrok viša sila, kvarovi na prenosnoj mreži, djelovanje ispravnih i propisno podešenih uređaja za zaštitu elektroenergetskih postrojenja, djelovanje trećih lica, poremećeni i vanredni režim rada i traženje dionice u kvaru, pod uslovima utvrđenim odredbama Zakona i Opštih uslova.
- (2) Distributer nije odgovoran za štetu koja je nastala prekidom isporuke električne energije najavljenim isključenjem elektroenergetskih objekata zbog redovnog i vanrednog održavanja, pregleda i remonta, priključenja novih kupaca, ispitivanja i kontrole mjerenja i proširenja mreže pod uslovima utvrđenim odredbama Zakona i Opštih uslovima.
- (3) Na području gdje elektroenergetska mreža i postrojenja omogućavaju kvalitetnu i kontinuiranu isporuku električne energije, ako krajnji kupac pretrpi štetu zbog neopravdanog prekida isporuke, ili isporuke nekvalitetne električne energije, do koje je došlo krivicom distributera, kao i zbog neispunjavanja odredbi Opštih uslova za isporuku električne energije i izdate elektroenergetske saglasnosti i obaveza preuzetih ugovorom o priključenju, distributer je obavezan nadoknaditi nastalu štetu krajnjem kupcu.
- (4) Krajnji kupac ima pravo na nadoknadu štete od distributera, odnosno snabdjevača, ako mu je bez opravdanog razloga obustavljena isporuka električne energije.
- (5) Krajni kupac je dužan o šteti iz stavova (3) i (4) ovog člana, koja je nastala na njegovim objektima i instalacijama, ili o šteti zbog obustave isporuke, odnosno isporuke nekvalitetne energije, bez odlaganja obavijestiti distributera i/ili snabdjevača.
- (6) Distributer/snabdjevač je dužan evidentirati, obraditi i arhivirati podatke koji se odnose na stavove (3) i (4) ovog člana.
- (7) U slučaju oštećenja elektroenergetskih objekata i instalacija krajnjeg kupca uzrokovanih namjerom ili grubom nepažnjom distributera električne energije, distributer električne energije dužan je nadoknaditi štetu krajnjem kupcu.
- (8) Krajnji kupac ima pravo na nadoknadu štete od distributera električne energije i u slučaju kada pretrpi štetu na svojim elektroenergetskim objektima i instalacijama uzrokovanu nedopuštenim uticajima proizvođača i/ili drugog krajnjeg kupca i/ili trećeg lica.
- (9) Distributer ima pravo na nadoknadu štete od proizvođača i/ili krajnjeg kupca i/ili trećeg lica koje je uzrokovalo štetu.
- (10) Učinitelj je obavezan nadoknaditi štetu distributeru u skladu sa Zakonom, a koju učini sljedećim nedozvoljenim radnjama i to:
 - a) neovlaštenim preuzimanjem električne energije, kao i vršenjem prepravki električnih instalacija ili mjernih uređaja krajnjih kupaca kojim se onemogućava pravilno registrovanje potrošnje električne energije u cilju neovlaštenog korištenja električne energije,
 - b) neovlaštenim prepravljanjem električne opreme, mjernih uređaja i instalacija koje nisu u nadležnosti korisnika.
- (11) Krajnji kupac i snabdjevač, odnosno distributer ugovaraju principe obračuna i visine nadoknade štete u ugovoru o snabdijevanju električnom energijom, odnosno u ugovoru o korištenju distributivne mreže, u skladu sa zakonom.
- (12) Krajnji kupci čija je tehnologija posebno osjetljiva na poremećaje u napajanju električnom energijom, mogu posebno ugovoriti uslove napajanja električnom energijom, ili obezbijediti vlastito rezervno napajanje, ako je to neophodno.
- (13) Za rješavanje nadoknade štete nastale kao posljedica slučajeva navedenih u stavovima od (3) do (10) ovog člana nadležan je sud.

POGLAVLJE III : PRIGOVORI I ZAHTEJEVI ZA RJEŠENJE SPORA

Član 83.

(Procedure snabdjevača/distributera)

- (1) Snabdjevač/distributer je obavezan uspostaviti procedure za rješavanje prigovora krajnjih kupaca i davanje informacija krajnjim kupcima, u roku od četiri mjeseca od dana stupanja na snagu ovih Opštih uslova. U okviru procedura, snabdjevač/distributer propisuje da će lice zaduženo za rješavanje prigovora krajnjih kupaca biti ovlašteno iste rješavati u ime snabdjevača/distributera. Snabdjevač/distributer je odgovoran osigurati da je lice koje radi na prigovorima krajnjih kupaca odgovarajuće kvalifikovano i upućeno kako riješiti pitanja ili sporove i zahtjeve za uslugama ili ih uputiti na drugo odgovarajuće lice snabdjevača/distributera.
- (2) Krajnji kupac ima pravo podnošenja prigovora, snabdjevaču/distributeru zbog nepoštivanja odredbi ovih Opštih uslova, u roku od 15 dana od dana nastanka razloga za podnošenje prigovora, ukoliko u pojedinačnim slučajevima odredbama Opštih uslova nije drugačije regulisano.
- (3) Krajnji kupac se može obratiti snabdjevaču/distributeru i telefonom, bez podnošenja pisanog prigovora, ako krajnji kupac traži objašnjenje ili dopunske informacije, koje ne zahtijevaju dalje aktivnosti snabdjevača/distributera.
- (4) Nakon što zaprimi prigovor krajnjeg kupca, snabdjevač/distributer je dužan:
 - a) ispitati navode iz prigovora,
 - b) sačiniti odgovor na prigovor osnovan na provjerenim podacima u što kraćim rokovima,
 - c) nastojati održati dobru namjeru pri rješavanju spora, odnosno nastojati sporazumno riješiti nastali spor s krajnjim kupcem.
- (5) Snabdjevač/distributer će telefonski obavijestiti krajnjeg kupca o svom odgovoru po prigovoru krajnjeg kupca, ali je snabdjevač/distributer dužan i odgovoriti krajnjem kupcu u pisanom obliku, najkasnije u roku od 15 dana po zaprimanju pisanog prigovora.
- (6) Procedure iz stava (1) ovog člana će se primjenjivati i na prigovore drugih korisnika mreže.

Član 84.

(Rješavanje sporova pred FERK-om)

- (1) FERK vodi postupak po zahtjevu za rješenje spora u vezi sa:
 - a) pravom na snabdijevanje električnom energijom,
 - b) obavezom snabdijevanja električnom energijom,
 - c) tarifama po kojima se vrši snabdijevanje električnom energijom,

- d) каšnjenjima или одбијањем снабдијевања електричном енергијом,
 - e) квалитетом снабдијевања електричном енергијом и пружањем услуга у вези с тим.
- (2) FERK води поступак по захтјеву из става (1) овог члана на интерном састанку у складу са одредбама Пословника о раду, Правилника о јавним расправама и рјешавању захтјева и жалби FERK-а у којем случају подносилац захтјева подноси FERK-у захтјев за рјешење спора у року од 15 дана од дана пријема одговора снабдјевача/distributera из члана 83. ових Општих услова.
- (3) Захтјев из става (1) овог члана садржи:
- a) назив и сједиште правног лица, односно име и презиме и адресу подносиоца захтјева,
 - b) назив и сједиште, односно име, презиме и адресу надлежног снабдјевача, односно distributera,
 - c) предмет захтјева, односно околности на којима подносилац захтјева заснива свој захтјев, укључујући и уговор којим странке регулишу међусобне односе као и све доказе којим се потврђују наводи из захтјева,
 - d) приједлог рјешења спора,
 - e) потпис подносиоца захтјева.
- (4) FERK на својој веб страници објављује кратко обавјештење за јавност.
- (5) Када се расправља по захтјеву из става (1) овог члана, тада се не расправља о надокнади евентуално проузроковане штете.
- (6) Ако стране у поступку пред FERK-ом не постигну консензус, исте се упућују на остварење својих права пред надлежним судом.
- (7) Ако су се заинтересоване стране посебно договориле FERK ће арбитрирати у споровима из става (1) овог члана у складу са одредбама Правилника за арбитражу FERK-а ("Службене новине Федерације БиХ", број 74/05).

POGLAVLJE IV: MOGUĆI RAZLOZI ZA NEISPUNJENJE UGOVORA O SNABDIJEVANJU

Члан 85.

(Oslobađanje od preuzetih obaveza isporuke/preuzimanja електричне енергије)

Снабдјевач и крајњи купач ослобађају се преузетих обавеза у погледу испоруке, односно преузимања електричне енергије, за вријеме трајања више силе, као и кварова на уређајима и постројенијима до којих није дошло кривicom distributera, односно крајњег купца, те за вријеме ограничења потрошње у случају опште несташице електричне енергије.

Члан 86.

(Pogonski uslovi kao razlog ograničenja isporuke електричне енергије)

Distributor изузетно може, без претходне најаве, привремено ограничити испоруку електричне енергије купцима, ако то условљавају погонски услови у мрежи distributera или Електропреноса Босне и Херцеговине а.д. Банја Лука, као што су на примјер: кварови на трансформаторским, разводним и производним постројенијима, распад електроенергетског система и/или преоптерећења постројенија.

Члан 87.

(Neisporučena/nepreuzeta електрична енергија у случају више силе)

Неиспорућене, односно непреузете количине електричне енергије услед више силе и околности из члана 80. ових Општих услова не морају се накнадно испорућивати нити преузимати, осим ако уговором о снабдијевању електричне енергије није другачије утврђено.

Члан 88.

(Vođenje evidencije o ograničenjima isporuke)

Distributor и снабдјевач дужни су водити погонску документацију у смислу постојећих прописа, а на основу које се могу утврдити случајеви и разлози прекида или ограничења испоруке електричне енергије.

POGLAVLJE V: PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Члан 89.

(Postojeći крајњи купци)

- (1) Постојећи крајњи купци из свих категорија потрошње закључују уговор о кориштењу дистрибутивне мреже са дистрибутором и уговор о снабдијевању електричном енергијом са снабдјевацем у року од годину дана од ступања на снагу ових Општих услова. Поред садржаја у уговору о прикључењу/повећању прикључне снаге из члана 31. ових Општих услова исти треба садржавати и податке о власништву и одржавању прикључка укључујући и мјерно мјесто. Крајњем купцу који на приједлог distributera и снабдјевача одбије потписивање понуђених уговора обуставит ће се испорука електричне енергије.
- (2) У периоду до закључења уговора из става (1) овог члана снабдјевач ће користити тарифне ставове категорије односно групе потрошње по којој је тај крајњи купач снабдијевао до склапања одговарајућег уговора о снабдијевању електричном енергијом.
- (3) Постојећим крајњим купцима, чије је вршно оптерећење веће од 23 kW distributer ће до 31.12.2015. године уградити мјерне уређаје за мјерење снаге и енергије, а осталим ће се до истог рока уградити limitatori у складу са одобреном вршном snagom из електроенергетске сагласности.
- (4) Сви уговори закључени с крајњим купцима електричне енергије до дана почетка примјене ових Општих услова, а односе се на прикључење, кориштење дистрибутивне мреже и снабдијевање електричном енергијом, важе до рока на који су закључени.
- (5) До закључења уговора из става (1) овог члана, на крајње купце којима се електрична енергија, до почетка примјене ових Општих услова, испоручивала на основу уговора по приступању примјениваће се одредбе ових Општих услова и важећих тарифних ставова.
- (6) Постојећи крајњи купци чије се напајање обавља преко постројенија и мјernih уређаја других крајњих купца дужни су затражити нову електроенергетску сагласност и у договору са дистрибутором ријешити своје напајање у складу са Законом и овим Општим условима. Рок за окончање активности према овој таčki је 31.12.2010. године.
- (7) Уколико ни distributer нити постојећи крајњи купач не посједују копију издате електроенергетске сагласности, постојећем крајњем купцу се издаје нова електроенергетска сагласност без надокнаде. Техничко-енергетски параметри постојећег крајњег купца утврђују се или на основу пројектне документације или на основу вршне снаге и остварене потрошње електричне енергије у претходном периоду.

Члан 90.

(Transparentnost uslova снабдијевања електричном енергијом)

Distributeri и снабдјевачи су дужни након усвајања Општих услова укратко информисати све купце о условима снабдијевања електричном енергијом, правима и обавезама купца, путем обавјештења уз рачун. У истом обавјештењу ће се навести мјеста и начин на који се купци могу упознати са Општим условима за испоруку електричне енергије.

Члан 91.

(Način informisanja kupaca)

Distributeri и снабдјевачи ће информисати купце о својим актима, правилницима, одобреним тарифним ставовима за испоруку електричне енергије, методологијима израчуна и одобреним висинама једнократних надокнада за прикључење крајњих купца/произвођача, ценовницима, и осталим важним информацијама. Информисање се може извршити на један од следећих начина, или комбинацијом више њих:

- a) објављивањем на својој веб страници,
- b) путем плаћених огласа у високо tiraжној дневној штампи,

- c) putem prikladnih brošura, koje se bez nadoknade mogu podići u ovlaštenim kancelarijama distributera i snabdjevača,
- d) putem letka koji se uz račun dostavlja svim kupcima.

Član 92.

(Funkcionalno razdvajanje djelatnosti snabdijevanja i distribucije)

- (1) Dok distributivna preduzeća ne razdvoje funkcionalno svoje funkcije snabdijevanja od distribucije, licencirani distributeri funkcionisat će kao snabdjevači i sklopiti će ugovor o snabdijevanju sa krajnjim kupcima. Ovi ugovori zaključivat će se isključivo tokom procesa razdvajanja i odnosit će se na snabdjevača.
- (2) Do funkcionalnog razdvajanja distributer i snabdjevač međusobne odnose regulišu internim aktima.
- (3) Po završetku funkcionalnog razdvajanja djelatnosti distribucije i snabdijevanja distributer je dužan na adekvatan način informisati kupce o principima razdvajanja, uz obavezno navođenje sljedećeg:
 - a) koji je subjekat odgovoran za koju funkciju,
 - b) ukoliko postoji više od jednog snabdjevača na koji je način moguće izvršiti promjenu snabdjevača.

Član 93.

(Usklađivanje izvođenja postojećih kućnih priključaka)

Obavezuju se distributeri da do 31.12.2015. godine neophodnim zahvatima u mreži i na priključcima, dovedu sve kućne priključke individualnih stambenih zgrada u skladu sa članom 43. stav (2) ovih Opštih uslova, tj. da polože direktan vod do brojila krajnjeg kupca i time eliminišu unutrašnje priključke.

Član 94.

(Usklađivanje izvedbe mjernih mjesta na postojećim kućnim priključcima)

- (1) Obavezuju se svi kupci iz kategorije domaćinstva i ostala potrošnja na niskom naponu, kod kojih mjesto nije pristupačno za očitavanje, da do 31.12.2015. godine preurede kućne instalacije u cilju izmještanja mjernog mjesta iz unutrašnjosti objekta na mjesto dostupno za očitavanje.
- (2) Troškove izmještanja priključnog voda na novu lokaciju mjernog mjesta, te uređenje mjernog ormara i opremanje mjernom opremom snosi distributer.

Član 95.

(Vlasništvo nad priključkom i mjernim mjestom)

- (1) Postojeći kupac ne može osporiti distributeru priključenje novog kupca na distributivnu mrežu bez obzira da li su priključak i mjesto u vlasništvu distributera ili kupca.
- (2) Svi postojeći kupci mogu putem ugovora o korištenju distributivne mreže prenijeti vlasništvo nad priključkom, uključujući mjesto, distributeru bez nadoknade radi daljnjeg upravljanja i održavanja.
- (3) Distributer je dužan preuzeti u vlasništvo priključak uključujući i mjesto iz stava (2), kada mu to postojeći krajnji kupac ponudi.
- (4) Ukoliko postojeći kupac koji je investirao za svoj priključak, uključujući i mjesto, ne želi prenijeti vlasništvo nad priključkom i pripadajućim mjernim mjestom distributeru tada je dužan da najkasnije do 31.12.2009. godine zaključi poseban ugovor u kome se definiše da kupac:
 - a) snosi troškove redovnog i investicionog održavanja vlastitog priključka,
 - b) snosi troškove održavanja i baždarenja mjernih uređaja,
 - c) dužan je pisanim zahtjevom zatražiti od distributera intervenciju za otklanjanje bilo kakvog kvara na priključku, te o vlastitom trošku snosi otklanjanje kvarova.

Član 96.

(Stupanje na snagu)

- (1) Ovi Opšti uslovi stupaju na snagu osam dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH", a isti se objavljuju na oglasnoj tabli i web stranici FERK-a.
- (2) Ovi Opšti uslovi početak će se primjenjivati 01.01.2009. godine.

Član 97.

(Prestanak primjene dosadašnjih Opštih uslova za isporuku električne energije)

Početak primjene ovih Opštih uslova prestaju da se primjenjuju: Opšti uslovi za isporuku električne energije ("Službene novine Federacije BiH", broj 35/99) i Opći uvjeti za isporuku električne energije ("Službeni list SRBiH", broj 6/92 i "Narodni list HR H-B", broj 6/92).

Broj 01-07-583-02/08

23. maja 2008. godine
Mostar

Predsjednik FERK-a
Risto Mandrapa, s. r.

PRILOG 1. OPŠTIH USLOVA ZA ISPORUKU ELEKTRIČNE ENERGIJE

**OSNOVNI PRINCIPI METODOLOGIJE ZA
UTVRĐIVANJE NADOKNADE ZA PRIKLJUČENJE
OBJEKATA NA DISTRIBUTIVNU MREŽU**

Član 1.

(Predmet i cilj)

- (1) Osnovni principi metodologije za određivanje nadoknade za priključenje na distributivnu mrežu (u daljnjem tekstu: osnovni principi) su principi za izradu metodologije za utvrđivanje naknade za priključenje objekta krajnjeg kupca/proizvođača na distributivnu mrežu, koje distributer treba razraditi u Pravilniku o priključcima iz člana 44. ovih Opštih uslova.
- (2) Cilj osnovnih principa je uspostavljanje transparentne, efikasne i jasne metodologije za utvrđivanje nadoknada za priključenje objekata na distributivnu mrežu.

Član 2.

(Sadržaj metodologije za utvrđivanje nadoknada za priključenje)

- (1) Metodologijom se određuje način utvrđivanja jedinične nadoknade (KM/kW) za priključenje objekata krajnjeg kupca/proizvođača na niskom naponu, u zavisnosti od:
 - a) udaljenosti objekta krajnjeg kupca/proizvođača od priključne tačke na distributivnoj mreži,
 - b) vrste, tipa i presjeka priključnog voda,
 - c) kategorije potrošnje,
 - d) opremljenosti mjernog mjesta.
- (2) Također, metodologijom se određuje jednokratna nadoknada za priključenje kao proizvod jedinične nadoknade i zahtijevane vršne snage krajnjeg kupca, odnosno priključne snage proizvođača.
- (3) Metodologijom se utvrđuju nadoknade za priključenje krajnjeg kupca i nadoknade za priključenje proizvođača.

Član 3.

(Posebna zona)

Priključenje objekata krajnjih kupaca/proizvođača u posebnoj zoni, u skladu sa članom 26. (Posebna zona) ovih Opštih uslova, utvrđuje se prema ugovorima između nosioca investicije i distributera.

Član 4.

(Udaljenosti objekta krajnjeg kupca/proizvođača od priključne tačke)

U zavisnosti od udaljenosti objekta krajnjih kupaca/proizvođača od priključne tačke na niskonaponskoj mreži u područjima koji su obuhvaćeni prostornim, regulacionim i urbanističkim planom, metodologijom se razrađuju različite udaljenosti i to:

- a) udaljenost objekta manja ili jednaka 50 metara,

- b) udaljenost objekta veća od 50 metara, a manja ili jednaka 200 metara,
- c) udaljenost objekta veća od 200 metara, manja ili jednaka 500 metara,
- d) udaljenost objekta preko 500 metara.

Član 5.

(Vrste, tip i presjek priključka)

Metodologijom se razrađuju različiti pristupi utvrđivanja jediničnih nadoknada (KM/kW) zavisno od vrste priključaka na 0,4 kV naponskom nivou, odnosno u zavisnosti od presjeka električnog provodnika, vrste voda (nadzemni, podzemni i nadzemno-podzemni), broja faza (monofazno, trofazno).

Član 6.

(Kategorije potrošnje)

Metodologijom se razrađuju različiti pristupi utvrđivanja jediničnih naknada (KM/kW) ovisno o kategoriji potrošnje (domaćinstva, ostala potrošnja i javna rasvjeta).

Član 7.

(Opremljenost mjernog mjesta)

Metodologijom se razrađuju različiti pristupi utvrđivanja jediničnih nadoknada (KM/kW) u zavisnosti od opremljenosti mjernog mjesta.

Član 8.

(Finansiranje priključka na 0,4 kV naponskom nivou)

- (1) Distributer, kao investitor i vlasnik svih novih priključaka na 0,4 kV naponskom nivou, osigurava finansijska sredstva za izgradnju istih dijelom od jednokratnih nadoknada za priključenje i dijelom od odobrenih investicija.
- (2) Ukupna sredstva prikupljena na osnovu jednokratnih nadoknada za priključenje na niskonaponsku distributivnu mrežu mogu iznositi maksimalno do 50 posto ukupnih troškova priključenja krajnjih kupaca/proizvođača na niskom naponu. Preostali dio troškova priključenja će se finansirati iz tarifnih stavova za korisnike distributivnog sistema (distributivne mrežarine).

Broj 01-07-583-02/08

23. maja 2008. godine

Mostar

Predsjednik FERK-a

Risto Mandrapa, s. r.

Na temelju članaka 14. i 52. Zakona o električnoj energiji ("Službene novine Federacije BiH", broj 41/02, 24/05 i 38/05), i članka 5. Statuta Regulatorne komisije za električnu energiju Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 13/04), Regulatorna komisija za električnu energiju u Federaciji BiH-FERK, na IX. redovitoj sjednici održanoj 23. svibnja 2008. godine, donijela je

OPĆE UVJETE

ZA ISPORUKU ELEKTRIČNE ENERGIJE

DIO - PRVI

POGLAVLJE I. OPĆE ODREDBE I CILJEVI

Članak 1.

(Primjena)

Opći uvjeti za isporuku električne energije (u daljnjem tekstu: Opći uvjeti) propisuju opće energetske i tehničke uvjete, te ekonomske odnose između proizvođača, distributera, opskrbljivača, korisnika mreže i krajnjeg kupca električne energije uključivši i podnositelja zahtjeva za dobivanje elektroenergetske suglasnosti.

Članak 2.

(Predmet Općih uvjeta za isporuku električne energije)

Opći uvjeti za isporuku električne energije sadrže:

- a) kriterije kvalitete električne energije na mjestu preuzimanja/predaje,

- b) način i uvjete izdavanja elektroenergetske suglasnosti,
- c) uvjete, rokove i način zaključenja ugovora o priključenju/povećanju priključne snage, ugovora o opskrbi električnom energijom i ugovora o korištenju distribucijske mreže,
- d) jasno i precizno definiran pojam priključka,
- e) kriterije o načinu priključenja novog kupca/proizvođača i mjesto priključenja na mrežu distribucije,
- f) uvjete kada se kupcu može obustaviti isporuka ili ograničiti potrošnja električne energije,
- g) način obračuna i naplate električne energije,
- h) pravo na naknadu štete nastale zbog prekida u opskrbi električnom energijom, isporuke nekvalitetne ili ograničene isporuke električne energije,
- i) odredbe koje definiraju odnose s kupcima kojima se ne smije obustaviti isporuka električne energije, uključujući i slučajeve neplaćanja potrošene električne energije, te način reguliranja međusobnih obveza u ovakvim slučajevima,
- j) druge odnose između elektroprivrednih društava i kupaca električne energije.

Članak 3.

(Cilj Općih uvjeta)

Cilj donošenja Općih uvjeta je uspostava transparentnih procedura u odnosima među proizvođačima, distributerima, opskrbljivačima, korisnicima mreže i krajnjim kupcem.

Članak 4.

(Definicije)

Pojmovi i definicije koje se koriste u odredbama ovih Općih uvjeta, uz one iz Zakona o električnoj energiji, Poslovnika o radu FERK-a ("Službene novine Federacije BiH", broj 59/04) Pravilnika za izdavanje dozvola-licenci ("Službene novine Federacije BiH", broj 29/05), Pravilnika za tarifnu metodologiju i tarifne postupke ("Službene novine Federacije BiH", broj 45/05), su sljedeće:

Aktivna energija označava mjeru proizvodnje ili potrošnje aktivne snage u određenom vremenskom razdoblju. Izražena je u kilovatsatima (kWh), megavatsatima (MWh) ili gigavatsatima (GWh).

Aktivna snaga označava realnu komponentu prividne snage, obično izraženu u kilovatima (kW) ili megavatima (MW).

BAS standard je Državni standard Bosne i Hercegovine.

Brojilo električne energije (u daljnjem tekstu: **brojilo**) označava uređaj koji mjeri i registrira potrošnju električne energije na obračunskom mjernom mjestu, prema važećim propisima u području mjeriteljstva.

Distributer označava elektroprivredno društvo koje posjeduje FERK-ovu dozvolu za rad-licencu za obavljanje djelatnosti distribucije električne energije.

Distribucijska mreža (u daljnjem tekstu: **mreža**) označava infrastrukturu potrebnu za distribuciju električne energije.

Elektroenergetske suglasnosti su dokumenti kojima distributer daje ispravu o mogućnostima priključenja s tehničkim rješenjem budućeg priključka ili suglasnost za priključenje na mrežu s tehničkim i finansijskim uvjetima za priključenje.

Elektroprivredno društvo označava poslovni subjekt koji se bavi jednom ili više djelatnosti iz oblasti proizvodnje, distribucije i opskrbe električnom energijom.

Faktor snage ($\cos \phi$) je odnos aktivne snage prema prividnoj snazi.

FERK je Regulatorna komisija za električnu energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine osnovana Zakonom o električnoj energiji Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 41/02, 24/05 i 38/05).

Frekvencija je broj ciklusa naizmjenične struje u sekundi izražene u hercima (Hz).

IEC standard je standard odobren od Međunarodne elektrotehničke komisije.

Jalova energija označava mjeru proizvedene ili potrošene jalove snage u određenom vremenskom razdoblju. Izražena je u kilovarsatima (kVArh), megavarsatima (MVArh).

Jalova snaga je imaginarna komponenta prividne snage. Obično se izražava u kilovarima (kVAr) ili megavarima (MVar).

Korisnik mreže označava svaku fizičku i pravnu osobu koja opskrbljuje ili biva opskrbljivana distribucijskom mrežom.

Krajnji kupac je kupac koji električnu energiju kupuje za vlastite potrebe.

Kupac znači fizičku ili pravnu osobu koja kupuje električnu energiju.

Kvaliteta napona označava stabilnost fizikalnih veličina napona u odnosu na nominalne vrijednosti (efektivnu vrijednost, frekvenciju, valni oblik, simetričnost faznih vrijednosti napona i dr.).

Mjerni slog je skup mjernih i pomoćnih uređaja na mjernom mjestu.

Mjerno mjesto označava mjesto u distribucijskoj mreži na kojem se mjeri električna energija i/ili snaga koju kupac preuzima iz distribucijske mreže, odnosno koju proizvođač daje u distribucijsku mrežu.

Neregistrirana potrošnja je neizmjerena količina električne energije do koje je došlo uslijed kvara mjernih uređaja.

Obračunsko razdoblje označava vremensko razdoblje između dva očitavanja mjernog uređaja radi obračuna utroška električne energije i snage za koji se izdaje račun krajnjem kupcu.

Operator distribucije označava zasebno organiziran dio elektroprivrednog društva koji upravlja distribucijskom mrežom.

Opskrbljivač označava elektroprivredno društvo koje posjeduje FERK-ovu dozvolu za rad- licencu za obavljanje djelatnosti opskrbe električnom energijom.

Posebna zona označava prostor unutar prostornog plana u kojemu se grade objekti za čije priključenje je potrebna izgradnja ili rekonstrukcija trafostanica i/ili pripadajućih priključnih vodova srednjeg napona do uključujući 35 kV naponske razine (npr. tvornica, rudnik, proizvođač, stambeno-poslovni objekt namijenjen tržištu, turistički, sportski objekt i sl.).

Priključak znači sklop električnih vodova i uređaja, srednjeg i niskog napona, uključujući i obračunsko mjerno mjesto, kojima se objekt kupca/proizvođača povezuje s distribucijskom mrežom.

Proizvođač označava fizičku ili pravnu osobu koja proizvodi električnu energiju i posjeduje FERK-ovu dozvolu za rad- licencu za obavljanje djelatnosti proizvodnje električne energije.

Vršno opterećenje je najveće prosječno 15-minutno opterećenje u obračunskom razdoblju.

Zajednička potrošnja u stambenim i/ili poslovnim objektima je potrošnja električne energije, koju ostvaruje više kupaca u stambenim i/ili poslovnim objektima, a registrira se na posebnim brojilima.

Zakon označava Zakon o električnoj energiji Federacije BiH.

POGLAVLJE II. PRAVA I OBVEZE DISTRIBUTERA, OPSKRBLJIVAČA, KRAJNJEG KUPCA I PROIZVOĐAČA

Članak 5.

(Obveze i prava distributera)

(1) Distributer je obavezan:

- poštovati odredbe ovih Općih uvjeta, drugih tehničkih pravilnika u primjeni, važećih zakonskih i podzakonskih akata, kao i pravila i propisa FERK-a,
- upravljati distributivnim sustavom, održavati i razvijati distributivni sustav,
- uskладiti plan razvoja distribucijske mreže s prostornim, urbanističkim i regulacijskim planovima na svom distributivnom području radi omogućavanja pristupa mreži sukladno Zakonu,

- osigurati korisnicima sustava i krajnjim kupcima električnu energiju i usluge sukladno ovim Općim uvjetima, tehničkim kriterijima, normativima i standardima na snazi kao i sukladno pravilima, propisima i dozvoli FERK-a,
 - omogućiti objektivni, transparentan i nediskriminirajući pristup distribucijskoj mreži svim korisnicima distribucijske mreže,
 - omogućiti nediskriminirajući pristup i priključenje na distribucijsku mrežu svim novim krajnjim kupcima/proizvođačima, kao i povećanje vršne snage postojećim krajnjim kupcima, ako za to postoje tehnički i energetske uvjeti,
 - ukoliko distributer ne omogući priključenje ili povećanje vršne snage obavezan je krajnjem kupcu dati odgovarajuće obrazloženje,
 - izdavati elektroenergetske suglasnosti i utvrđivati tehničke uvjete i visinu naknade za priključenje krajnjih kupaca na distribucijsku mrežu,
 - biti investitor priključaka za krajnje kupce na niskom naponu koji su ispunili uvjete iz elektroenergetske suglasnosti, izraditi i osigurati dokumentaciju, ostvariti tehničke uvjete u mreži, izgraditi priključak, opremiti mjerno mjesto krajnjeg kupca, provesti potrebna ispitivanja, izvršiti priključenje, održavati priključak o svom trošku, po potrebi zamijeniti mjerni uređaj i priključak o svom trošku, osim u slučaju kada zamjenu zahtijeva ili prouzroči kupac ili proizvođač,
 - zaključivati ugovore o priključenju/povećanju priključne snage i ugovore o korištenju distribucijske mreže, dostavljati sve odgovarajuće obavijesti namijenjene kupcima,
 - priključiti objekte krajnjeg kupca/proizvođača na mrežu sukladno ugovoru o priključenju,
 - očistavati mjerne uređaje na mjestima preuzimanja i isporuke električne energije,
 - obavještavati kupce i korisnike mreže o planiranim isključenjima,
 - provesti odgovarajuće postupke po prigovoru, odnosno žalbi krajnjih kupaca sukladno važećim zakonima, svojim pravilima i odredbama ovih Općih uvjeta,
 - nadoknaditi kupcima štete nastale zbog prekida u isporuci i isporuke nekvalitetne električne energije, koja se može pripisati krivnji distributera sukladno ugovoru, Zakonu, ovim Općim uvjetima, ugovorima o priključenju/povećanju priključne snage i ugovorima o korištenju distribucijske mreže,
 - pohranjivati i ažurirati podatke vezane za očitavanje, obračun i naplatu računa za korištenje distribucijske mreže, kao i druge potrebne podatke ako je to propisano,
 - voditi urednu evidenciju o ograničenjima i prekidima napajanja kupaca električnom energijom iz koje se mogu utvrditi razlozi i trajanje ograničenja ili prekida.
- (2) Distributer ima prava na:
- nesmetani pristup priključku krajnjeg kupca/proizvođača u cilju kontrole, izrade i održavanja priključka i distribucijske mreže, očitavanja i kontrole mjernog mjesta,
 - održavanje mjernog mjesta, očitavanje mjerenja električne energije isporučene kupcima i preuzete od proizvođača ili iz prijenosne mreže, što uključuje pristup priključku uključujući i mjerno mjesto,
 - utvrđivanje činjenica o neovlaštenoj i neregistriranoj potrošnji električne energije i poduzimanje mjera u cilju njenog otklanjanja i naplate,
 - provedbe ograničenja u isporuci električne energije sukladno Zakonu i ovim Općim uvjetima,
 - isključenje kupaca s mreže u slučajevima propisanim Zakonom i ovim Općim uvjetima,

Чланак 6.

(Обвеze и права опскрbljivača)

(1) Опскрbljivači имају обвеzu:

- a) поштовати одредбе ових Опћих увјета, других техничких правилника у примјени и важећих подзаконских и законских аката, као и правила и прописа FERK-a,
- b) закључивати уговоре о опскрби купaca,
- c) осигурати купцима електричну енергију и услуге суkladно закљученим уговорима,
- d) обрачунавати, фактурирати и наплаћивати електричну енергију испоручену купцима,
- e) обавјештавати купце о измјенама цијена електричне енергије, о начину обрачуна и друге обавјести везане за наплату електричне енергије,
- f) поступати по приговору својих купaca суkladно важећим законима, својим правилима и одредбама ових Опћих увјета,
- g) надокнадити купцима штете настале због обуставе испоруке електричне енергије, која се може приписати кривњи опскрbljivača, суkladно Закону, овим Опћим увјетима и уговору о опскрби електричном енергијом.

(2) Опскрbljivači имају права на:

- a) приступ дистрибуцијским мрежама и опскрбу купaca електричном енергијом,
- b) обрачуна и фактурирање електричне енергије испоручене купцу,
- c) наплату електричне енергије испоручене купцу,
- d) обрачуна и наплату камата суkladно закону,
- e) давање налога дистрибутеру за искључење с мреже купaca који не извршавају обвеze по уговору о опскрби.

Чланак 7.

(Права и обвеze крајњих купaca)

(1) Суkladно одредбама ових Опћих увјета крајњи купци имају право:

- a) на објективан, транспарентан и недискриминирајући приступ мрежи,
- b) подnijети захтев за издавање електроенергетске сугласности и прикључење својих објеката и опреме на мрежу, када је тај прикључак технички изводљив, суkladно одредбама Мрежних правила дистрибуције, ових Опћих увјета и других техничких правила и прописа,
- c) избора опскрbljivača електричном енергијом суkladно отварању тржишта електричном енергијом,
- d) на опскрбу електричном енергијом мрежом, суkladно директивима ЕУ, Закону и овим Опћим увјетима,
- e) склапати уговоре с електропривредним друштвима под истим увјетима за све купце из исте категорије потрошње,
- f) на приговоре, односно жалбе суkladно одредбама уговора с дистрибутером, односно опскрbljivačem, одредбама правила електропривредних друштava, одредбама ових Опћих увјета и суkladно важећим законским прописима,
- g) на накнаду штета насталих због прекида у испоруци електричне енергије, или због испоруке електричне енергије неодогавајуће квалитете, која се може приписати кривњи дистрибутера и/или опскрbljivača суkladно уговору, Закону и Опћим увјетима.

(2) Крајњи купци имају обвеze:

- a) подnijети захтев за издавање електроенергетске сугласности суkladно овим Опћим увјетима и поступити по увјетима исте прије прикључења нових објеката или промјене намјене или снаге постојећих трошила,
- b) закључити уговор о прикључењу/повећању прикључне снаге, уговор о опскрби електричном енергијом и уговор о коришћењу дистрибуцијске мреже прије почетка њеног коришћења,
- c) омогућити овлашћеним радницима електропривредних друштava неометан приступ, због изведбе прикључака,

реконструкције и одржавања дистрибуцијске мреже, очитања, одржавања и контроле исправности мјernih уређаја,

- d) плаћати рачун за испоручену електричну енергију у року назаначеном на рачуну,
- e) користити електричну енергију само за vlastite потребе, преко мјernih уређаја, без могућности препродаје исте или омогућавања другом крајњем купцу без одобрења дистрибутера напajање преко својих инсталација,
- f) користити електричну енергију и снагу суkladно уговорима о прикључењу/повећању прикључне снаге, уговорима о коришћењу дистрибуцијске мреже и уговорима о опскрби електричном енергијом,
- g) обавјестити дистрибутера електричне енергије о евентуалним кваровима на прикључку и мјерним уређајима,
- h) надокнадити штету електропривредном друштву или другим купцима проузрочену недозвољеним радњима или неисправностима на опреми, уређајима и инсталацијама, као и неповољним повратним дјеловањем купчевих уређаја на мрежу,
- i) поштовати и остале обвеze проишле из закључених уговора.

Чланак 8.

(Права и обвеze произвођача)

(1) Суkladно одредбама ових Опћих увјета произвођачи имају право:

- a) на недискриминирајући приступ дистрибуцијској мрежи према начелима приступа треће стране,
- b) на прикључење својих објеката и опреме на мрежу, када је тај прикључак технички и енергетски изводљив, суkladно одредбама Опћих увјета, Мрежних правила дистрибуције и свих важећих техничких правила и прописа,
- c) на изградњу изравног вода до квалификаног купца, уз претходну сугласност FERK-a, уколико му је одбијен приступ на мрежу,
- d) склапати уговоре с електропривредним друштвима под истим увјетима за све произвођаче из исте категорије.

(2) Произвођачи електричне енергије прикључени на дистрибуцијску мрежу имају обвеze:

- a) у поступку прибављања урбанистичке сугласности за изградњу производних објеката, прибавити претходну електроенергетску сугласност,
- b) испунити захтеве из електроенергетске сугласности,
- c) прије прикључења нових производних објеката или промјене снаге постојећих агрегата подnijети захтев за издавање електроенергетске сугласности,
- d) provoditi налоге надлежног дистрибутера,
- e) омогућити овлашћеним радницима електропривредних друштava приступ и очитање мјernih уређаја,
- f) у договору с надлежним дистрибутером разрадити погонски напутак о управљању сваком појединачном електраном,
- g) обавјестити дистрибутера о евентуалним кваровима на мјемом мјесту и/или застојима, ремонтима и кваровима на производним јединицама,
- h) поштовати и остале обвеze проишле из закључених уговора о прикључењу/повећању прикључне снаге, уговора о коришћењу дистрибуцијске мреже и уговора о опскрби електричном енергијом.

ПОГЛАВЉЈЕ III. КРИТЕРИЈИ ЗА ИСПОРУКУ И ОПСКРБУ ЕЛЕКТРИЧНОМ ЕНЕРГИЈОМ

Чланак 9.

(Sigurnost isporuke i opskrbe)

- (1) Дистрибуцију електричне енергије купцима на одређеном дистрибутивном подручју, у оквиру система обвеze јавне услуге, осигурава дистрибутер којему је издана дозвола за рад-лиценца за обављање дјелатности дистрибуције електричне енергије.
- (2) Осим у увјетима дефинираним чланцима 73. и 74. ових Опћих увјета произвођач, дистрибутер и опскрbljivač, свако у оквиру

svojih nadležnosti, obvezni su osigurati neprekidnu, pouzdanu i kvalitetnu opskrbu kupaca električnom energijom.

- (3) U slučaju neophodnih radova i/ili potrebe priključenja novih kupaca, distributer može uz pravodobnu prethodnu najavu opskrbljivaču i kupcima privremeno prekinuti isporuku električne energije, ali ti prekidi ne smiju trajati dulje nego što je navedeno u najavi.

Članak 10.

(Uvjeti kvalitete)

- (1) Proizvođač i distributer dužni su svoja postrojenja održavati u stanju koje omogućava pouzdanu i sigurnu opskrbu električnom energijom i, koliko god je to izvedivo, sukladno tehničkim mogućnostima, omogućiti neprekidnu uslugu krajnjim korisnicima svojih usluga.
- (2) Električna energija koja se isporučuje kupcu treba zadovoljavati uvjete kvalitete u pogledu visine napona, valnog oblika sinusoidne napona, frekvencije, broja i trajanja prekida u napajanju električnom energijom.

Članak 11.

(Dozvoljena odstupanja napona)

- (1) Odstupanje od nazivnog napona električne energije na mjestu isporuke električne energije, kupcu priključenom na mrežu srednjeg napona (35, 20 i 10 kV) može, u pravilu, biti do 10%.
- (2) Odstupanje od nazivnog napona električne mreže na mjestu isporuke električne energije, na mreži niskog napona, može biti u granicama od +5% do -10%.
- (3) Iznimno, ako uslijed kvara na elektroenergetskim objektima proizvođača, distributera ili prijenosne kompanije prouzročenog višom silom, nije moguće uspostaviti normalno uklopno stanje i naponske prilike električne mreže dane u stavcima (1) i (2) ovog članka, dozvoljena su i veća odstupanja od nazivnog napona.
- (4) Odstupanja iz stava (3) ovog članka dozvoljena su samo za vrijeme trajanja posljedica više sile, o čemu će distributer na prikladan način obavijestiti kupce električne energije.
- (5) Distributer i kupac, ugovorom o korištenju distribucijske mreže, iznimno mogu predvidjeti i druge granice odstupanja od nazivnog napona električne mreže, od odstupanja utvrđenih ovim Općim uvjetima.

Članak 12.

(Standardi frekvencije)

- (1) Nazivna frekvencija mreže je 50 herca (Hz).
- (2) Dozvoljeno odstupanje kod normalnih elektroenergetskih i tehničkih uvjeta je 0,1 Hz, ako se frekvencija regulira automatski, odnosno 0,2 Hz ako se frekvencija regulira ručno.
- (3) Iznimno, uslijed više sile, nazivna frekvencija se smije smanjiti najniže do iznosa koji Mrežnim kodeksom utvrdi Neovisni operator sustava Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu NOS BiH), a to može trajati samo do prestanka posljedica više sile.

Članak 13.

(Mogući razlozi za odstupanje od standarda)

- (1) Na područjima gdje je radi neizgrađenosti mreže ili njene dotrajalosti, smanjena pouzdanost neprekidne isporuke električne energije, ili su odstupanja od nazivnog napona izvan propisanih granica, kvaliteta može i znatnije odstupiti od veličina utvrđenih ovim Općim uvjetima. Distributer je dužan, kod sklapanja ugovora o korištenju distribucijske mreže, informirati kupca o ovim činjenicama i pod uvjetom da je prethodno FERK-u podnio plan izgradnje i rekonstrukcije mreže za otklanjanje razloga takvog odstupanja, utvrditi rok za dovođenje kvalitete u propisane granice.
- (2) Ugovorom o priključenju na distribucijsku mrežu i ugovorom o korištenju distribucijske mreže distributer i kupac se mogu dogovoriti o roku u kojem je distributer

dužan dovesti kvalitetu električne energije u propisane granice.

Članak 14.

(Prekomjerno preuzeta jalova energija/snaga i viši harmonici)

- (1) Kupac čija trošila i uređaji uzimaju iz mreže veću jalovu energiju nego što to odgovara prosječnom faktoru snage ($\cos \phi = 0,95$) dužan je izvršiti odgovarajuću kompenzaciju jalove snage u cilju smanjenja prekomjernog preuzimanja jalove energije iz mreže. Ukoliko kupac preuzima veću jalovu energiju nego što to odgovara prosječnom faktoru snage ($\cos \phi = 0,95$) istu plaća po važećim tarifnim stavovima.
- (2) Proizvođač električne energije, priključen na distribucijsku mrežu, dužan je na minimum svesti preuzimanje jalove energije iz distribucijske mreže, prema uvjetima iz elektroenergetske suglasnosti. Ukoliko, ipak, u pojedinim režimima rada elektrane, preuzima jalovu energiju iz distribucijske mreže veću nego što mu je odobreno elektroenergetskom suglasnošću, istu plaća po važećim tarifnim stavovima.
- (3) Ako kupac ne izvrši odgovarajuću kompenzaciju jalove snage, distributer je dužan upozoriti ga na izvršenje kompenzacije i svođenje harmonijske distorzije u propisane granice. Rok za odgovarajuće osposobljavanje i ugradnju kompenzacije utvrdit će se sporazumno.

Članak 15.

(Prigovor korisnika mreže na kvalitetu isporučene električne energije)

- (1) Ako korisnik mreže podnese distributeru pisani prigovor na razinu kvalitete napona, distributer treba provesti mjerenja u roku od 20 dana od dana podnošenja prigovora, a pisano izvješće o rezultatima mjerenja kvalitete napona na obračunskom mjernom mjestu dostaviti korisniku mreže u daljnjem roku od 10 dana.
- (2) Ako se utvrdi kako je prigovor neosnovan, troškove mjerenja snosi korisnik mreže, a ako je prigovor osnovan troškove mjerenja snosi nadležni distributer.
- (3) Ako korisnik mreže dostavi izvješće ovlaštene osobe o rezultatima mjerenja kvalitete napona, distributer može prihvatiti rezultate ili postupiti na način opisan u stavcima (1) i (2) ovog članka.
- (4) Ako se utvrdi kako je prigovor bio osnovan, distributer je dužan sukladno odobrenom planu razvoja i gradnje tog dijela distribucijske mreže za iduće tri godine osigurati standardnu kvalitetu napona na tom obračunskom mjernom mjestu.
- (5) U pojedinačnim slučajevima postojećih korisnika mreže u udaljenim područjima s dugačkim vodovima, odstupanja pokazatelja kvalitete napona mogu biti veća od propisanih, a dovođenje pokazatelja kvalitete napona na propisanu razinu rješava se sukladno rokovima koje odobri FERK, ukoliko distributer nije u mogućnosti riješiti taj problem u trogodišnjem planu razvoja i izgradnje.

Članak 16.

(Standardi i rokovi za uspostavljanje kvalitete)

- (1) Distributeri električne energije dužni su do kraja 2015. godine, kroz odgovarajuća ulaganja u izgradnju i razvoj distribucijskih mreža dovesti kvalitetu isporučene električne energije u sklad s europskim standardima EN 50160 za javne distributivne sustave, odnosno u skladu s bosanskohercegovačkim standardima (BAS) i međunarodnim standardima IEC koji tretiraju ovu oblast.
- (2) Do početka primjene standarda EN 50160, odnosno odgovarajućeg bosanskohercegovačkog standarda (BAS), primjenjivat će se odredbe o kvaliteti dane u člancima 10. do 14. ovih Općih uvjeta.
- (3) Od 1.1.2016. godine kvaliteta isporučene električne energije treba biti sukladno europskim standardima EN 50160.

- (4) Kvaliteta električne energije mjeri se na mjestima preuzimanja i predaje (isporuke), sukladno standardu IEC 61000-4, odnosno odgovarajućem bosanskohercegovačkom standardu (BAS), a za kvalitetu je odgovoran onaj tko predaje (isporučuje) električnu energiju.
- (5) Distributer je dužan, na pisani zahtjev, dostaviti kupcu, odnosno po upitu i opskrbljivaču, dokaz o kvaliteti isporučene električne energije, pri čemu mjerenje treba biti sukladno standardu IEC 61000-4, odnosno odgovarajućem bosanskohercegovačkom standardu (BAS).

DIO - DRUGI

POGLAVLJE I. ELEKTROENERGETSKE SUGLASNOSTI

Članak 17.

(Elektroenergetske suglasnosti)

- (1) Krajnji kupac/proizvođač je obavezan pribaviti elektroenergetsku suglasnost od distributera prije nego što pristupi:
 - a) izgradnji novog objekta ili rekonstrukciji postojećih elektroenergetskih postrojenja priključenih na distribucijsku mrežu,
 - b) priključenju dodatnih uređaja,
 - c) zamjeni, premještanju ili rekonstrukciji priključka ili mjernog mjesta,
 - d) izmjeni tehničkih karakteristika uređaja krajnjeg kupca, odnosno proizvođača,
 - e) povećanje vršne snage,
 - f) objedinjavanju više mjernih mjesta u jedno mjerno mjesto,
 - g) dijeljenju jednog mjernog mjesta na veći broj mjernih mjesta na istoj lokaciji,
 - h) promjeni namjene objekta i kategorije potrošnje električne energije.
- (2) U slučaju da će novi objekt imati više obračunskih mjernih mjesta, zahtjev za prethodnu i za elektroenergetsku suglasnost i zahtjev za priključak objekta podnosi nadležno tijelo, odnosno nositelj investicije izgradnje objekta, s pojedinačno navedenim obračunskim mjernim mjestima. Investitor ovakve vrste objekta plaća i jednokratne naknade za priključenje za sva obračunska mjerna mjesta u objektu, pod uvjetom da se ne radi o posebnoj zoni.
- (3) Na jednom obračunskom mjernom mjestu može biti priključen samo jedan krajnji kupac, osim u slučajevima zajedničke potrošnje u stambenim i/ili poslovnim objektima.
- (4) Po završetku izgradnje objekta, za svako mjerno mjesto unutar objekta, krajnji kupac dužan je sklopiti ugovor o priključenju i ugovor o korištenju distribucijske mreže s distributerom i ugovor o opskrbi električnom energijom s opskrbljivačem.
- (5) Elektroenergetsku suglasnost za priključenje na distribucijsku mrežu naponskih razina do, uključujući, 35 kV izdaje distributer i svi krajnji kupci/proizvođači koji se žele priključiti na mrežu na tim naponskim razinama zahtjev podnose distributeru.
- (6) U slučaju promjene vlasništva nad objektom za koji je izdana elektroenergetska suglasnost, ista se prenosi na novog vlasnika.
- (7) U slučaju zakupa objekta za koji je izdana elektroenergetska suglasnost, zakupoprimcu se ne izdaje nova elektroenergetska suglasnost.

Članak 18.

(Vrste suglasnosti)

- (1) U ovisnosti o tomu u koju svrhu se izdaje, elektroenergetska suglasnost može biti:
 - a) prethodna elektroenergetska suglasnost,
 - b) elektroenergetska suglasnost.
- (2) Prethodna elektroenergetska suglasnost se izdaje u postupku pribavljanja urbanističke suglasnosti na zahtjev krajnjeg kupca/proizvođača ili nadležnog tijela. Ista je potvrda kako

se planirani objekt može priključiti na distribucijsku elektroenergetsku mrežu sukladno elektroenergetskim prilikama i planovima razvoja predviđenim za to područje.

- (3) Elektroenergetska suglasnost se izdaje krajnjim kupcima/proizvođačima prije priključenja na distribucijsku mrežu.
- (4) Za priključke/objekte privremenog karaktera izdaje se elektroenergetska suglasnost s ograničenim rokom valjanosti (sajamske manifestacije, sezonski kiosk, cirkus i sl.).
- (5) Za priključenje gradilišta također se izdaje elektroenergetska suglasnost s ograničenim rokom trajanja, ali distributer treba nastojati da se energetska rješenja za napajanje gradilišta uklapa u način napajanja izgrađenog objekta.

Članak 19.

(Zahtjev za prethodnu elektroenergetsku suglasnost)

- (1) Nositelj investicije izgradnje objekta, nadležno tijelo, odnosno krajnji kupac ili proizvođač koji se želi priključiti na distribucijsku mrežu podnosi zahtjev distributeru za prethodnu elektroenergetsku suglasnost u pisanom obliku, na tipskom obrascu koji je propisao distributer.
- (2) Zahtjev za prethodnu elektroenergetsku suglasnost uključuje sve informacije potrebne distributeru da na odgovarajući način procijeni mogućnosti priključenja, te utvrdi ekonomske i tehničke uvjete priključenja, uključujući, ali ne ograničavajući se na usklađenosti s razvojnim planovima i uvjetima koji se odnose na elektroenergetske objekte, procjenu povratnog utjecaja podnositelja zahtjeva na distribucijsku mrežu.
- (3) Zahtjev za prethodnu elektroenergetsku suglasnost, uz ostalo, treba sadržavati i sljedeće:
 - a) podatke o investitoru/podnositelju zahtjeva,
 - b) naziv, vrstu objekta i adresu/lokaciju objekta, te presliku plana katastarske čestice na kojoj se gradi objekt,
 - c) namjenu objekta,
 - d) vršnu snagu i godišnju potrošnju električne energije/snagu i očekivanu godišnju proizvodnju električne energije ukoliko se radi o proizvodnom objektu,
 - e) rok priključenja,
 - f) režim rada,
 - g) pojedinačan popis velikih trošila, odnosno tehničke karakteristike proizvodnih jedinica.
- (4) Uz zahtjev za prethodnu elektroenergetsku suglasnost treba priložiti dokaz o uplati troškova za obradu zahtjeva.

Članak 20.

(Zahtjev za elektroenergetsku suglasnost)

- (1) Krajnji kupac, proizvođač, odnosno nositelj investicije posebne zone, koji se želi priključiti na distribucijsku mrežu ili u slučajevima iz članka 17. stavak 1. točke b) do h) ovih Općih uvjeta podnosi zahtjev za elektroenergetsku suglasnost, odnosno podnosi zahtjev za izmjenu elektroenergetske suglasnosti distributeru u pisanom obliku na tipskom obrascu.
- (2) Zahtjev za elektroenergetsku suglasnost uključuje sve informacije potrebne distributeru za odgovarajuću procjenu ekonomskih i tehničkih uvjeta priključenja, osim podataka koji su dostavljeni uz zahtjev za prethodnu elektroenergetsku suglasnost.
- (3) Uz zahtjev za elektroenergetsku suglasnost treba priložiti:
 - a) broj i nadnevak izdavanja prethodne elektroenergetske suglasnosti,
 - b) građevinsku dozvolu,
 - c) projektnu dokumentaciju-dio glavnog ili izvedbenog projekta koji se odnosi na elektroenergetske objekte i instalacije krajnjeg kupca ili proizvođača,
 - d) dokaz o uplati troškova za obradu zahtjeva.
- (4) Krajnji kupci koji su dobili elektroenergetsku suglasnost za priključenje na prienosnu mrežu, dužni su o uvjetima iste obavijestiti opskrbljivača.

Чланак 21.

(Zahtjev za elektroenergetsku suglasnost za objekte privremenog karaktera i gradilišta)

Zahtjev za elektroenergetsku suglasnost za objekte privremenog karaktera i gradilišta uz ostalo treba sadržavati i sljedeće:

- a) podatke o podnosiocu zahtjeva,
- b) naziv, vrstu objekta i adresu objekta,
- c) namjenu objekta,
- d) potrebnu instaliranu i vršnu snagu objekta za koji se podnosi zahtjev,
- e) ugovor o zakupu, odnosno, odobrenje nadležnog tijela,
- f) rok priključenja,
- g) vrijeme trajanja priključka,
- h) mjesto priključenja,
- i) dokaz o uplati troškova za obradu zahtjeva.

Чланак 22.

(Rokovi za odlučivanje po zahtjevu)

- (1) Ukoliko zahtjev za izdavanje prethodne elektroenergetske suglasnosti, zahtjev za izdavanje elektroenergetske suglasnosti i zahtjev za izdavanje suglasnosti za objekte privremenog karaktera i gradilišta ne sadrže podatke iz članaka 19, 20. i 21. ovih Općih uvjeta, distributer je dužan u pisanom obliku, u roku od 8 dana od dana zaprimanja zahtjeva zatražiti od podnosioca zahtjeva dopunu podataka.
- (2) Po zahtjevima iz stavka (1) ovog članka distributer je dužan odlučiti što prije, ali ne duže od 30 dana računajući od dana uredno podnesenog zahtjeva.
- (3) Distributer će izdati odgovarajuću elektroenergetsku suglasnost sukladno tehničkim i pogonskim mogućnostima mreže, te planovima i programima razvoja, poštujući načela transparentnosti rada i ravnopravnosti svih krajnjih kupaca/proizvođača.
- (4) Ukoliko energetske karakteristike krajnjeg kupca/ proizvođača, kao i stanje mreže na terenu uvjetuju priključenje na srednjem naponu, distributer je dužan odlučiti po zahtjevu u roku ne dužem od 60 dana računajući od dana uredno podnesenog zahtjeva.
- (5) O svojoj odluci po zahtjevu za izdavanje prethodne, odnosno elektroenergetske suglasnosti, distributer je dužan u pisanom obliku, bez odlaganja obavijestiti podnosioca zahtjeva, obrazložiti razloge donošenja iste, uz obavezno navođenje naputka o pravu na žalbu/prigovor, o čemu je potrebno osigurati dokaz o urednoj dostavi.

Чланак 23.

(Pravo na žalbu/prigovor)

- (1) FERK će, sukladno odredbama Pravilnika o javnim raspravama i rješavanju zahtjeva i žalbi FERK-a ("Službene novine Federacije BiH", broj 37/05), Dio četvrti, Poglavlje I. i II. Žalbe/Prigovori, rješavati u drugom stupnju po žalbi/prigovoru podnosioca zahtjeva za izdavanje prethodne, odnosno elektroenergetske suglasnosti, kome je odbijen pristup mreži ili je nezadovoljan uvjetima za pristup mreži.
- (2) Žalba/prigovor iz stavka (1) ovog članka neposredno se predaje ili šalje poštom nadležnom distributeru u roku od 15 dana od dana prijema odluke distributera iz članka 22. stavak (5) ovih Općih uvjeta.

Чланак 24.

(Sadržaj elektroenergetskih suglasnosti za krajnjeg kupca)

- (1) Prethodna elektroenergetska suglasnost za krajnjeg kupca električne energije sadrži energetske, tehničke i druge opće uvjete za priključenje, a osobito:
 - a) opće podatke o podnosiocu zahtjeva i objektu koji se priključuje, uključujući naziv, vrstu, adresu/lokaciju i namjenu objekta,
 - b) presliku katastarskog plana čestice na kojoj se nalazi objekt,

- c) očekivanu vršnu snagu objekta,
 - d) kategoriju potrošnje,
 - e) naponsku razinu i mjesto priključka,
 - f) način priključenja objekta krajnjeg kupca, vrstu mjernih, zaštitnih i upravljačkih instalacija za uporabu usvojenih sustava daljinskog upravljanja,
 - g) tehničke podatke obračunskog mjernog mjesta,
 - h) obvezu krajnjeg kupca da za režim preuzimanja električne energije s faktorom snage ($\cos \varphi$) nižim od 0,95, ugradi u svom postrojenju uređaj za kompenzaciju prekomjerno preuzete jalove električne energije,
 - i) potrebu projektiranja priključka,
 - j) rok važenja izdane suglasnosti,
 - k) sustav tehničke zaštite u mreži i u objektu krajnjeg kupca,
 - l) kao i druge tehničke i opće uvjete ukoliko je potrebno.
- (2) Elektroenergetska suglasnost za krajnjeg kupca električne energije sadrži energetske, tehničke i druge opće uvjete za priključenje, a osobito:
- a) opće podatke o podnosiocu zahtjeva i objektu koji se priključuje, uključujući naziv, vrstu, adresu/lokaciju i namjenu objekta,
 - b) presliku katastarskog plana čestice na kojoj se nalazi objekt,
 - c) broj građevinske dozvole i nadnevak izdavanja,
 - d) broj i nadnevak prethodne elektroenergetske suglasnosti,
 - e) instaliranu i vršnu snagu,
 - f) kategoriju potrošnje,
 - g) naponsku razinu i mjesto priključka,
 - h) način priključenja objekta krajnjeg kupca, vrstu mjernih, zaštitnih i upravljačkih instalacija za korištenje usvojenih sustava daljinskog upravljanja,
 - i) tehničke podatke obračunskog mjernog mjesta,
 - j) obveze krajnjeg kupca da za režim preuzimanja električne energije s faktorom snage ($\cos \varphi$) nižim od 0,95, ugradi u svom postrojenju uređaj za kompenzaciju prekomjerno preuzete jalove električne energije,
 - k) sustav tehničke zaštite u mreži i u objektu krajnjeg kupca,
 - l) iznos jednokratne naknade za priključenje na distribucijsku mrežu,
 - m) rok za zaključenje ugovora o priključenju/povećanju priključne snage, ugovora o korištenju distribucijske mreže i ugovora o opskrbi električnom energijom,
 - n) rok važenja izdane suglasnosti,
 - o) kao i druge tehničke i opće uvjete ukoliko je potrebno.

Чланак 25.

(Sadržaj elektroenergetskih suglasnosti za proizvođača)

- (1) Prethodna elektroenergetska suglasnost za proizvođača električne energije sadrži energetske, tehničke i druge opće uvjete za priključenje, a osobito:
 - a) opće podatke o podnosiocu zahtjeva i objektu koji se priključuje,
 - b) presliku katastarskog plana čestice na kojoj se nalazi objekt,
 - c) instaliranu snagu elektrane,
 - d) vrstu primarne energije i način pretvorbe,
 - e) naponsku razinu i mjesto priključka,
 - f) obveze proizvođača o režimu rada elektrane i dozvoljenom faktoru snage,
 - g) obvezu zaključenja ugovora o uređenju međusobnih odnosa, kao i ugovora o financiranju iz članka 26. stavaka (4) i (6) ovih Općih uvjeta, ukoliko se radi o posebnoj zoni,
 - h) način priključenja elektrane, vrstu mjernih, zaštitnih i upravljačkih uređaja,
 - i) tehničke podatke obračunskog mjernog mjesta,
 - j) potrebu projektiranja priključka elektrane,
 - k) rok važenja izdane suglasnosti,
 - l) kao i druge tehničke i opće uvjete ukoliko je potrebno.

- (2) Elektroenergetska suglasnost za proizvođača električne energije sadrži energetske, tehničke i druge opće uvjete za priključenje, a osobito:
- opće podatke o podnositelju zahtjeva i objektu koji se priključuje,
 - presliku katastarskog plana čestice na kojoj se nalazi objekt,
 - broj građevinske dozvole i nadnevak izdavanja,
 - broj i nadnevak ugovora o koncesiji, ako se proizvodnja električne energije obavlja na temelju ugovora o koncesiji,
 - nominalnu snagu po agregatu i ukupnu nominalnu snagu elektrane,
 - tehničke karakteristike generatora,
 - naponsku razinu i mjesto priključka,
 - obveze proizvođača u svezi s dozvoljenim režimom rada elektrane i faktorom snage elektrane,
 - jednopolnu shemu elektrane,
 - način priključenja elektrane, vrstu mjernih, zaštitnih i upravljačkih uređaja,
 - obvezu izvršenja ugovora o financiranju iz članka 26. stavak (6) ovih Općih uvjeta, ukoliko se radi o posebnoj zoni,
 - tehničke podatke obračunskog mjernog mjesta,
 - rok za zaključenje ugovora o priključenju/povećanju priključne snage i ugovora o korištenju distribucijske mreže,
 - rok važenja izdane suglasnosti,
 - kao i druge tehničke i opće uvjete, ukoliko je potrebno.

Članak 26.

(Posebna zona)

- Za priključenje objekata na distribucijsku mrežu koji se grade u posebnoj zoni, nositelj investicije u posebnoj zoni dužan je distributeru podnijeti zahtjev za sagledavanje tehničkih uvjeta priključenja posebne zone na mrežu i uređenja međusobnih odnosa. Ovaj zahtjev se ujedno smatra i zahtjevom za izdavanje prethodne elektroenergetske suglasnosti.
- Uz zahtjev iz stavka (1) ovog članka prilaže se:
 - dokument kojim se dokazuje status nositelja investicije posebne zone,
 - izvod iz katastra s ucrtanom granicom posebne zone,
 - dokaz o vlasništvu ili nekom drugom stvarnom pravu na zemljištu u posebnoj zoni,
 - važeći dokument prostornog uređenja iz kojega je vidljiva namjena i oblikovanost građevinskog zemljišta posebne zone i dijelova u posebnoj zoni pri čemu je najniža razina dokumentacije, prostorni plan općine ili grada usklađen s planom županije,
 - idejno rješenje posebne zone s tehničko-tehnološkim karakteristikama,
 - okvirni podatci o potrebama za električnom energijom i snagom.
- Radi sagledavanja tehničkih uvjeta priključenja na mrežu, potrebe projektiranja mreže i priključaka u posebnoj zoni, distributer izrađuje idejno rješenje napajanja posebne zone električnom energijom. Na temelju usuglašenog idejnog rješenja napajanja električnom energijom posebne zone, distributer izdaje nositelju investicije posebne zone prethodnu elektroenergetsku suglasnost.
- Na temelju izdane prethodne elektroenergetske suglasnosti distributer i nositelj investicija u posebnoj zoni zaključuju ugovor o uređenju međusobnih odnosa, kojim se utvrđuju:
 - uvjeti i dinamika financiranja pripreme izgradnje elektroenergetskih objekata za stvaranje tehničkih uvjeta u mreži distributera, mreže u posebnoj zoni i priključaka krajnjih kupaca/proizvođača, uključujući i građevinsku dozvolu,

- uvjeti, dinamika i obim financiranja izgradnje elektroenergetskih objekata za stvaranje tehničkih uvjeta u mreži distributera, mreže u posebnoj zoni i priključaka krajnjih kupaca/proizvođača,
 - pravila u slučaju promjene priključne snage budućih krajnjih kupaca/proizvođača u posebnoj zoni,
 - prijenos prava i obveza na krajnje kupce,
 - ostali međusobni odnosi.
- (5) U prethodnoj elektroenergetskoj suglasnosti posebno se navodi:
- ukupna snaga potrebna za priključenje krajnjih kupaca u posebnoj zoni kao zbroj svih pojedinačnih priključnih snaga,
 - popis svih pojedinačnih priključaka i obračunskih mjernih mjesta budućih krajnjih kupaca u posebnoj zoni s priključnom snagom,
 - ukoliko se radi o proizvodnom objektu, broj i snagu agregata.
- (6) Na temelju ugovora o uređenju međusobnih odnosa, prethodne elektroenergetske suglasnosti i građevinske dozvole za elektroenergetske objekte iz ugovorenog obima izgradnje elektroenergetskih objekata i stvaranje tehničkih uvjeta u mreži distributera, uključujući mrežu u posebnoj zoni i priključaka krajnjih kupaca/proizvođača, distributer i nositelj investicije u posebnoj zoni zaključuju ugovor o financiranju izgradnje tih objekata.
- (7) Na temelju ugovora o uređenju međusobnih odnosa, ugovora o financiranju i prethodne elektroenergetske suglasnosti distributer izdaje svakom pojedinačnom krajnjem kupcu/proizvođaču u posebnoj zoni elektroenergetsku suglasnost.
- (8) Na temelju elektroenergetske suglasnosti distributer sa svakim pojedinačnim krajnjim kupcem/proizvođačem u posebnoj zoni zaključuje ugovor o priključenju.

Članak 27.

(Obveznost primjene uvjeta iz suglasnosti)

- Uvjeti koje distributer propiše u elektroenergetskoj suglasnosti su obvezni za krajnjeg kupca/proizvođača koji se priključuje na distribucijsku mrežu, ali se isti ne smiju mijenjati bez promjene u elektroenergetskoj suglasnosti.
- Distributer je dužan priključiti na mrežu objekte svakog krajnjeg kupca/proizvođača, koji je dobio elektroenergetsku suglasnost i ispunio uvjete iz elektroenergetske suglasnosti i zaključio ugovor o priključenju.
- Izdana elektroenergetska suglasnost važi samo za priključak, mjerno mjesto i lokaciju definiranu u istoj, te nije prenosiva na drugu lokaciju.

Članak 28.

(Rok važenja elektroenergetske suglasnosti)

- Prethodna elektroenergetska suglasnost izdaje se na razdoblje od jedne godine. U slučaju da gradnja objekta traje duže, prethodna elektroenergetska suglasnost se može produžiti za još jednu godinu.
- Izdana prethodna elektroenergetska suglasnost prestaje važiti ukoliko podnositelj zahtjeva u roku od jedne godine od njenog izdavanja nije zatražio njeno produženje ili nije zatražio elektroenergetsku suglasnost.
- Izdana elektroenergetska suglasnost prestaje važiti ukoliko podnositelj zahtjeva ne zatraži i ne ugovori priključenje svog objekta na elektroenergetsku mrežu u roku od jedne godine od dana izdavanja suglasnosti.
- Rok važenja izdane elektroenergetske suglasnosti po kojoj je izvršeno priključenje nije ograničen, osim u slučaju da je priključak krajnjeg kupca ili proizvođača isključen s mreže duže od tri godine.
- Elektroenergetska suglasnost prestaje važiti nadnevkom prestanka ugovora o korištenju distribucijske mreže.
- Iznimno od stavka (5) ovog članka, u slučaju promjene vlasništva na novog vlasnika se prenosi elektroenergetska

suglasnost s neizmijenjenim tehničkim uvjetima. Novi vlasnik ne plaća troškove priključka niti jednokratne naknade za priključenje, osim troškova obrade zahtjeva.

Članak 29.

(Tipski obrasci)

- (1) Distributer je dužan izraditi tipske obrasce zahtjeva za izdavanje prethodne elektroenergetske suglasnosti i elektroenergetske suglasnosti.
- (2) Obrasci iz stavka (1) ovog članka moraju biti dostupni javnosti na web stranici distributera i ovlaštenim uredima distributera za odnose s korisnicima.
- (3) Distributer je dužan izraditi tipske obrasce prethodne elektroenergetske suglasnosti i elektroenergetske suglasnosti.

POGLAVLJE II. UGOVORI

Članak 30.

(Vrste ugovora)

Odnosi između distributera, opskrbljivača, krajnjih kupaca i proizvođača električne energije ureduju se sljedećim ugovorima:

- a) ugovor o priključenju/povećanju priključne snage,
- b) ugovor o korištenju distribucijske mreže,
- c) ugovor o opskrbi električnom energijom.

Članak 31.

(Ugovor o priključenju/povećanju priključne snage)

- (1) Ugovor o priključenju/povećanju priključne snage zaključuju:
 - a) distributer s krajnjim kupcem,
 - b) proizvođač (u ovisnosti o snazi i naponskoj razini priključka) s distributerom.
- (2) Ugovor o priključenju distributer sklapa s krajnjim kupcem/proizvođačem koji posjeduje elektroenergetsku suglasnost.
- (3) Ugovor o povećanju priključne snage sklapa distributer s postojećim krajnjim kupcem koji posjeduje elektroenergetsku suglasnost za povećanje priključne snage.
- (4) Ugovor o priključenju/povećanju priključne snage pored ostalog sadrži:
 - a) podatke o ugovornim stranama,
 - b) predmet ugovora,
 - c) broj elektroenergetske suglasnosti i nadnevak izdavanja,
 - d) snagu priključenja i naponsku razinu priključka,
 - e) obvezu krajnjeg kupca da u slučaju povećanja priključne snage iznad ugovorene zatraži izmjenu elektroenergetske suglasnosti i ugovora o priključenju,
 - f) broj građevinske dozvole za objekt za koji se traži priključenje,
 - g) iznos jednokratne naknade za priključenje na mrežu s rokom i dinamikom uplate,
 - h) rok izvedbe radova koji su predmet ugovora,
 - i) način i nositelje rješavanja imovinsko-pravnih odnosa,
 - j) mogućnost ugovaranja veće sigurnosti u napajanju od standardne sigurnosti,
 - k) odgovornost za štetu i za slučaj neizvršenja ili neurednog izvršenja ugovora,
 - l) rok važenja ugovora,
 - m) obveza ugovornih strana za primjenu zakona, ovih Općih uvjeta, i drugih pravila i propisa FERK-a,
 - n) podatke o trajanju i razlozima raskida ugovora te dužini otkaznog roka,
 - o) mogućnost ugovaranja arbitraže pred FERK-om,
 - p) način rješavanja sporova,
 - q) ostale odredbe.

Članak 32.

(Ugovori o korištenju distribucijske mreže)

- (1) Ugovor o korištenju distribucijske mreže zaključuju:
 - a) opskrbljivač s distributerom,
 - b) krajnji kupac s distributerom,
 - c) proizvođač s distributerom.

- (2) Ugovor iz stavka (1) ovoga članka, uz ostalo, sadrži:

- a) podatke o ugovornim stranama,
 - b) predmet ugovora,
 - c) adresu i način dostave računa,
 - d) broj elektroenergetske suglasnosti, ugovora o priključenju/povećanju priključne snage, ugovora o opskrbi električnom energijom i nadnevak izdavanja,
 - e) podatke o instaliranoj/vršnoj snazi i ostalim energetske veličinama,
 - f) odredbe kvalitete električne energije,
 - g) slučajeve u kojima se može promijeniti ugovorena razina kvalitete isporuke električne energije,
 - h) razinu dozvoljenog povratnog utjecaja na mrežu,
 - i) uvjete i način upravljanja elektroenergetskim postrojenjima korisnika mreže od operatora distribucije,
 - j) uvjete pristupa obračunskom mjernom mjestu i priključku, te način kontrole i mjerenja, i uvjete i način očitavanja mjernih uređaja,
 - k) odredbu kako se naknada za korištenje distribucijske mreže plaća sukladno važećim tarifnim stavovima za korisnike distributivnog sustava,
 - l) uvjete obveze štednje ili ograničenja isporuke ugovorene električne energije i snage,
 - m) način izvještavanja i razmjene podataka,
 - n) odredbe o naknadi štete u slučaju neizvršenja ili neurednog izvršenja ugovora,
 - o) ostale međusobne obveze,
 - p) obvezu ugovornih strana za primjenu zakona, ovih Općih uvjeta i drugih pravila i propisa FERK-a,
 - q) podatke o trajanju i razlozima raskida ugovora te dužini otkaznog roka,
 - r) mogućnost ugovaranja arbitraže pred FERK-om,
 - s) način razrješavanja sporova,
 - t) ostale odredbe.
- (3) Nekvalificirani (tarifni) kupac iz kategorije kućanstava može regulirati korištenje distribucijske mreže na temelju ugovora o opskrbi, u kojem slučaju je opskrbljivač dužan ugovorom s distributerom regulirati korištenje distribucijske mreže za kućanstva s kojima je zaključio ugovor o opskrbi.

Članak 33.

(Ugovor o opskrbi električnom energijom)

- (1) Ugovor o opskrbi električnom energijom zaključuju:
 - a) opskrbljivač prvog reda s nekvalificiranim (tarifnim) kupcem,
 - b) opskrbljivač drugog reda s kvalificiranim kupcem.
- (2) Ugovor o opskrbi električnom energijom uz ostalo sadrži:
 - a) podatke o ugovornim stranama,
 - b) predmet ugovora,
 - c) snagu i količinu električne energije,
 - d) broj i nadnevak zaključenih ugovora o priključenju/povećanju vršne snage i ugovora o korištenju distribucijske mreže,
 - e) mjesto isporuke, mjesto i način mjerenja,
 - f) elemente i uvjete za opskrbu,
 - g) naponsku razinu i vrstu priključka,
 - h) kategoriju i grupu potrošnje,
 - i) način obračuna i dostave računa, adresu dostave računa, te odredbe o plaćanju računa i kamatama,
 - j) prava i obveze ugovornih strana, osobito u svezi s promjenom adrese, odnosno prijavom i odjavom mjernog mjesta, razlogom i rokom obustave isporuke električne energije, prigovorom na račun za električnu energiju i ispravkom obračuna,
 - k) obvezu ugovornih strana za primjenu zakona, ovih Općih uvjeta i drugih pravila i propisa FERK-a,
 - l) podatke o trajanju i razlozima raskida ugovora te dužini otkaznog roka,

- m) случајеве i uvjete kojima se može ograničiti isporuka ugovorene snage i energije,
 - n) mogućnost ugovaranja arbitraže pred FERK-om,
 - o) odgovornosti za pričinjenu štetu i druge odgovornosti za neispunjavanje ugovora, kao i visina naknade štete, odnosno penala,
 - p) случајеве u kojima se penali ne plaćaju, odnosno šteta ne nadoknađuje,
 - q) način razrješavanja sporova,
 - r) ostale odredbe.
- (3) Ako objekt krajnjeg kupca ima više priključaka izvedenih iz većeg broja elektroenergetskih objekata, svaki se smatra posebnim mjestom isporuke i za svaki takav priključak može se potpisati poseban ugovor o opskrbi ili jednim ugovorom objediniti sva mjesta isporuke.
- (4) Kada nekvalificirani (tarifni) kupac ima s opskrbljivačem nekvalificiranih (tarifnih) kupaca zaključeno više ugovora o opskrbi, pravo na zaključenje novog ugovora za opskrbu ostvaruje tek nakon podmirenja ukupnih dospjelih novčanih obveza za isporučenu električnu energiju na svim drugim obračunskim mjernim mjestima, na temelju ranije zaključenih ugovora.

Članak 34.

(Rok za zaključenje ugovora o opskrbi električnom energijom)

- (1) Ugovori o opskrbi električnom energijom za krajnje kupce iz kategorije kućanstava i ostale potrošnje na niskom naponu, kao i javna rasvjeta, kod kojih se ne vrši godišnje ugovaranje količine električne energije zaključuju se nakon zaključenja ugovora o priključenju/povećanju priključne snage i ugovora o korištenju distribucijske mreže, na neodređeno vrijeme.
- (2) Ostali nekvalificirani (tarifni) kupci, ugovor iz članka 33. ovih Općih uvjeta, dužni su zaključiti najkasnije do 30. studenoga tekuće godine za iduće ugovoreno razdoblje, odnosno mjesec dana prije isteka valjanosti prethodnog ugovora o opskrbi električnom energijom.

Članak 35.

(Tipski obrasci)

- (1) Distributer je dužan izraditi tipski ugovor o priključenju/povećanju vršne snage i ugovor o korištenju distribucijske mreže.
- (2) Opskrbljivač je dužan izraditi tipske ugovore o opskrbi električnom energijom.
- (3) Tipske obrasce iz stavaka (1) i (2) ovog članka distributer i opskrbljivač dužni su dostaviti FERK-u.
- (4) Obrasce iz stavaka (1) i (2) ovog članka moraju biti dostupni javnosti na web stranici i u ovlaštenim uredima za odnose s korisnicima/kupcima distributera i opskrbljivača.

Članak 36.

(Priključenje krajnjeg kupca)

- (1) Po završetku radova unutar svog objekta i osiguranja atesta o ispravnosti vlastitih elektroinstalacija, krajnji kupac koji je zaključio ugovore o priključenju/povećanju priključne snage, opskrbi električnom energijom i korištenju distribucijske mreže podnosi nadležnom distributeru zahtjev za priključenje objekta na distribucijsku mrežu.
- (2) Uz zahtjev za priključenje na distribucijsku mrežu krajnji kupac dostavlja:
- a) podatke o objektu: lokacija, vrsta i namjena,
 - b) broj i nadnevak zaključenja ugovora o priključenju na mrežu,
 - c) potvrdu o kvaliteti izvedenosti električnih instalacija kojom se potvrđuje kako su instalacije krajnjeg kupca izvedene sukladno projektnoj dokumentaciji, kao i tehničkim propisima i normama, s izričitom izjavom izvođača kako se isti mogu priključiti na mrežu, kao i propisane ateste, odnosno odobrenje za uporabu za

- objekte za koje je zakonom propisano izdavanje odobrenja za uporabu,
 - d) potvrdu o ispunjenju financijskih obveza iz ugovora o priključenju,
 - e) ostale tehničke podatke i parametre ukoliko su potrebni na zahtjev distributera,
 - f) zahtijevano vrijeme priključenja,
 - g) broj i nadnevak zaključenja ugovora o korištenju distribucijske mreže i ugovora o opskrbi električnom energijom, koji su uvjet za priključenje na mrežu i početak isporuke električne energije krajnjem kupcu.
- (3) Distributer je dužan izvršiti priključenje krajnjeg kupca koji je izmirio svoje obveze iz ugovora o priključenju i koji je podnio sve potrebne podatke uz zahtjev za priključenje, u roku od 10 dana od dana završetka izgradnje priključka.
- (4) Zahtjev za priključenje distributeru podnosi i krajnji kupac koji je na temelju kupovine ili zamjene nekretnine stekao pravo vlasništva.
- (5) Zahtjev za priključenje distributeru podnosi krajnji kupac koji je na temelju elektroenergetске suglasnosti ostvario pravo na privremeni priključak.
- (6) Priključenje krajnjeg kupca preko izgrađenog priključka i obračunskog mjernog mjesta na distribucijsku mrežu mogu izvršiti samo ovlašteni radnici distribucije.
- (7) Priključenje se vrši sukladno Pravilniku o mjernom mjestu iz članka 45. ovih Općih uvjeta, o čemu se radi zapisnik koji potpisuju distributer i krajnji kupac.

Članak 37.

(Prestanak ugovora)

Ugovori iz članaka 31, 32. i 33. ovih Općih uvjeta mogu prestati iz sljedećih razloga:

- a) na pisani zahtjev za raskid ugovora od opskrbljivača, krajnjeg kupca, odnosno proizvođača pod uvjetom izmirenja svih neizmirenih obveza prema distributeru, odnosno opskrbljivaču do raskida ugovora,
- b) na pisani zahtjev za raskid ugovora od distributera, odnosno opskrbljivača u slučaju ako krajnji kupac ne otkloni razloge zbog kojih mu je obustavljena ili naložena obustava opskrbe električnom energijom u roku od 90 dana od dana obustave, ili dana kada je pokušano izvršenje obustave,
- c) smrti krajnjeg kupca, prestanka pravne osobe u svojstvu kupca i nastupa drugih okolnosti za prestanak ugovora prema odredbama zakona i ovih Općih uvjeta.

Članak 38.

(Posebni ugovori o međusobnim odnosima elektroprivrednih subjekata)

- (1) Odnosi između distributera, proizvođača, opskrbljivača, i drugih subjekata (Elektroprijenosa Bosne i Hercegovine a.d. Banja Luka, operatora tržišta, NOS-a BiH i drugih) na tržištu električne energije uređuju se posebnim ugovorima o međusobnim odnosima.
- (2) Ugovori iz stavka (1) ovog članka uz ostalo sadrže:
- a) predmet ugovora,
 - b) način međusobnog informiranja,
 - c) način informatičkog povezivanja i razmjene podataka,
 - d) prava i obveze ugovornih strana,
 - e) postupke na mjernom mjestu,
 - f) ekonomske odnose između ugovornih strana,
 - g) mogućnost ugovaranja arbitraže FERK-a,
 - h) ostale međusobne odnose.

Članak 39.

(Zajednička potrošnja)

- (1) Više krajnjih kupaca koji ostvaruju zajedničku potrošnju zaključuju ugovor o opskrbi električnom energijom i ugovor o korištenju distribucijske mreže preko svojih predstavnika, a na temelju odluke krajnjih kupaca.

- (2) Iznos za utrošenu električnu energiju zajedničke potrošnje obračunava se i iskazuje kao zasebna stavka na računu za električnu energiju obračunskog mjernog mjesta pojedinog krajnjeg kupca koji koristi električnu energiju zajedničke potrošnje, a za isto obračunsko razdoblje.
- (3) Svojim ugovorom o opskrbi krajnji kupci preuzimaju i obvezu plaćanja pripadajućeg dijela troškova zajedničke potrošnje. Potraživanja za zajedničku potrošnju imaju isti status i tretman kao i potraživanja za električnu energiju preuzetu na mjernom mjestu krajnjeg kupca, koji je i krajnji korisnik zajedničke potrošnje, pa se plaćanje ne može razdvajati.

**Članak 40.
(Raskid ugovora)**

- (1) Ukoliko kupac ima namjeru prestati koristiti električnu energiju na postojećoj adresi, dužan je pokrenuti postupak raskida zaključenih ugovora, te izmiriti sve dotadašnje obveze po zaključenim ugovorima.
- (2) U članku 37. ovih Općih uvjeta opisane su procedure koje provode kupac, distributer i opskrbljivač u slučaju raskida ugovora.
- (3) Kupac ima pravo privremeno objavit potrošnju električne energije. Privremena objava kupca ne može trajati duže od 36 mjeseci.

**Članak 41.
(Promjena vlasništva objekta i nasljeđivanje)**

- (1) Kod promjene vlasništva objekta kupca, raniji vlasnik - kupac je dužan u roku od 30 dana od promjene vlasništva podnijeti zahtjev za raskid ugovora o korištenju mreže, kao i ugovora o opskrbi električnom energijom, uz predočenje odgovarajuće isprave o promjeni vlasništva, a novi vlasnik tog objekta je dužan u istom roku podnijeti zahtjev za sklapanje novih ugovora, uz predočenje odgovarajuće isprave o promjeni vlasništva.
- (2) Na temelju zaprimljenog zahtjeva kupca iz stavka (1) ovog članka, distributer je dužan u daljnjem roku od pet dana od dana prijema zahtjeva pregledati mjerno mjesto, očitati stanje brojila i utvrđeno dostaviti opskrbljivaču.
- (3) Na temelju očitavanja brojila iz stavka (2) ovog članka, opskrbljivač i distributer dužni su izvršiti obračun potrošnje električne energije i korištenja mreže, kada obračun predstavlja osnovu razgraničenja ugovornih odnosa između ranijeg vlasnika i novog vlasnika objekta, te njihovih odnosa s opskrbljivačem i distributerom.
- (4) Distributer nakon očitavanja objavljuje registraciju kupca koji je bio raniji vlasnik - kupac i od toga dana mu se ne mogu obračunavati obveze na tom mjernom mjestu.
- (5) Ukoliko se s novim vlasnikom objekta iz stavka (1) ovog članka ne zaključi ugovor o opskrbi električnom energijom i ugovor o korištenju distribucijske mreže, s danom očitavanja stanja brojila iz stavka (3) ovog članka, distributer će obustaviti isporuku električne energije na tom obračunskom mjernom mjestu.
- (6) Ukoliko raniji vlasnik - kupac iz stavka (1) ovog članka nije u roku od 30 dana od dana promjene vlasništva podnio zahtjev za raskid ugovora, za razgraničenje obveza za preuzetu električnu energiju mogu se koristiti odredbe ugovora o kupoprodaji objekta u slučaju da je ovo razgraničenje sadržano u istom. U slučaju da ugovor o kupoprodaji objekta ne sadrži odredbe o razgraničenju opskrbljivač i distributer će, na zahtjev novoga vlasnika objekta, uz predočenje odgovarajuće isprave o promjeni vlasništva, zaključiti ugovor o opskrbi električnom energijom i ugovor o korištenju distribucijske mreže, odnosno ugovor o opskrbi električnom energijom i korištenju distribucijske mreže, s danom prijave novog vlasnika, kada je prijava novog vlasnika, osnova razgraničenja ugovornih odnosa između ranijeg vlasnika i

novog vlasnika objekta, te njihovih odnosa s opskrbljivačem i distributerom.

- (7) Nasljednik, odnosno pravni slijednik je dužan zaključiti novi ugovor s opskrbljivačem i distributerom i regulirati obveze nastale prije nasljeđivanja, a najkasnije 30 dana od dana utvrđivanja nasljednika odnosno pravnog slijednika.
- (8) Kada se ne zaključi ugovor u roku navedenom u stavku (7) ovog članka, ili ako nasljednik/pravni slijednik ne prihvati obveze prethodnika, opskrbljivač može zahtijevati od distributera isključenje nasljednika/pravnog slijednika s distribucijske mreže i pokreće postupak za naplatu potraživanja po osnovi isporučene električne energije prethodniku.

**Članak 42.
(Ustupanje ugovora)**

- (1) Krajnji kupac može zatražiti da se njegov ugovor o opskrbi električnom energijom i ugovor o korištenju distribucijske mreže na određeno vrijeme ustupi drugom krajnjem kupcu, a distributer/opskrbljivač može na takav ugovor dati pristanak i provesti ga pod uvjetima:
 - a) podmirenja svih novčanih obveza nastalih do dana privremenog ustupanja ugovora,
 - b) davanju ovjerene izjave ustupatelja ugovora i primatelja ugovora o solidarnom podmirenju budućih novčanih obveza.
- (2) Bilo koja promjena ugovora o opskrbi električnom energijom i ugovora o korištenju distribucijske mreže iz stavka (1) ovog članka moguća je isključivo uz izričitu dozvolu ustupatelja ugovora i distributera i opskrbljivača krajnjeg kupca.
- (3) Ustupatelj ugovora i primatelj ugovora mogu u svako vrijeme u pisanom obliku raskinuti ustupanje ugovora, o čemu su dužni u roku 3 dana od dana raskida ugovora i podmirenja svih novčanih obveza obavijestiti distributera i opskrbljivača krajnjih kupaca u pisanom obliku.

POGLAVLJE III. PRIKLJUČAK KRAJNJEG KUPCA/PROIZVOĐAČA

**Članak 43.
(Priključak)**

- (1) Priključak počinje u priključnoj točki na distribucijskoj mreži, koju jednoznačno određuje distributer u uvjetima elektroenergetske suglasnosti. Ukoliko to energetske prilike uvjetuju početna točka priključka može biti i srednjenaponska čelija u TS 110/x kV (nakon usuglašavanja distributera i Elektroprijenosa Bosne i Hercegovine a.d. Banja Luka).
- (2) Priključak se završava mjernim mjestom kod krajnjeg kupca/proizvođača, uključujući i mjerni slog.
- (3) Kao element priključka kod krajnjih kupaca kod kojih se ne mjeri i ne obračunava snaga, ugrađuje se ograničavač (limitator) snage koja je krajnjem kupcu odobrena elektroenergetskom suglasnošću.

**Članak 44.
(Pravilnik o priključcima)**

- (1) Priključenje objekata novih krajnjih kupaca/proizvođača, kao i rekonstrukcija postojećih priključaka, vrši se prema uvjetima i tehničkim rješenjima definiranim u Pravilniku o priključcima, kojeg je distributer dužan izraditi u roku od četiri mjeseca od stupanja na snagu ovih Općih uvjeta, i dostaviti FERK-u na odobrenje.
- (2) Pravilnik o priključcima sadrži Metodologiju za utvrđivanje naknada za priključenje objekta krajnjih kupaca/proizvođača na distribucijsku mrežu.
- (3) Metodologija iz stavka (2) ovog članka zasniva se na osnovnim principima koji su dani u prilogu 1 ovih Općih uvjeta.

- (4) Pravilnik o priključcima, uz ostalo, sadrži opće smjernice za projektiranje, izgradnju i nadzor nad izvedbom priključka u ovisnosti o:
- naponskoj razini priključka,
 - kategoriji potrošnje, zahtijevane razine sigurnosti napajanja,
 - namjeni i zahtijevanoj vršnoj snazi,
 - tipskim presjecima vodiča i materijalima za izvedbu priključaka,
 - vrsti, mjestu postavljanja i nazivnoj struji osigurača i/ili limitatora,
 - usvojenoj vrsti i tipovima zaštita,
 - vrsti priključka prema izvedbi (monofazni, trofazni, nadzemni neizolirani vodiči, nadzemni sa SKS kablom, podzemni kablanski i sl.),
 - vrsti priključaka prema karakteru priključenih objekata (individualno stambeno kućanstvo, stambena zgrada s više stanova, stambeno-poslovni objekt, objekt malog gospodarstva, industrijski objekti, elektrane priključene na distribucijsku mrežu),
 - načinu mjerenja električne energije kako je definirano Pravilnikom o mjernom mjestu krajnjeg kupca.
- (5) Pravilnik o priključcima treba uz ostalo sadržavati opću specifikaciju radova i materijala za izradu priključka, iz koje će se raditi pojedinačne specifikacije za svaki konkretan priključak.
- (6) Pravilnik o priključcima i Metodologija za utvrđivanje naknada za priključenje objekata na distribucijsku mrežu trebaju biti dostupni na web stranici distributera, kao i u svim ovlaštenim uredima distributera za odnose s korisnicima.

Članak 45.

(Pravilnik o mjernom mjestu krajnjeg kupca)

- (1) U roku od četiri mjeseca od stupanja na snagu ovih Općih uvjeta distributeri su dužni izraditi Pravilnik o mjernom mjestu krajnjeg kupca.
- (2) Pravilnikom o mjernom mjestu krajnjeg kupca distributer električne energije, uz ostalo, utvrđuje:
- mjesto postavljanja priključno-mjernog ormarića kod krajnjeg kupca,
 - dimenzije, materijal i stupanj zaštite,
 - pripadajuću opremu u ormariću,
 - usvojene tipove i klase točnosti mjernih uređaja, u ovisnosti o naponskoj razini, vršnoj snazi, kategoriji i grupi potrošnje,
 - usvojene tipove uređaja za upravljanje tarifama,
 - komunikacijske uređaje.
- (3) Pravilnik o mjernom mjestu treba biti dostupan na web stranici distributera, kao i u svim ovlaštenim uredima distributera za odnose s korisnicima.

Članak 46.

(Cjenici)

- (1) Sukladno metodologiji definiranoj člankom 44. stavak (2) i stavak (3) ovih Općih uvjeta distributer utvrđuje Cjenik s jediničnim iznosima naknada za priključenje krajnjih kupaca/proizvođača na distribucijsku mrežu, koji treba biti dostupan krajnjim kupcima/proizvođačima na web stranici distributera, kao i u svim ovlaštenim uredima distributera za odnose s korisnicima.
- (2) Distributer utvrđuje Cjenik usluga (izdavanje elektroenergetskih suglasnosti, isključenje i ponovno uključenje na zahtjev krajnjeg kupca, pregled ispravnosti priključka i mjernog mjesta na zahtjev krajnjeg kupca, mjerenje i izvještavanje o kvaliteti napona na zahtjev korisnika mreže, utvrđivanje i obračunavanje neovlaštene potrošnje električne energije i sl.) i objavljuje na svojoj web stranici. Cjenik treba biti dostupan svim krajnjim kupcima/proizvođačima u svim ovlaštenim uredima za odnose s korisnicima i dostavljen FERK-u na uvid.

Članak 47.

(Uvjeti i način priključenja)

- (1) Nadležni distributer je investitor i vlasnik svih novih priključaka na niskom naponu u područjima za koja postoje prostorni, urbanistički i regulacijski planovi i dužan je izgraditi priključak potreban za priključenje krajnjeg kupca, ukoliko je isti ispunio uvjete iz elektroenergetske suglasnosti i ugovora o priključenju i uplatio iznos jednokratne naknade za priključenje.
- (2) Nositelj investicije posebne zone dužan je zaključiti ugovore s distributerom sukladno članku 26. ovih Općih uvjeta.

Članak 48.

(Troškovi izgradnje priključka)

Troškovima izgradnje priključka smatraju se:

- troškovi projektiranja,
- troškovi nabave opreme propisane Pravilnikom o priključcima i drugim tehničkim pravilima (specifikacija opreme) za odgovarajuću naponsku razinu, tip priključka, instaliranu snagu i vrstu mjernih uređaja,
- troškovi materijala,
- troškovi prijevoza,
- troškovi izvedbe priključka,
- troškovi nadzora nad izvedbom,
- troškovi tehničkog prijema priključka,
- kontrola i plombaranje mjernog mjesta i stavljanje pod napon.

Članak 49.

(Izgradnja priključka krajnjeg kupca)

- (1) Distributer je dužan izvesti priključak i priključiti objekt krajnjeg kupca u roku ne dužem od 30 dana od dana ispunjenja obveza iz ugovora o priključenju ukoliko se radi o priključku na niskom naponu.
- (2) Ako priključenje objekta krajnjeg kupca zahtijeva izgradnju složenijih distribucijskih mreža ili mreža naponske razine 10 kV, 20 kV i 35 kV, rok za završetak priključka se utvrđuje ugovorom.
- (3) Prilikom projektiranja i izgradnje priključka distributer je dužan voditi računa o lokaciji mjernog mjesta na način da mu se osigura neometan pristup istom.

Članak 50.

(Troškovi nastali promjenama na postojećem priključku)

- (1) Krajnji kupac/proizvođač, koji zahtijeva promjene na priključku i obračunskom mjernom mjestu i pri tome ne povećava priključnu snagu, snosi troškove izvedbe promjena:
- razdvajanja instalacija, s uspostavom većeg broja obračunskih mjernih mjesta,
 - spajanja instalacija, s uspostavom manjeg broja obračunskih mjernih mjesta
 - bilo kojeg drugog zahtjeva (premještanje, prepravka s nadzemnog na podzemni priključak i sl.).
- (2) Ako je promjena na priključku potrebna zbog radova na rekonstrukciji mreže, troškove promjena na priključku snosi vlasnik mreže.

Članak 51.

(Privremeni priključak)

- (1) Priključak na niskom naponu namijenjen privremenom ili povremenom korištenju (sajam, luna park, cirkus, manifestacija, sezonski kiosk i sl.) izvodi se u pravilu kao trajni priključak, a troškove izgradnje priključka dužan je platiti podnositelj zahtjeva (općina, grad, sportsko društvo, druge pravne ili fizičke osobe i dr.).
- (2) Ukoliko privremeni priključak nije izveden kao trajni priključak, troškove izgradnje priključka plaća podnositelj zahtjeva (sajam, luna park, cirkus, manifestacija, sezonski kiosk i sl.). Takav priključak može se koristiti najdulje šest mjeseci od dana priključenja.

Чланак 52.

(Прикључак градiliшта)

- (1) За прикључак градiliшта на ниском напону који се, у правилу, изводи као дио сталног прикључка, крајњи купач уз једнократну накнаду за прикључење плаћа и све друге трошкове који се односе на прикључак градiliшта.
- (2) Уколико се прикључак градiliшта не изводи као дио сталног прикључка, подносилац захтева за прикључење градiliшта, који је уједно и власник градiliшног прикључка, плаћа стварне трошкове за осигурање прикључења.
- (3) Власник градiliшног прикључка из ставка (2) овога чланка дужан је уклонити градiliшни прикључак о своме трошку, најкасније у року од седам дана након дана одјаве градiliшног прикључка.
- (4) Прикључак градiliшта је привремен.

Чланак 53.

(Привремено прикључење за потребе испитивања или пробног рада)

- (1) Distributer је дужан омогућити привремено прикључење објекта на мрежу за потребе испитивања или пробног рада, а на основу захтева и писане изјаве извођача радова о преузимању одговорности током привременог прикључења.
- (2) Привремено прикључење из ставка (1) овога чланка не може трајати дужи од 15 дана, а проводи се на основу закљученог уговора о опскрби којим се уређује опskrba електричном енергијом за вријеме привременог прикључења.

Чланак 54.

(Одржавање прикључка)

- (1) Одржавање прикључка и мјernih уређаја врши distributor. Трошкове одржавања сноси власник прикључка, односно власник мјernih уређаја.
- (2) Уколико постојећи крајњи купач задржи прикључак и/или мјерне уређаје у свом власништву, дужан је сносити трошкове одржавања суkladно чланку 95. ставак (4) ових Опћих увјета.

DIO - TREĆI**POGLAVLJE I. NAČIN MJERENJA, OČITAVANJA, OBRAČUNA I NAPLATE ELEKTRIČNE ENERGIJE**

Чланак 55.

(Мјерење електричне енергије)

- (1) Испоручена и преузета електрична енергија и снага, мјере се одговарајућим мјерним слогом који могу чинити:
 - a) струјни и напонски мјерни трансформатори,
 - b) бројила активне и јалове енергије, сумарно бројило, вremenski регистратор снаге,
 - c) уклопни сат или неки други уређај за управљање тарифом,
 - d) уређаји за даљинско очитавање,
 - e) ограничавач оптерећења (limitator),
 - f) осигурачи,
 - g) спојни водови.
- (2) Мјерни уређаји из ставка (1) овог чланка тоčke b), c), d) и e) морају бити propisno баждарени и жигошани.
- (3) Мјерни уређаји из ставка (1) овог чланка, тоčke a), b), c) и d), као и склопови за искључење и укључење мјernih челија морају бити plombирани.
- (4) Састав мјernог слога за крајње купце оvisи о напонској разини прикључења, снаге, категорије и групе потрошње.
- (5) Састав мјernог слога за произвођаче оvisи о снази и напонској разини прикључења.

Чланак 56.

(Уградња мјernih уређаја)

- (1) Крајњи купач обавезан је дозволити уградњу мјernih уређаја на његовом објекту или посједу, по могућности уз границу с јавном површином.
- (2) Уградњу мјernih уређаја код новоизграђених објеката врши distributor.

Чланак 57.

(Технички увјети за обрачунско мјерно мјесто)

- (1) Неovисно о категорији и групи потрошње, крајњим купцима којима се издаје електроенергетска suglasnost на вршну снагу већу од 23 kW, distributor уграђује мјерне уређаје који мјере потрошњу електричне енергије и снаге.
- (2) Ако се код постојећих крајњих купца utvrdи вршно оптерећење веће од 23 kW, distributor му издаје нову електроенергетску suglasnost и distributor се обавезује уградити мјерне уређаје према ставку (1) овог чланка у року од шест мјесeci од дана utvrђивања чињеница.
- (3) Distributer је обавезан у propisanim вremenskim раздобљима баждарити мјерне уређаје, у ovisности од класи тоčnosti и карактеристикама те обиму потрошње електричне енергије.

Чланак 58.

(Испитивање мјernih уређаја)

- (1) Distributer је дужан редовито вршити испитивање тоčnosti мјernih уређаја и дужан је осигурати да сви уређаји буду баждарени прије истека рока баждарења. Distributer доставља FERK-у свој план баждарења бројила у rokovima propisanim увјетима дозволе за обављање дјелатности дистрибуције. План баждарења осигурава доволjno информација као jamstvo да мјерни уређаји за мјерење електричне енергије задовољавају minimum стандарда тоčnosti.
- (2) Трошкове баждарења мјernih уређаја сноси власник истих.
- (3) Уколико крајњи купач/произвођач и опскрбљивач затражи изванредно или додатно испитивање, distributor ће исто урадити не касније од тридесет дана након захтева и извршит ће потребна испитивања како би utvrdио тоčnost мјernih уређаја. Уколико се изванредним или додатним испитивањем utvrdи како су мјерни уређаји исправни и у propisanoј класи тоčnosti трошкове испитивања плаћа крајњи купач/произвођач. Крајњи купач/произвођач има право назоћи pregледу мјernог слога.

Чланак 59.

(Контрола мјernih уређаја)

- (1) Одржавање, контролу, замјену и премјештање мјernih уређаја може вршити само distributor. Трошкове одржавања, поправке и замјене мјernih уређаја сnose власници мјernih уређаја.
- (2) Крајњи купач, произвођач или опскрбљивач може затражити контролни pregлед мјерне опреме уколико постоји sumnja да електричну енергију, односно снагу, не регистирају правилно.
- (3) Ако се контролним pregledом utvrdи како је мјерни уређај имао већа одступања него што је то према важећим propisима дозвољено, distributor електричне енергије сноси трошкове pregleda или замјене, у protivном трошкове контролног pregleda сноси подносилац захтева.
- (4) Када distributor електричне енергије сам или по prijavi крајњег купца, произвођача или опскрбљивача, осим у случају неовлаштене потрошње, utvrdи како уређај за управљање тарифама неpravилно radi или како неко вријеме nije обављао своју функцију, ukupно регистrirана електрична енергија за то обрачунско раздобље rasporedit ће се у istom omjerу ostvarenih vrijednosti, за раздобље до када је utvrdена neisправност, као у istom обрачунском раздобљу prethodne године у којему је регистрација била исправна, а ако то nije могуће тада према sljedeћем обрачунском раздобљу, али најдуже у законском року zastаре.
- (5) У случају из ставка (3) овог чланка извршит ће се исправка обрачунских величина од називног износа razreda тоčnosti до ustanовљеног одступања, а исправка обрачуна извршит ће се за раздобље од posljedње контроле мјernih уређаја, али најдуже у законском року zastаре.
- (6) Крајњи купач/произвођач одговоран је за nestanak и ošteћење мјernih уређаја постављених у његовим објектима, као и за настале posljedice. Крајњи купач/произвођач дужан је обавијестити distributora о

nestanku ili oštećenju bilo kojeg dijela mjernog sloga, oštećenju plombi, kao i eventualnom oštećenju mjernog ormarića, odmah po otkrivanju takvih okolnosti.

Članak 60.

(Neispravnost mjerne opreme)

- (1) Krajnji kupac/proizvođač dužan je, po saznanju, bez odlaganja o neispravnosti mjernih uređaja obavijestiti distributera električne energije.
- (2) Distributer električne energije dužan je izvršiti provjeru ispravnosti u roku od 72 sata od zaprimljene obavijesti, a iste otkloniti u najkraćem mogućem roku.
- (3) Distributer električne energije dužan je u roku od 48 sati po izvršenim izmjenama, u pisanom obliku obavijestiti opskrbljivača o svim izmjenama mjerne opreme koje utječu na obračun potrošene električne energije.
- (4) Distributer električne energije dužan je o svim uočenim nepravilnostima na mjernom mjestu, koje utječu na obračun potrošene električne energije krajnjeg kupca, u pisanom obliku obavijestiti opskrbljivača u roku od 48 sati. Opskrbljivač je dužan izvršiti ispravku obračuna potrošene električne energije i o istome obavijestiti krajnjeg kupca.
- (5) Distributer električne energije dužan je u pisanom obliku obavijestiti opskrbljivača o svim promjenama na mjernoj opremi prouzročenim događajima iz članka 59. stavka (6) ovih Općih uvjeta u roku od 48 sati od uspostave ispravnog stanja.
- (6) Kada se utvrdi kako je registriranje električne energije bilo nepravilno, procjena neregistrirane električne energije i snage će se izvršiti sukladno članku 71. ovih Općih uvjeta.

Članak 61.

(Pristup priključku)

- (1) Krajnji kupac/proizvođač dužan je omogućiti ovlaštenim osobama distributera neometan pristup priključku, mjernim uređajima i električnim instalacijama u svom vlasništvu kao i mjernim uređajima, objektima i opremi u vlasništvu distributera koji se nalaze na njegovom posjedu u svrhu očitavanja, testiranja, kontrole, otklanjanja kvarova, izmještanja i zamjene, održavanja i popravke mjernih uređaja, priključaka i pripadajuće opreme, kao i radi obustave isporuke električne energije.
- (2) Ukoliko krajnji kupac/proizvođač u dva navrata ne dozvoli pristup ili ometa očitavanje mjernog uređaja, odnosno kontrolu priključka, distributer podnosi zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka sukladno zakonu, i može obustaviti isporuku/preuzimanje električne energije i zahtijevati izmještanje mjernog uređaja na mjesto na kojem bi pristup istom bio moguć ili ugraditi pretplatničko brojilo. Troškove izmještanja, odnosno ugradnje pretplatničkog brojila u ovom slučaju snosi krajnji kupac.
- (3) Nakon ugradnje mjernog uređaja na mjesto na kojem je pristup omogućen, krajnji kupac stječe pravo na ponovno priključenje, nakon izmirenja novčanih obveza za ranije isporučenu električnu energiju i troškova izmještanja mjernog uređaja.

Članak 62.

(Očitavanje mjernih uređaja)

- (1) Očitavanje mjernih uređaja kupca/proizvođača organizira i vrši distributer električne energije.
- (2) Distributer je dužan vršiti ispravno i redovito očitavanje mjernih uređaja.
- (3) Mjerni uređaji krajnjih kupaca/proizvođača električne energije očitavaju se u pravilu mjesečno, a sukladno vremenskom razdoblju definiranom u ugovoru o opskrbi električnom energijom i korištenju distribucijske mreže.
- (4) Mjerni uređaji se mogu očitati i u kraćem vremenskom roku u slučaju privremene odjave ili promjene opskrbljivača.
- (5) Prilikom promjene cijene električne energije, distributer obvezno vrši očitavanje mjernih uređaja krajnjih kupaca/proizvođača.

- (6) Distributer je dužan prilagoditi rokove očitavanja mjernih uređaja na način da se kupcima osigura isporuka električne energije po važećim tarifnim stavovima.
- (7) Mjerne uređaje očitava ovlaštena osoba distributera uz predocjenje službene iskaznice, koja je dužna, na zahtjev krajnjeg kupca/proizvođača, omogućiti provjeru identiteta.
- (8) Ako očitavanju ne nazoči predstavnik jedne strane, za obračun se prihvaćaju podatci o očitavanju koje dostavi strana koja je izvršila očitavanje.
- (9) Očitavanje mjernih uređaja može se vršiti:
 - a) izravno s mjernih uređaja,
 - b) neizravno preko uređaja za daljinsko očitavanje
- (10) Mjerni uređaji elektrana, koje isporučuju električnu energiju u distributivni sustav, moraju se očitavati svakog mjeseca.
- (11) Na zahtjev krajnjeg kupca distributer je dužan istom pružiti bilo koju informaciju vezanu za rezultate očitavanja brojila električne energije u roku od osam dana.
- (12) Ugovorom o opskrbi električnom energijom može se prihvatiti očitavanje koje izvrši krajnji kupac.

Članak 63.

(Obračun električne energije i dostava računa)

- (1) Opskrbljivač je dužan osigurati da je krajnjem kupcu obračun za utrošenu električnu energiju i ostvareno vršno opterećenje izvršen sukladno važećim tarifnim stavovima i na temelju očitanih mjernih podataka prikupljenih od distributera, za svako obračunsko razdoblje, sukladno ugovoru o opskrbi.
- (2) Kod krajnjih kupaca čiji objekti predstavljaju jednu tehnološku cjelinu, i u slučaju da se napajaju iz više elektroenergetskih objekata, moguće je vršiti obračun jednovremenog vršnog opterećenja, ukoliko je objedinjeno mjerenje električne energije i vršnog opterećenja i ukoliko je napajanje tih objekata objedinjeno jednim ugovorom o opskrbi.
- (3) U slučaju netočnih podataka mjerenja opskrbljivač će zahtijevati od distributera da izvrši ponovno očitavanje mjernih uređaja.
- (4) Računi se dostavljaju krajnjem kupcu na način i adresu navedenu u ugovoru za opskrbu, odnosno sukladno poslovnoj politici obračuna i naplate iz članka 64. stavak (1) ovih Općih uvjeta.

Članak 64.

(Poslovna politika obračuna i naplate)

- (1) Svaki opskrbljivač obavještava krajnje kupce o svojoj poslovnoj politici naplate i obračuna za vrijeme potpisivanja ugovora o opskrbi i iste će objaviti na svojoj web stranici i ovlaštenim uredima opskrbljivača za odnose s kupcima. Poslovna politika obračuna i naplate mora biti pravična i nediskriminirajuća i uključivat će odredbe koje se odnose, ali se ne ograničavaju na:
 - a) obveze krajnjeg kupca da distributera i opskrbljivača obavijesti o određenim informacijama, kao što je ime, adresa, i slične izmjene u svom statusu,
 - b) kamate za kasno plaćanje računa, koje neće prelaziti zakonom odobren postotak,
 - c) plan uplata ili mogućnost obročnog plaćanja,
 - d) načine i rokove dostave računa i opomena za neplaćene račune,
 - e) način i rokove dostave prigovora na račune,
 - f) prihvatljive metode i rokove plaćanja računa, uključujući i mogućnost izravnog plaćanja u ovlaštenim uredima opskrbljivača za odnose s kupcima,
 - g) mogućnost ugovaranja obračuna za neprekidnu potrošnju, kada se zbog nedostupnosti očitavanja mjernih uređaja ne organizira očitavanje u mjesečnim razdobljima.
- (2) U slučajevima kada je krajnji kupac isključen preko mjesec dana, ne naplaćuje se naknada za mjerno mjesto i za snagu.
- (3) Poslovnu politiku obračuna i naplate, iz stavka (1) ovog članka opskrbljivač dostavlja i FERK-u.

Чланак 65.

(Плаћање računa)

- (1) Крајњи купец је дужан платити рачун за утрошену електричну енергију.
- (2) Крајњи купец може djelomično или у цијелости, у писаном облику, оспорити рачун за обрачуноско раздобље за потрошену електричну енергију суkladно чланку 64. ставак (1) тачка е), ових Опћих увјета.
- (3) Неспorni dio дужан је платити у року утврђеном у чланку 64. ставак (1) тачка ф), ових Опћих увјета.
- (4) Опскрбљивач је дужан одговорити крајњем купцу на приговор у року од осам дана од дана пријема приговора.
- (5) Ако је приговор из ставка (2) овога чланка оправдан, крајњем купцу се издаје нови рачун.
- (6) Крајњи купец који, након провјере исправности обрачуна, оспорава обрачунати износ у свежи с тарифама по којима се врши опскрба, може поднијети захтев за рјешење спора FERK-у у року од 15 дана од дана заприманја одговора о опскрбљивача по приговору.
- (7) Ако крајњи купец не запrimi рачун у уговореном року, односно суkladно пословној политици обрачуна и наплате, дужан је о томе обавијестити опскрбљивача који ће му издати прелику рачуна, без посебне накнаде.

Чланак 66.

(Postupci za slučaj neplaćanja ili kašnjenja u plaćanju računa)

- (1) Крајњем купцу који не плати новчану обвезу обрачуноског раздобља у року досpiјећа, опскрбљивач има право обрачунати законску затезну камату која се iskazuje по извршеној уплати на првом sljedećem рачуну за електричну енергију.
- (2) Крајњем купцу који не плати досpiјелу новчану обвезу у року досpiјећа, опскрбљивач ће испоставити опомену у писаном облику.
- (3) Distributer електричне енергије може по налогу опскрбљивача крајњем купцу обуставити испорuku електричне енергије на обрачуномском мјерном мјесту због неплаћене досpiјеле новчане обвезе, ако купец ни након истека рока из опомене није платио досpiјелу новчану обвезу.

Чланак 67.

(Pretplatničko brojilo)

- (1) Уколико крајњи купец не плати три досpiјела рачуна у protekliх шест мјесeci, опскрбљивач може даљњу опскрбу крајњег купца електричном енергијом увјетовати уградњом pretplatničkog бројила.
- (2) У случају да крајњи купец не плати досpiјеле рачуне и не прихвати даљњу опскрбу електричном енергијом према увјетима из ставка (1) овога чланка, опскрбљивач може обуставити даљњу испорuku електричне енергије.
- (3) Distributer може на захтев крајњег купца омогућити замјену pretplatničkog бројила.
- (4) Трошкове замјене pretplatničkog бројила snosi крајњи купец, а уградњу на обрачуноско мјерно мјесто изводи искључиво distributer.
- (5) Pretplatničko бројило се може уградити и приликом прикључења купца, ако је то дефинирано уговором о прикључењу.

POGLAVLJE II. NEOVLAŠTENA POTROŠNJA, NEREGISTRIRANA POTROŠNJA, NAČIN OBRAČUNA I POSTUPCI KOJI SE PRIMJENJUJU U SLUČAJU UTVRĐIVANJA NEOVLAŠTENE I NEREGISTRIRANE POTROŠNJE

Чланак 68.

(Neovlaštena potrošnja)

- (1) Pod neovlaštenom potrošnjom електричне енергије podrazumijeva се:
 - a) прикључивање објекта на distribucijsku мрежу без електроенергетске suglasnosti и/или уговора о прикључењу,

уговора о коришћењу distribucijske мреже и уговора о опскрби електричном енергијом,

- b) трошење електричне енергије без мјernih уређаја или мимо njih,
- c) utjecanje на рад мјernih уређаја, уклањање мјernih уређаја, skidanje или оштећење plombi,
- d) samovoljno прикључење након искључења,
- e) premoštavanje бројила или samovoljno премјештање прикључка с мјерним уређајима,
- f) djelovanje крајњег купца на уређај за управљање тарифом у циљу коришћења мање тарифе,
- g) трошење електричне енергије за категорију потрошње за коју није добијена електроенергетска suglasnost.
- (2) Тко neovlašteno преузима електричну енергију, као и врши преварке електричних инсталација или мјernih уређаја крајњих купца којима се onemogućava правилно регистирање потрошње електричне енергије у циљу neovlaštenог коришћења електричне енергије, чини казнено djelo краде казниво по казненом закону.
- (3) Тко neovlašteno преварљива електричне уређаје, мјерне уређаје и инсталације које нису у надлежности корисника, без одобрења електропривредног друштва, чини прекршај казниво по закону.
- (4) У случају neovlaštene потрошње distributer је, суkladно закону, обвезан покренути поступак пред надлежним судом.

Чланак 69.

(Utvrdjivanje neovlaštene i neregistrirane potrošnje)

- (1) Utvrđivanje neovlaštene i neregistrirane потрошње врши се приликом редовитих и изванредних контрола мјерног мјеста.
- (2) Utvrđivanje neovlaštene i neregistrirane потрошње врше најмање двије квалифициране особе које овласти distributer.
- (3) За utvrđivanje neovlaštene i neregistrirane потрошње distributer је дужан разрадити процедуру до почетка примјене ових Опћих увјета, а коју ће доставити FERK-у одмах по усвајању.

Чланак 70.

(Postupci koji se primjenjuju u slučaju neovlaštene potrošnje i način obračuna)

- (1) У случају neovlaštene потрошње електричне енергије, distributer ће користити sljedeću методологију за utvrđivanje количине neovlašteno потрошене електричне енергије.
- (2) За крајње купце који се napajaju преко vlastitих трансформаторских станца:
 - a) ако није регистровано cjelokupно вршно opterećenje (обрачунска snaga), обрачунава се инсталирана snaga трансформатора, при чему се изједначавају kilovoltamperi (kVA) с kilovatima (kW),
 - b) ако бројила нису регистрала svу утрошену електричну енергију, обрачун се врши тако да се инсталирана snaga трансформатора множи с мјесечним радним satima и то:
 - 1) за једносмјенски рад 250 h,
 - 2) за двосмјенски рад 400 h и
 - 3) за тросмјенски рад 500 h.

На тако израчунату активну енергију у kWh примјенјују се већи дневни тарифни ставови (VT) одговарајуће сезоне.

- (3) За крајње купце који су прикључени на niskonaponsku мрежу:
 - a) ако бројила нису регистрала svу утрошену електричну енергију, обрачун се врши тако да се обрачунска snaga добије као умношак номиналне струје осигурача или limitatora и називног napona,
 - b) за случајеве прикључења објеката на distribucijsku мрежу како је описано у чланку 68. ставак (1) тачке а), б), c), d) и e) ових Опћих увјета, те ако је енергија узимана испред главног осигурача, обрачун се врши тако да се обрачунска snaga добије умношком називне струје која одговара врсти и presjekу водича најмањег presjeka прикључка, с називним naponom.

- c) Обраčunska snaga iz тоčака a) i b) ovog stavka множи се мјесечним радним сатима i то:
- 1) за мјесеце више сезоне одобрених тарифних ставова:
 - a) за купце који користе електричну енергију за грјање 360 h,
 - b) за остале купце 200 h, i
 - 2) за остале мјесеце 130 h.

Na tako израчунату активну енергију u kWh примјенјују се већи дневни тарифни ставови (VT) одговарајуће сезоне.

- (4) Ако није радио уређај за управљање тарифом, чланак 68. ставак (1) тоčka f) ових Опћих увјета, због неовлаштеног дјеловања крајњег купца, сва потрошња се обрачунава по већим дневним тарифним ставовима (VT).
- (5) Уколико крајњи купец троши електричну енергију за намјене за које није добивена електроенергетска сагласност, чланак 68. ставак (1) тоčka g) ових Опћих увјета комплетно измјерена потрошња електричне енергије обрачунаваће се у категорији потрошње која је неповољнија за крајњег купца.
- (6) Ако се не може точно утврдити почетак неовлаштене потрошње, узет ће се да је неовлаштена потрошња електричне енергије трајала од дана последњег прегледа оног дијела прикључка односно мјерног мјеста, на којем је извршена радња којом се омогућава недозвољено коришћење електричне енергије.
- (7) Раздобље за обрачун неовлаштене потрошње не може бити дужи од годину дана.
- (8) Под прегледом инсталације из ставка (6) овог чланка не подразумијева се очитање бројила.
- (9) Обрачун, фактурирање и наплату неовлаштене потрошње врши дистрибутер, о чему обавјештава и опскрбљивача крајњег купца.

Чланак 71.

(Postupci koji se primjenjuju u slučaju neregistrirane potrošnje i način obračuna)

- (1) U slučajevima kada se utvrdi neregistrirana potrošnja електричне енергије, као оснoвица за обрачун може послужити:
 - a) претходно обрачунско раздобље или исто раздобље претходне године, када је регистирање било правилно,
 - b) ако напријед наведено није могуће, тада се процјена врши према слједећем обрачунском раздобљу, када регистрација буде исправна i то за раздобље када је утврђена неисправност, а најдуже у законском року застаре.
- (2) Обрачун, фактурирање и наплату нерегистриране потрошње врши дистрибутер, о чему обавјештава и опскрбљивача крајњег купца.

DIO - ČETVRTI

POGLAVLJE I. UVJETI KAD SE MOŽE OBUSTAVITI ISPORUKA ILI OGRANIČITI POTROŠNJA ELEKTRIČNE ENERGIJE, KAO I OBJEKTI KOJIMA SE NE MOŽE OBUSTAVITI ISPORUKA/PREUZIMANJE

Чланак 72.

(Iznimke od obveza isporuke)

- (1) Standardna сигурност испоруке електричне енергије купцима искључује обавезу испоруке електричне енергије у случају кvara у систему, више силе, рада на мрежи, или прикључења нових купца. Дистрибутер треба обавјестити опскрбљивача, односно крајње купце, о разлогу и дужини трајања прекида у опскрби, укључујући слање обавјести унапријед, уколико је исто могуће.
- (2) Уколико, због кvara у електроенергетском систему насталог због више силе није могуће постићи стандардни напон електроенергетске мреже ни након примјене свих неопходних мјера, дистрибутер треба, што је могуће прије, обавјестити купце о истом како би се спријечиле или умањиле могуће штете.
- (3) U slučajevima kada због дотрајалих или старих мрежних објеката дође до учесталих прекида и пада квалитете i неиспуњења увјета из чланака 10. i 11. ових Опћих увјета,

дистрибутер може добити одобрење од FERK-a за такво смањење заједно са знатнијим одступањима од вриједности напона i фреквенције који су прописани овим Опћим увјетима. U таквим случајевима дистрибутер мора поднјети FERK-u план обнове i реконструкције мреже i распоред за отклањање разлога одступања од ових Опћих увјета.

Чланак 73.

(Ograničenje isporuke електричне енергије)

- (1) Ако је, због непредвидених околности, производња или набавка електричне енергије смањена у толикој мјери да то угрози нормалну опскрбу купца у Федерацији БиХ (опћа несташица електричне енергије, коју проглашава надлежно тијело), испорука електричне енергије се може ограничити на цијелом подручју Федерације БиХ или у појединим дијеловима.
- (2) Лиценциране компаније једном годишње подносе на увид FERK-u своје планове за provedбу ограничења, укључујући i popis prioriteta који не подлијежу овим ограничењима.
- (3) U slučaju из ставка (1) овог чланка крајњи купец је дужан придржавати се заданих ограничења i у том случају нема право на накнаду штете.

Чланак 74.

(Obustava isporuke/preuzimanja електричне енергије)

- (1) Дистрибутер може обуставити испоруку електричне енергије крајњем купцу уколико дође до:
 - a) непосредне угрожености живота i здравља људи или опасности од оштећења имовине,
 - b) кvarова на електроенергетским постројенијима,
 - c) прекида или ограничења због планираних искључења, односно ограничења ради одржавања, ремонта, разних контролних мјерења i испитивања на електроенергетским постројенијима i прикључења нових купца, као i других инвестицијских радова,
 - d) испуњење неког од увјета наведених у чланку 76. ових Опћих увјета.
- (2) Дистрибутер може обуставити преузимање електричне енергије од произвођача, уколико дође до догађаја дефинираних у ставку (1) овог чланка.
- (3) Прекиде у испоруци електричне енергије због околности из ставка (2) овог чланка, потребно је ограничити на најмању оправдану мјеру i опскрбу успоставити одмах након престанка разлога за обуставу испоруке.
- (4) Ако дође до прекида или ограничења испоруке електричне енергије због планираних радова на објектима, дистрибутер је дужан о томе обавјестити опскрбљивача у року утврђеном посебним уговором. Опскрбљивач је дужан обавјестити крајње купце најмање 48 сати унапријед, у дневном тisku, преко радија или других средстава јавног информирања.
- (5) Уколико дође до искључења i поновног укључења купца из разлога који се може приписати купцу, купец је дужан сносити те трошкове. Трошкови искључења i поновног укључења утврђују се Цјеником из чланка 46. ових Опћих увјета.

Чланак 75.

(Upoznavanje крајњих купца s planom ограничења i обуставе испоруке)

Дистрибутер i опскрбљивач обавјештавају крајње купце о плану ограничења i обуставе испоруке електричне енергије на својој веб страници i у својим овлашћеним уредима за одnose с корисницима/ крајњим купцима.

Чланак 76.

(Uvjeti koji opravdavaju обуставу испоруке/preuzimanja - искључења крајњих купца/произвођача)

- (1) Дистрибутер може извршити обуставу испоруке/preuzimanja електричне енергије крајњем купцу/произвођачу ако су испуњени слједећи увјети:
 - a) Ако крајњи купец/произвођач користи електричну енергију без сагласности или мимо мјерних уређаја или ако је

samostalno priključio svoje uređaje i/ili električne instalacije na mrežu,

- b) ako krajnji kupac/proizvođač onemogućava pravilno mjerenje količine utrošene/predane električne energije,
 - c) ako objekt krajnjeg kupca/proizvođača ne ispunjava propisane tehničke uvjete i ugrožava živote ljudi i imovinu,
 - d) ako to sukladno ugovoru zahtijeva krajnji kupac/proizvođač,
 - e) ako objekti krajnjeg kupca/proizvođača ometaju normalnu isporuku električne energije drugim kupcima,
 - f) ako krajnji kupac bez odobrenja elektroprivrednog društva preko svoje instalacije, omogućiti drugom krajnjem kupcu potrošnju električne energije,
 - g) ako krajnji kupac ne izvršava obveze plaćanja za isporučenu električnu energiju u propisanom odnosno ugovorenom roku,
 - h) ako krajnji kupac/proizvođač uskrati ovlaštenim osobama pristup do mjernih uređaja,
 - i) ako krajnji kupac ne poštuje i ne provodi propisane mjere štednje i racionalne potrošnje električne energije,
 - j) ako krajnji kupac bez suglasnosti promijeni namjenu korištenja električne energije,
 - k) ako krajnji kupac/proizvođač skida i oštećuje plombe,
 - l) ako krajnji kupac ne dozvoljava distributeru ulazak u posjed radi obavljanja radova održavanja i otklanjanja kvarova na elektroenergetskim objektima.
- (2) Distributer, u slučajevima iz stavka (1) ovog članka, točke od e) do l), prethodno u pisanom obliku upozorava krajnjeg kupca na nedostatke odnosno nepravilnosti zbog kojih mu se može obustaviti isporuka električne energije i postavlja rokove za otklanjanje tih nepravilnosti i nedostataka.
 - (3) Distributer, prilikom slanja upozorenja ili obavijesti o isključenju, o istom obavještava i opskrbljivača krajnjeg kupca.
 - (4) Distributer ne odgovara za moguću štetu koja bi krajnjem kupcu/proizvođaču nastala zbog obustave isporuke električne energije prema stavku (1) ovog članka.

Članak 77.

(Obavijest o obustavi isporuke/preuzimanja - isključenju)

- (1) Obavijest o isključenju krajnjeg kupca/proizvođača je dokument u pisanom obliku i uključuje, osobito, sljedeće:
 - a) ime i prezime, odnosno naziv krajnjeg kupca/proizvođača i adresu mjernog mjesta,
 - b) temelj za obustavu isporuke/preuzimanje električne energije (isključenje),
 - c) rok za otklanjanje nedostataka odnosno nepravilnosti zbog kojih krajnjem kupcu može biti obustavljena isporuka električne energije, odnosno zbog kojih može biti obustavljeno preuzimanje električne energije i objašnjenje radnji koje krajnji kupac treba poduzeti kako bi izbjegao isključenje,
 - d) adresa i kontakt informacije ovlaštenog ureda gdje krajnji kupac/proizvođač može dobiti više informacija,
 - e) nadnevak zakazanog isključenja,
 - f) uvjete i postupke koje je krajnji kupac/proizvođač dužan ispuniti kako bi mogao zahtijevati ponovno uključenje, uključujući i rokove u svezi s tim,
 - g) iznos naknade za ponovno priključenje,
 - h) mogućnost podnošenja prigovora distributeru ili opskrbljivaču na razloge isključenja, te rok i postupak po prigovoru.
- (2) Obavijest o isključenju dostavlja se krajnjem kupcu/proizvođaču bilo poštom ili osobno na adresu krajnjeg kupca/proizvođača koja se nalazi u arhivu distributera/opskrbljivača, a u žurnim slučajevima telefonom, faksom ili elektronskom poštom što ne isključuje obvezu dostavljanja pisane obavijesti.

Članak 78.

(Ograničenja isključenja)

- (1) Obustava isporuke električne energije-isključenja zbog neizvršavanja obveze plaćanja isporučene električne energije u propisanom, odnosno ugovorenom roku neplaćanja može se izvršiti samo između 8.00 i 15.00 sati na nadnevak naveden u obavijesti.
- (2) Rok za isključenje naveden u obavijesti ne može biti kraći od osam dana od dana dostave obavijesti. Nadnevak isključenja naveden u obavijesti ne smije biti petak, vikend, državni praznik ili vjerski blagdan, dan prije praznika/blagdana ili u druge dane kada ovlašteni uredi distributera/opskrbljivača nisu otvoreni za rad s krajnjim kupcima/korisnicima.
- (3) Distributer ne može isključiti stambeni objekt ako krajnji kupac koristi elektromedicinsku opremu neophodnu za održavanje zdravlja, a za čiji rad je neophodno napajanje iz distribucijske mreže što se definira ugovorom o korištenju distribucijske mreže i ugovorom o opskrbi električnom energijom. Postojeći krajnji kupci na koje se odnosi ovaj stavak dužni su dostaviti distributeru odgovarajuće dokaze.

Članak 79.

(Troškovi ponovnog priključenja)

- (1) Kada se otkloni uzrok isključenja, a nakon što krajnji kupac plati sve troškove prouzročene obustavom isporuke električne energije, uključujući i troškove isključenja i ponovnog uključanja, distributer električne energije dužan je krajnjem kupcu po prijemu zahtjeva, u roku od 24 sata, tijekom svog redovitog radnog vremena, nastaviti isporuku električne energije.
- (2) Ukoliko krajnji kupac zahtijeva nastavak isporuke električne energije izvan redovitog radnog vremena distributera ili u roku kraćem od navedenoga u stavku (1) ovog članka (uključujući vikend i/ili praznik/blagdan), distributer ima pravo naplatiti uspostavu ponovne isporuke po posebno utvrđenim cijenama.
- (3) Troškove isključenja i ponovnog priključenja, u slučaju neosnovane obustave isporuke električne energije krajnjem kupcu, snosi distributer.
- (4) Krajnji kupac čiji je objekt isključen s mreže u razdoblju dužem od tri godine, prilikom podnošenja zahtjeva za ponovno priključenje tretira se kao novi kupac, koji treba podnijeti zahtjev za elektroenergetsku suglasnost.

Članak 80.

(Izvanredne okolnosti)

- (1) Izvanredne okolnosti su situacije kada je prekinuta isporuka električnom energijom ili je ugroženo zdravlje i sigurnost pučanstva kao rezultat:
 - a) teških vremenskih uvjeta,
 - b) kvarova na opremi,
 - c) požara, poplava, potresa i drugih nezgoda.
- (2) Svako elektroprivredno društvo dužno je osigurati telefonski broj i osoblje, 24 sata svaki dan, za primanje hitnih telefonskih poziva korisnika. Telefonski brojevi će biti objavljeni u dnevnom tisku, telefonskim imenicima, na web stranici elektroprivrednog društva, računu za električnu energiju, kao i objavljeni na oglasnim pločama u ovlaštenim uredima elektroprivrednog društva za odnose s kupcima/korisnicima.
- (3) Svako elektroprivredno društvo će imati plan za odgovor na hitne slučajeve koji će biti dostavljen FERK-u. Plan će definirati aktivnosti za hitne slučajeve koji su nastali kao rezultat elementarnih nepogoda, kvarova na opremi i nezgoda.
- (4) Na izvanredne okolnosti navedene u stavku (1) ovog članka, elektroprivredno društvo će odgovoriti poduzimanjem aktivnosti s odgovarajućim osobljem i opremom u roku od dva sata od trenutka saznanja o izvanrednoj okolnosti.

Чланак 81.

(Објекти kojima se ne može obustaviti isporuka električne energije u slučaju opće nestašice ili neplaćanja)

- (1) Isporuка električne energije, u slučaju opće nestašice, ne može se obustaviti objektima, postrojenjima, uređajima čiji bi prekid rada doveo u neposrednu opasnost živote i zdravlje ljudi i/ili izazvao nenadoknadive materijalne štete.
- (2) Sljedećim objektima se ne može obustaviti isporuka električne energije, u slučaju iz stavka (1) ovog članka:
 - a) bolnice, klinike, specijalne zdravstvene ustanove (stanice hitne pomoći, zavodi za transfuziju krvi, centri za dijalizu, domovi zdravlja),
 - b) rudnici s jamskom eksploatacijom,
 - c) vodocrpilišta javnih vodovoda,
 - d) objekti sredstava javnog prijevoza (zračne luke, autoceste, željeznice, stanice signalizacije za javni prijevoz),
 - e) vrtići, škole, univerziteti i ostale obrazovne ustanove,
 - f) studentski domovi, đački domovi, internati, domovi za stare i nemoćne osobe i domovi za nezbrinutu djecu i djecu s posebnim potrebama,
 - g) hidrometeorološke i seizmološke mjerne stanice,
 - h) gradske kotlovnice centralnog grijanja.
- (3) Isporuка električne energije se može ograničiti po snazi i količini na razini koja ne ugrožava funkcioniranje kupaca iz stavka (2) ovog članka.
- (4) Kupci iz stavka (2) ovog članka i opskrbljivač su dužni, prilikom zaključivanja ugovora, podatke iz stavka (3) ovog članka unijeti u ugovor o opskrbi električnom energijom kao minimalnu razinu isporuke električne energije koji ne ugrožava sigurnost rada.
- (5) Ugovorom o opskrbi s kupcima čiji su objekti navedeni u stavku (2) ovog članka utvrđuju se instrumenti osiguranja plaćanja za preuzetu električnu energiju (mjernice, bankovna jamstva i drugi oblici jamstva prihvatljivi za opskrbljivača).
- (6) Objektima krajnjeg kupca navedenim u stavku (2) ovog članka može se obustaviti isporuka električne energije zbog neplaćanja, ukoliko kupac ne osigura odgovarajuća jamstva prema uvjetima iz stavka (5) ovog članka.

POGLAVLJE II. ŠTETE

Чланак 82.

(Naknada štete)

- (1) Distributer nije odgovoran za štetu nastalu prekidom isporuke električne energije čiji je uzrok viša sila, kvarovi na prijenosnoj mreži, djelovanje ispravnih i propisno podešenih uređaja za zaštitu elektroenergetskih postrojenja, djelovanje trećih osoba, poremećeni i izvanredni režim rada i traženje dionice u kvaru, pod uvjetima utvrđenim odredbama Zakona i Općih uvjeta.
- (2) Distributer nije odgovoran za štetu koja je nastala prekidom isporuke električne energije najavljenim isključenjem elektroenergetskih objekata zbog redovitog i izvanrednog održavanja, pregleda i remonta, priključenja novih kupaca, ispitivanja i kontrole mjerenja i proširenja mreže pod uvjetima utvrđenim odredbama Zakona i Općim uvjetima.
- (3) Na području gdje elektroenergetska mreža i postrojenja omogućavaju kvalitetnu i neprekidnu isporuku električne energije, ako krajnji kupac pretrpi štetu zbog neopravdanog prekida isporuke, ili isporuke nekvalitetne električne energije, do koje je došlo krivnjom distributera, kao i zbog neispunjavanja odredbi Općih uvjeta za isporuku električne energije i izdane elektroenergetske suglasnosti, i obveza preuzetih ugovorom o priključenju, distributer je obavezan nadoknaditi nastalu štetu krajnjem kupcu.
- (4) Krajnji kupac ima pravo na naknadu štete od distributera, odnosno opskrbljivača, ako mu je bez opravdanog razloga obustavljena isporuka električne energije.
- (5) Krajnji kupac je dužan o šteti iz stavaka (3) i (4) ovog članka, koja je nastala na njegovim objektima i instalacijama, ili o

šteti zbog obustave isporuke, odnosno isporuke nekvalitetne energije, bez odlaganja obavijestiti distributera i/ili opskrbljivača.

- (6) Distributer/opskrbljivač je dužan evidentirati, obraditi i arhivirati podatke koji se odnose na stavke (3) i (4) ovog članka.
- (7) U slučaju oštećenja elektroenergetskih objekata i instalacija krajnjeg kupca prouzročenih namjerom ili grubom nepažnjom distributera električne energije, distributer električne energije dužan je nadoknaditi štetu krajnjem kupcu.
- (8) Krajnji kupac ima pravo na naknadu štete od distributera električne energije i u slučaju kada pretrpi štetu na svojim elektroenergetskim objektima i instalacijama prouzročenu nedozvoljenim utjecajima proizvođača i/ili drugog krajnjeg kupca i/ili treće osobe,
- (9) Distributer ima pravo na naknadu štete od proizvođača i/ili krajnjeg kupca i/ili treće osobe koja je prouzročila štetu.
- (10) Počinitelj je obavezan nadoknaditi štetu distributeru sukladno Zakonu, a koju učini sljedećim nedozvoljenim radnjama i to:
 - a) neovlaštenim preuzimanjem električne energije, kao i vršenjem prepravka električnih instalacija ili mjernih uređaja krajnjih kupaca kojim se onemogućava pravilno registriranje potrošnje električne energije u cilju neovlaštenog korištenja električne energije,
 - b) neovlaštenim prepravljanjem električne opreme, mjernih uređaja i instalacija koje nisu u nadležnosti korisnika.
- (11) Krajnji kupac i opskrbljivač, odnosno distributer, ugovaraju načela obračuna i visine naknade štete u ugovoru o opskrbi električnom energijom, odnosno u ugovoru o korištenju distribucijske mreže, sukladno zakonu.
- (12) Krajnji kupci, čija je tehnologija posebno osjetljiva na poremećaje u napajanju električnom energijom, mogu posebno ugovoriti uvjete napajanja električnom energijom, ili osigurati vlastito rezervno napajanje, ako je to neophodno.
- (13) Za rješavanje naknade štete, nastale kao posljedica slučajeva navedenih u stavcima od (3) do (10) ovog članka, nadležan je sud.

POGLAVLJE III. PRIGOVORI I ZAHTEVI ZA RJEŠENJE SPORA

Чланак 83.

(Procedure opskrbljivača/distributera)

- (1) Opskrbljivač/distributer je obavezan uspostaviti procedure za rješavanje prigovora krajnjih kupaca i davanje informacija krajnjim kupcima, u roku od četiri mjeseca od dana stupanja na snagu ovih Općih uvjeta. U okviru procedura, opskrbljivač/distributer propisuje da će osoba zadužena za rješavanje prigovora krajnjih kupaca biti ovlaštena iste rješavati u ime opskrbljivača/distributera. Opskrbljivač/distributer je odgovoran osigurati da je osoba koja radi na prigovorima krajnjih kupaca odgovarajuće kvalificirana i upućena kako riješiti pitanja ili sporove i zahtjeve za uslugama ili ih uputiti na drugu odgovarajuću osobu opskrbljivača/distributera.
- (2) Krajnji kupac ima pravo podnošenja prigovora, opskrbljivaču/distributeru zbog nepoštovanja odredbi ovih Općih uvjeta, u roku od 15 dana od dana nastanka razloga za podnošenje prigovora, ukoliko u pojedinačnim slučajevima odredbama Općih uvjeta nije drugačije regulirano.
- (3) Krajnji kupac se može obratiti opskrbljivaču/distributeru i telefonom, bez podnošenja pisanog prigovora, ako krajnji kupac traži objašnjenje ili dodatne informacije, koje ne zahtijevaju daljnje aktivnosti opskrbljivača/distributera.
- (4) Nakon što zaprimi prigovor krajnjeg kupca, opskrbljivač/distributer je dužan:
 - a) ispitati navode iz prigovora,
 - b) sačiniti odgovor na prigovor zasnovan na provjerenim podacima u što kraćim rokovima,

- c) nastojati održati dobru namjeru pri rješavanju spora, odnosno nastojati sporazumno riješiti nastali spor s krajnjim kupcem.
- (5) Opskrbljivač/distributer će telefonom obavijestiti krajnjeg kupca o svom odgovoru po prigovoru krajnjeg kupca, ali je opskrbljivač/distributer dužan i odgovoriti krajnjem kupcu u pisanom obliku, najkasnije u roku od 15 dana po zaprimanju pisanog prigovora.
- (6) Procedure iz stavka (1) ovog članka će se primjenjivati i na prigovore drugih korisnika mreže.

Članak 84.

(Rješavanje sporova pred FERK-om)

- (1) FERK vodi postupak po zahtjevu za rješenje spora u svezi s:
- pravom na opskrbu električnom energijom,
 - obvezom opskrbe električnom energijom,
 - tarifama po kojima se vrši opskrba električnom energijom,
 - kašnjenjima ili odbijanjem opskrbe električnom energijom,
 - kvalitetom opskrbe električnom energijom i pružanjem usluga u svezi s tim.
- (2) FERK vodi postupak po zahtjevu iz stava (1) ovog članka na internom sastanku sukladno odredbama Poslovnika o radu, Pravilnika o javnim raspravama i rješavanju zahtjeva i žalbi FERK-a u kojem slučaju podnositelj zahtjeva podnosi FERK-u zahtjev za rješenje spora u roku od 15 dana od dana prijema odgovora opskrbljivača/distributera iz članka 83. ovih Općih uvjeta.
- (3) Zahtjev iz stavka (1) ovog članka sadrži:
- naziv i sjedište pravne osobe, odnosno ime i prezime i adresu podnositelja zahtjeva,
 - naziv i sjedište, odnosno ime, prezime i adresu nadležnog opskrbljivača, odnosno distributera,
 - predmet zahtjeva, odnosno okolnosti na kojima podnositelj zahtjeva zasniva svoj zahtjev, uključujući i ugovor kojim stranke reguliraju međusobne odnose kao i sve dokaze kojim se potvrđuju navodi iz zahtjeva,
 - prijedlog rješenja spora,
 - potpis podnositelja zahtjeva.
- (4) FERK na svojoj web stranici objavljuje kratku obavijest za javnost.
- (5) Kada se raspravlja po zahtjevu iz stavka (1) ovog članka, tada se ne raspravlja o naknadi eventualno prouzročene štete.
- (6) Ako strane u postupku pred FERK-om ne postignu konsenzus, iste se upućuju na ostvarenje svojih prava pred nadležnim sudom.
- (7) Ako su se zainteresirane strane posebno dogovorile, FERK će arbitrirati u sporovima iz stavka (1) ovog članka sukladno odredbama Pravilnika za arbitražu FERK-a ("Službene novine Federacije BiH", broj 74/05).

POGLAVLJE IV. MOGUĆI RAZLOZI ZA NEISPUNJENJE UGOVORA O OPSKRBI

Članak 85.

(Oslobađanje od preuzetih obveza isporuke/preuzimanja električne energije)

Opskrbljivač i krajnji kupac oslobađaju se preuzetih obveza u pogledu isporuke, odnosno preuzimanja električne energije, za vrijeme trajanja više sile, kao i kvarova na uređajima i postrojenjima do kojih nije došlo krivnjom distributera, odnosno krajnjeg kupca, te za vrijeme ograničenja potrošnje u slučaju opće nestašice električne energije.

Članak 86.

(Pogonski uvjeti kao razlog ograničenja isporuke električne energije)

Distributer, iznimno, može, bez prethodne najave, privremeno ograničiti isporuku električne energije kupcima, ako to uvjetuju pogonski uvjeti u mreži distributera ili

Elektroprijenosa Bosne i Hercegovine a.d. Banja Luka, kao što su, primjerice: kvarovi na transformatorskim, razvodnim i proizvodnim postrojenjima, raspad elektroenergetskog sustava i/ili preopterećenja postrojenja.

Članak 87.

(Neisporučena/nepreuzeta električna energija u slučaju više sile)

Neisporučene, odnosno nepreuzete količine električne energije uslijed više sile i okolnosti iz članka 80. ovih Općih uvjeta ne moraju se naknadno isporučivati niti preuzimati, osim ako ugovorom o opskrbi električne energije nije drugačije utvrđeno.

Članak 88.

(Vodenje evidencije o ograničenjima isporuke)

Distributer i opskrbljivač dužni su voditi pogonsku dokumentaciju u smislu postojećih propisa, a na osnovi koje se mogu utvrditi slučajevi i razlozi prekida ili ograničenja isporuke električne energije.

POGLAVLJE V. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 89.

(Postojeći krajnji kupci)

- (1) Postojeći krajnji kupci iz svih kategorija potrošnje zaključuju ugovor o korištenju mreže s distributerom i ugovor o opskrbi električnom energijom s opskrbljivačem u roku od godinu dana od stupanja na snagu ovih Općih uvjeta. Uz sadržaj u ugovoru o priključenju/povećanju priključne snage iz članka 31. ovih Općih uvjeta isti treba sadržavati i podatke o vlasništvu i održavanju priključka uključujući i mjerno mjesto. Krajnjem kupcu, koji na prijedlog distributera i opskrbljivača, odbije potpisivanje ponuđenih ugovora obustavit će se isporuka električne energije.
- (2) U razdoblju do zaključenja ugovora iz stavka (1) ovog članka opskrbljivač će koristiti tarifne stavove kategorije, odnosno grupe potrošnje po kojoj je taj krajnji kupac opskrbljivan do sklapanja odgovarajućeg ugovora o opskrbi električnom energijom.
- (3) Postojećim krajnjim kupcima, čije je vršno opterećenje veće od 23 kW distributer će do 31.12.2015. godine ugraditi mjerne uređaje za mjerenje snage i energije, a ostalim će se do istoga roka ugraditi limitatori sukladno odobrenoj vršnoj snazi iz elektroenergetske suglasnosti.
- (4) Svi ugovori zaključeni s krajnjim kupcima električne energije do dana početka primjene ovih Općih uvjeta, a odnose se na priključenje, korištenje mreže i opskrbu električnom energijom, važe do roka na koji su zaključeni.
- (5) Do zaključenja ugovora iz stavka (1) ovog članka, na krajnje kupce kojima se električna energija, do početka primjene ovih Općih uvjeta, isporučivala na osnovi ugovora po pristupanju, primjenjivat će se odredbe ovih Općih uvjeta i važećih tarifnih stavova.
- (6) Postojeći krajnji kupci čije se napajanje obavlja preko postrojenja i mjernih uređaja drugih krajnjih kupaca dužni su zatražiti novu elektroenergetsku suglasnost i u dogovoru s distributerom riješiti svoje napajanje sukladno Zakonu i ovim Općim uvjetima. Rok za okončanje aktivnosti prema ovoj točki je 31.12.2010. godine.
- (7) Ukoliko ni distributer niti postojeći krajnji kupac ne posjeduju presliku izdane elektroenergetske suglasnosti, postojećem krajnjem kupcu se izdaje nova elektroenergetska suglasnost bez naknade. Tehničko-energetski parametri postojećeg krajnjeg kupca utvrđuju se ili na osnovi projektna dokumentacije ili na osnovi vršne snage i ostvarene potrošnje električne energije u prethodnom razdoblju.

Članak 90.

(Transparentnost uvjeta opskrbe električnom energijom)

Distributeri i opskrbljivači su dužni nakon usvajanja Općih uvjeta ukratko informirati sve kupce o uvjetima opskrbe električnom energijom, pravima i obvezama kupaca, u obavijesti

uz račun. U istoj obavijesti će se navesti mjesta i način na koji se kupci mogu upoznati s Općim uvjetima za isporuku električne energije.

Članak 91.

(Način informiranja kupaca)

Distributeri i opskrbljivači će informirati kupce o svojim aktima, pravilnicima, odobrenim tarifnim stavovima za isporuku električne energije, metodologijama izračuna i odobrenim visinama jednokratnih naknada za priključenje krajnjih kupaca/proizvođača, cjenicima, i ostalim bitnim informacijama. Informiranje se može izvršiti na jedan od sljedećih načina, ili kombinacijom više njih:

- objavljivanjem na svojoj web stranici,
- plaćenim oglasima u visokotiražnom dnevnom tisku,
- prikladnim brošurama, koje se bez naknade mogu podići u ovlaštenim uredima distributera i opskrbljivača,
- letkom koji se uz račun dostavlja svim kupcima.

Članak 92.

(Funkcionalno razdvajanje djelatnosti opskrbe i distribucije)

- Dok distributivna poduzeća ne razdvoje funkcionalno svoje funkcije opskrbe od distribucije, licencirani distributeri funkcionirat će kao opskrbljivači i sklopiti će ugovor o opskrbi s krajnjim kupcima. Ovi ugovori zaključivat će se isključivo tijekom procesa razdvajanja i odnosit će se na opskrbljivača.
- Do funkcionalnog razdvajanja distributer i opskrbljivač međusobne odnose reguliraju internim aktima.
- Po okončanju funkcionalnog razdvajanja djelatnosti distribucije i opskrbe distributer je dužan na odgovarajući način informirati kupce o načelima razdvajanja, uz obvezno navođenje sljedećeg:
 - koji je subjekt odgovoran za koju funkciju,
 - ukoliko postoji više od jednog opskrbljivača, na koji je način moguće izvršiti promjenu opskrbljivača.

Članak 93.

(Uskladjivanje izvedbe postojećih kućnih priključaka)

Obvezuju se distributeri da, do 31.12.2015. godine, neophodnim zahvatima u mreži i na priključcima, dovedu sve kućne priključke individualnih stambenih zgrada u sklad s člankom 43. stavak (2) ovih Općih uvjeta, tj. da polože izravan vod do brojila krajnjeg kupca i time eliminiraju unutarnje priključke.

Članak 94.

(Uskladjivanje izvedbe mjernih mjesta na postojećim kućnim priključcima)

- Obvezuju se svi kupci iz kategorije kućanstava i ostala potrošnja na niskom naponu, kod kojih mjerno mjesto nije pristupačno za očitavanje, da do 31.12.2015. godine preurede kućne instalacije u cilju izmještanja mjernog mjesta iz unutrašnjosti objekta na mjesto dostupno za očitavanje.
- Troškove izmještanja priključnog voda na novu lokaciju mjernog mjesta, te uređenje mjernog ormarića i opremanje mjernom opremom snosi distributer.

Članak 95.

(Vlasništvo nad priključkom i mjernim mjestom)

- Postojeći kupac ne može osporiti distributeru priključenje novog kupca na distribucijsku mrežu bez obzira jesu li priključak i mjerno mjesto u vlasništvu distributera ili kupca.
- Svi postojeći kupci mogu, ugovorom o korištenju distribucijske mreže, prenijeti vlasništvo nad priključkom, uključujući mjerno mjesto, distributeru bez naknade radi daljnjeg upravljanja i održavanja.
- Distributer je dužan preuzeti u vlasništvo priključak uključujući i mjerno mjesto iz stavka (2), kada mu to postojeći krajnji kupac ponudi.

- Ukoliko postojeći kupac koji je investirao za svoj priključak, uključujući i mjerno mjesto, ne želi prenijeti vlasništvo nad priključkom i pripadajućim mjernim mjestom distributeru tada je dužan, najkasnije do 31.12.2009. godine, zaključiti poseban ugovor u kome se definira kako kupac:
 - snosi troškove redovitog i investicijskog održavanja vlastitog priključka,
 - snosi troškove održavanja i baždarenja mjernih uređaja,
 - dužan je pisanim zahtjevom zatražiti od distributera intervenciju za otklanjanje bilo kakvog kvara na priključku, te o vlastitom trošku snosi otklanjanje kvarova.

Članak 96.

(Stupanje na snagu)

- Ovi Opći uvjeti stupaju na snagu osam dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH", a isti se objavljuju na oglasnoj ploči i web stranici FERK-a.
- Ovi Opći uvjeti početak će se primjenjivati 1.1.2009. godine.

Članak 97.

(Prestanak primjene dosadašnjih Općih uvjeta za isporuku električne energije)

Početak primjene ovih Općih uvjeta prestaju s primjenom: Opšti uslovi za isporuku električne energije ("Službene novine Federacije BiH", broj 35/99) i Opći uvjeti za isporuku električne energije ("Službeni list SRBiH", broj 6/92 i "Narodni list HR H-B", 6/92).

Broj 01-07-583-02/08
23. svibnja 2008. godine
Mostar

Predsjednik FERK-a
Risto Mandrapa, v. r.

Prilog 1. OPĆIH UVJETA ZA ISPORUKU ELEKTRIČNE ENERGIJE

OSNOVNA NAČELA METODOLOGIJE ZA UTVRĐIVANJE NAKNADE ZA PRIKLJUČENJE OBJEKATA NA DISTRIBUCIJSKU MREŽU

Članak 1.

(Predmet i cilj)

- Osnovna načela metodologije za određivanje naknade za priključenje na distribucijsku mrežu (u daljnjem tekstu: osnovna načela) su načela za izradu metodologije za utvrđivanje naknade za priključenje objekta krajnjeg kupca/proizvođača na distribucijsku mrežu, koja distributer treba razraditi u Pravilniku o priključcima iz članka 44. ovih Općih uvjeta.
- Cilj osnovnih načela je uspostava transparentne, učinkovite i jasne metodologije za utvrđivanje naknada za priključenje objekata na distribucijsku mrežu.

Članak 2.

(Sadržaj metodologije za utvrđivanje naknada za priključenje)

- Metodologijom se određuje način utvrđivanja jedinične naknade (KM/kW) za priključenje objekata krajnjeg kupca/proizvođača na niskom naponu, u ovisnosti o:
 - udaljenosti objekta krajnjeg kupca/proizvođača od priključne točke na distribucijskoj mreži,
 - vrste, tipa i presjeka priključnog voda,
 - kategorije potrošnje,
 - opremljenosti mjernog mjesta.
- Također, metodologijom se određuje jednokratna naknada za priključenje kao proizvod jedinične naknade i zahtijevane vršne snage krajnjeg kupca, odnosno priključne snage proizvođača.
- Metodologijom se utvrđuju naknade za priključenje krajnjeg kupca i naknade za priključenje proizvođača.

Članak 3.
(Posebna zona)

Priključenje objekata krajnjih kupaca/proizvođača u posebnoj zoni, sukladno članku 26. (Posebna zona) ovih Općih uvjeta, utvrđuje se prema ugovorima između nositelja investicije i distributera.

Članak 4.
(Udaljenosti objekta krajnjeg kupca/proizvođača od priključne točke)

U ovisnosti o udaljenosti objekta krajnjih kupaca/proizvođača od priključne točke na niskonaponskoj mreži u područjima koji su obuhvaćeni prostornim, regulacijskim i urbanističkim planom, metodologijom se razrađuju različite udaljenosti i to:

- udaljenost objekta manja ili jednaka 50 metara,
- udaljenost objekta veća od 50 metara, a manja ili jednaka 200 metara,
- udaljenost objekta veća od 200 metara, manja ili jednaka 500 metara,
- udaljenost objekta preko 500 metara.

Članak 5.
(Vrste, tip i presjek priključka)

Metodologijom se razrađuju različiti pristupi utvrđivanja jediničnih naknada (KM/kW) ovisno o vrsti priključaka na 0,4 kV naponskoj razini, odnosno u ovisnosti o presjeku električnog vodiča, vrsti voda (nadzemni, podzemni i nadzemno-podzemni), broja faza (monofazno, trofazno).

Članak 6.
(Kategorije potrošnje)

Metodologijom se razrađuju različiti pristupi utvrđivanja jediničnih naknada (KM/kW) ovisno o kategoriji potrošnje (kućanstva, ostala potrošnja i javna rasvjeta).

Članak 7.
(Opremljenost mjernog mjesta)

Metodologijom se razrađuju različiti pristupi utvrđivanja jediničnih naknada (KM/kW) u ovisnosti o opremljenosti mjernog mjesta.

Članak 8.
(Financiranje priključka na 0,4 kV naponskoj razini)

- Distributer, kao investitor i vlasnik svih novih priključaka na 0,4 kV naponskoj razini, osigurava financijska sredstva za izgradnju istih, dijelom od jednokratnih naknada za priključenje i dijelom od odobrenih investicija.
- Ukupna sredstva prikupljena na temelju jednokratnih naknada za priključenje na niskonaponsku distribucijsku mrežu mogu iznositi maksimalno do 50% ukupnih troškova priključenja krajnjih kupaca/proizvođača na niskom naponu. Preostali dio troškova priključenja će se financirati iz tarifnih stavova za korisnike distributivnog sustava (distributivne mrežarine).

Broj 01-07-583-02/08
23. svibnja 2008. godine
Mostar

Predsjednik FERK-a
Risto Mandrapa, v. r.

САДРЖАЈ

РЕГУЛАТОРНА КОМИСИЈА ЗА ЕЛЕКТРИЧНУ ЕНЕРГИЈУ У ФЕДЕРАЦИЈИ БиХ - ФЕРК

Општи услови за испоруку електричне енергије (српски
језик)

1

Општи услови за испоруку електричне енергије (bosanski
jezik)
Opći uvjeti za isporuku električne energije (hrvatski
jezik)

21

40

JP NIO SLUŽBENI LIST BiH
SARAJEVO
Sarajevo, 15.04.2008.godine

C J E N O V N I K

TARIFA IV

**Za objavu poziva za javno nadmetanje za nabavku roba,
vršenja usluga i ustupanja radova**

Poziv za javno nadmetanje za nabavku roba, vršenje usluga i ustupanje radova, koji se objavljuju u „Službenom glasniku BiH“

- jedna stranica odštampanog teksta na dva stupca	316,00 KM
od toga PDV 17% (14,53%)	45,91 KM
- jedan stubac visine 22 cm	158,00 KM
od toga PDV 17% (14,53%)	22,96 KM
- jedan cm jednog stupca	7,00 KM
od toga PDV 17% (14,53%)	1,02 KM

U cijene je uračunat PDV od 17% (preračunata stopa 14,53%).

Tarifa se primjenjuje od 15.04.2008 godine.

Plaćanje se vrši po izdatom računu u roku od 15 dana.

Uplate se vrše u KM.

Primanje oglasa : JP NIO Službeni list BiH Sarajevo, Magribija broj 3.

Tel. 387 33 554-111 ; Fax 387 33 554-110

PRAVNI VODIČ 2008

Registar propisa BiH, entiteta, distrikta, kantona

PRIRUČNIK

ZA POLAGANJE ISPITA OPĆEG ZNANJA ZA DRŽAVNE SLUŽBENIKE U ORGANIMA DRŽAVNE SLUŽBE U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

*II dopunjeno izdanje
sa primjercima testova*

ADS

**AGENCIJA ZA DRŽAVNU SLUŽBU
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

Sarajevo, 2007.

Poštovane računovođe i revizori,

U izdanju URFBiH i MGH d.o.o., autora prof. dr Mehmeda Jahić,
iz štampe je izašla knjiga:

„Finansijsko računovodstvo MSFI – MRS – PDV“

sa preko 1150 stranica namijenjenih računovođama, revizorima, inspektorima, vještacima, posdiplomcima, doktorantima, menadžerima i svim osobama čija djelatnost zahtijeva stručno znanje u ovoj oblasti.

Informacije i naružbe:

URFBiH Sarajevo, Ložionička 3,
Tel/fax: 033 644-899 (od 10 do 14 sati svaki radni dan) ili
mobilni: 062 576-396 (od 8 do 16 sati svaki radni dan)

Cijena knjige je 499,60 KM (sa uračunatim PDV-om)

Javno preduzece novinsko-izdavacka organizacija
Službeni list BiH

Službena glasila

Publikacije

Pretplata

Lična karta

Službenog lista

Kontakt

{Aktuelnosti}

Izmjene budžeta proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2007. godinu
 Službene novine Federacije BiH, br. 90/07

Zakon o elektronskom potpisu
 Službeni glasnik BiH, br. 91/06

Odluka o potvrđivanju rezultata neposrednih izbora u Bosni i Hercegovini održanih 1.10.2006. godine
 Službeni glasnik BiH, br. 88/06

Zakon o elektronskom potpisu
 Službeni glasnik BiH, br. 91/06

Odluka o potvrđivanju rezultata neposrednih izbora u Bosni i Hercegovini održanih 1.10.2006. godine
 Službeni glasnik BiH, br. 88/06

{Publikacije}

Priručnik za polaganje stručnog ispita
 Mr Ljiljana Čehajić
 Mirjana Živković

DVD izdanje službenih glasila za 2007. godinu
 NIO Službeni list BiH

Logiranje
 (za članove)

Korisničko ime

Šifra

Zašto biti član slist.ba?
 Prednosti registrovanih korisnika / pretplatnika.

Pretraga
 (web sajta)

Napredna pretraga >

Službena glasila / Publikacije / Pretplata / Lična karta / Kontakt

Copyright © 2008 Službeni list Bosne i Hercegovine. Sva prava pridržana.

Poštovani pretplatnici i korisnici,

u pripremi je novi web portal JP NIO Službeni list BiH, kako bi se korisnicima naših usluga omogućila kvalitetnija i potpunija informacija u vezi službenih objava i oglasa objavljenih na nivou države, entiteta i Kantona Sarajevo.

Web portal će biti u funkciji sredinom mjeseca juna/lipnja 2008. godine.

Molimo sve pretplatnike i korisnike da, ukoliko imaju primjedbe ili sugestije, iste pošalju na naše e-mail adrese, što će nam biti veoma dragocjeno iskustvo i vodilja prilikom uređivanja novog portala.

Издавач: Јавно предузеће Новинско-издавачка организација Службени лист БиХ - Сарајево, улица Магрибија 3 - Поштански фах 3 - Директор и одговорни уредник: Драган Прусина - Телефон - Директор: 554-150 - Претплата: 554-570, факс: 554-571 - Огласни одјел 554-111, факс: 554-110 - Правна служба: 554-151 - Рачуноводство: 558-440, 558-441 - Централa: 554-160, 554-161 - Претплата се утврђује полугодишње, а уплата се врши УНАПРИЈЕД у корист рачуна: UNICREDIT BANK ДД 338 320 22000052 11 - ВАКУФСКА БАНКА д.д. Сарајево 160 200 00005746 51 - НУРО-ALPE-ADRIA-BANK А.Д. Бања Лука филијала Брчко 552-000-00000017-12 - RAIFFEISEN BANK д.д. БиХ Сарајево 161-000- 00071700-57 - Графичка припрема: ЈП НИО Службени лист БиХ Сарајево - Штампa: УНИОНИНВЕСТПЛАСТИКА д.д. Семизовац - За штампарију: Семир Пргуда - Рекламације за непримљене бројеве примају се 20 дана од изласка листа. "Службене новине Федерације БиХ", су уписане у евиденцију јавних гласила под редним бројем 414. Упис у судски регистар код Кантоналног суда у Сарајеву, број УФ 2168/97 од 10.07.1997. године. - Идентификацијски број 4200226120002. - Порезни број 01071019. - ПДВ број 200226120002.

Молимо претплатнике да обавезно доставе свој ПДВ број ради издавања пореске фактуре.

Издање на српском, босанском и хрватском језику. Претплата за I полугодиште 2008. године на "Службене новине Федерације БиХ" 110,00 КМ. Претплата за I полугодиште 2008. године на "Службени гласник БиХ" и "Међународне уговоре" 120,00 КМ,

Web издање: <http://www.sluzbenilist.ba> - годишња претплата 200,00 КМ по кориснику